

Anul XXXVII
Serie nouă
IANUARIE 2026

ACTUALITATEA

MUZICALĂ

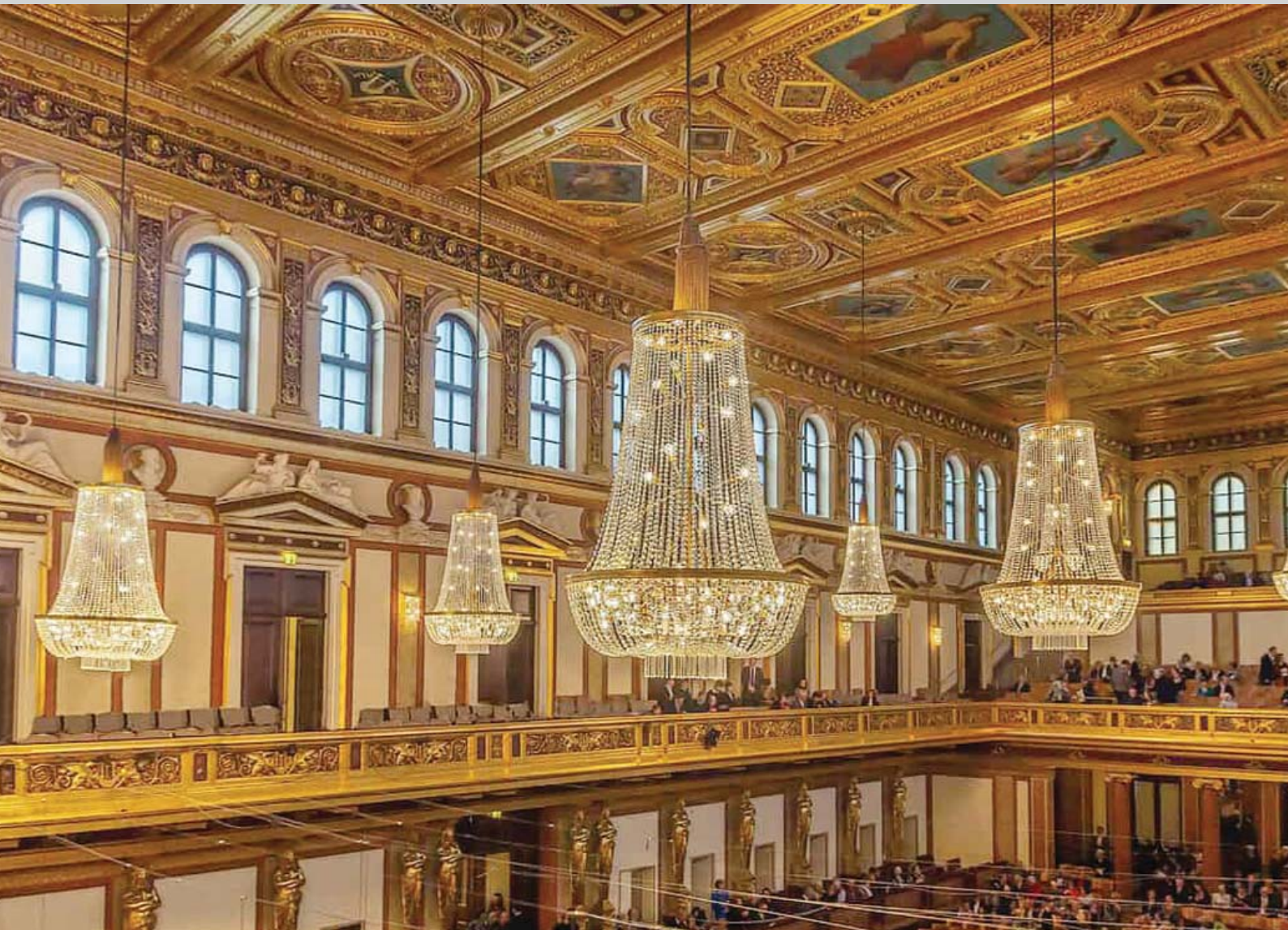
REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

1

(CCXCIV)

48 pagini

ISSN 1220-742X

D i n s u m a r :

- ✓ Despre drepturile de autor cu Adrian Iorgulescu
- ✓ Simpozionul „Enescu 70”
- ✓ Concursul Național „Paul Constantinescu – In Memoriam”
- ✓ Gală Vasile Veselovski
- ✓ Lansare carte Petre Geambașu
- ✓ Cei mai frumoși ani - Mamaia '92

În imagine:

Sala de Aur a Palatului Societății Musicale vieneze

Spre o altă paradigmă?

La început de ianuarie, parcă toți românii au devenit bruscu nu doar melomani, ci și specialiști în Concertul de Anul Nou de la Viena, comentând intens factologia din jurul ediției din acest an. Tradiționala manifestare-simbol a muzicii vieneze a căpătat acest statut de excelență după o istorie lungă, începută încă din prima jumătate a secolului XIX! Foarte curând concertul a fost preluat de familia Strauss – și ca interpretare și ca repertoriu –, acest ultim aspect devenind emblema evenimentului: se cântau acele valsuri, polci, mazuri, marșuri, galopuri etc. care reprezentau muzica de mare popularitate din sălile de bal vieneze. Pentru câțiva ani la rând, la sfârșitul perioadei interbelice, dirijor a fost din nou un Strauss, și anume Johann Strauss III, nepot de unchi al celebrului autor al *Dunării albastre*.

La fastul și grandoarea acestui concert contribuie desigur și cadrul istoric luxos, cu adevărat imperial, al Sălii de Aur din palatul Societății Musicale vieneze, clădire construită din banii aromânului Nicolae Dumba (bancher machedon cu multiple legături cu România), al cărui nume a fost dat străzii care, împreună cu Bösendorferstrasse, flanchează clădirea.

Interesant este că timp de mai mulți ani dirijorul ales să conducă orchestra a fost maestrul austriac Clemens Krauss (care a fost în turneu și la București, fiind soțul Vioricăi Ursuleac). Cel mai longeviv șef de orchestră căruia i s-a încredințat onoarea de a conduce aceste concerte (1955-1979) a fost Willy Boskovsky, figură legendară a Vienei, simbol al universului muzicii de bal din palatele imperiale, el însuși violonist și dirijor, așa cum au fost și celebrii săi înaintași din familia Strauss. Boskovsky era, de altfel, conducătorul Orchestrei „Johann Strauss”, continuatoarea formației înființate și dirijate de autorul lui *Radetsky-Marsch*.

Repertoriul, data aleasă, dirijorii excepționali, cadrul impresionant, sobrietatea și distincția, respectarea tradițiilor, codul vestimentar al artiștilor dar și eleganța aristocratică a publicului, faptul că a început să fie televizat în direct și transmis în întreaga lume ca o pagină de istorie vie a adus o statură aparte acestui eveniment, devenit o emblemă a splendorii Austriei de altă dată dar și a prezentului – pentru că vienezii au știut să prezeve de-a lungul timpului simbolismul acestui concert și imaginea sa unică, prezentându-l ca pe un exponat de muzeu imperial viu, participativ, atât de impresionant încât publicul este gata să plătească orice tarif pentru a face parte dintr-o poveste cu prinți, prințese și împărați, cu redingote și crinolone, cu balerine și siruri nesfârșite de flori, înconjurați de muzica acelor vremuri.

Imaginea aceasta absolut unică nu a putut fi replicată nicăieri în lume, deși (inclusiv în România, dar și în foste capitale imperiale din alte țări) mulți au încercat și încă încearcă să realizeze Concerte de Anul Nou, cu muzica familiei Strauss și a contemporanilor acesteia. Aceste copii nu au putut reprezenta decât avataruri, pentru că originalul este atât de valoros și de bine gândit și păstrat, încât orice tentativă se devoalează imediat ca un fake, o imitație mai mult sau mai puțin ieftină, care nu are cum să conțină și istoria și atmosfera de la Musikverein.

Încercarea din acest an de a devia spre noi orizonturi concertul a scandalizat multă lume, a stârnit și campanii furtunoase în social media în favoarea mișcării *woke*, a curentului *cancel culture* și a liberalismului comportamental, dar și torrente de comentarii care semnalau pierderea identității aristocratice a acestui Concert și transformarea sa într-o activitate care nu se diferențiază cu nimic de restul vieții muzicale. Alegerea lui Yannick Nézet-Séguin (dirijor foarte bun, specialist în operă și în muzica simfonică) a dat prilejul schimbării de paradigmă care riscă să zdruncine unicitatea de imagine a acestui concert. Amestecul muzicii sălilor de bal vieneze cu pagini introduse în program doar pentru că au fost semnate de compozitoare-femei, inclusiv din comunitatea afro-americană (motivația fiind corectitudinea politică și nu valoarea acestora), amestecarea solemnității sau eleganței de altă dată cu gesturi precum introducerea în Orchestra Filarmonică din Viena a unui

„musafir”, la ultima piesă, pentru a da ocazia unui gest intim, au trimis acest concert în altă sferă, în cea a banalului contemporan, ignorându-i istoria, conceptul și tradițiile și canalizându-l spre derizoriul prezentului, unde militantismul se cere auzit, văzut și punctat.

Poate că asta se vrea – o sincronicitate, o implicare în tematicile politicii de azi... Poate că cel mai important lucru în care unii cred astăzi este bifarea listei de criterii de incluziune în detrimentul criteriilor de excelență, care sunt „relicve ale trecutului” ... Nu știu și nici nu vreau să știu. Realitatea este însă că de acum înainte, inclusiv în locuri pe care le consideram de neatins, ne putem aștepta la orice. Nu doar la artă, ci și la atitudini militante.

Dar Istoria este, uneori, iertătoare. Dacă din tradiția Concertului de la Musikverein a putut fi ocolită discuția despre anii 1939-1945, mai mult ca sigur că discuția din 2026 va fi uitată. Totul este să nu fie uitată și tradiția sa – singura rațiune de plasare a acestui concert într-un top al unicității. Dacă va fi făcut de acum înainte altfel, va înceta să fie concertul istoriei idilice și va deveni concertul trăirilor (pătimase) ale vremurilor noastre.

Poate mai bun, poate mai rău, dar, în mod sigur, altceva. A merge în pas cu vremurile, a căuta modernitatea, nu înseamnă, în acest context atât de muzeal al spiritului valsurilor vieneze, un pas înainte, după cum păstrarea tradiției nu înseamnă a bate pasul pe loc. Pentru că sunt mulți cei care vor să viseze la poezia trecutului și au dreptul la un loc în care să facă asta. Pentru că sunt și mai mulți cei care vor să se implice în luptele prezentului – au și ei, desigur, dreptul să facă asta. Dar poate că aceștia din urmă, având la alegere orice loc din lume, ar putea lăsa, din gentilețe, liberă și ne-upgradată mica nișă necesară celorlalți.

Mihai COSMA

DIN SUMAR

De vorbă cu Adrian Iorgulescu.....2

Convorbirile „A.M.”: Iinca Dumitrescu.....12

Concursul „Paul Constatinescu”.....13-14

Gală Vasile Veselovski.....28-30

Ecoul de romanță.....32-34

Lansare carte - Petre Geambașu.....35-38

Cei mai frumoși ani - Mamaia '92.....42-47

De vorbă cu Adrian Iorgulescu: Perspective privind noua Lege a drepturilor de autor și drepturilor conexe

Norela-Liviana Costea: *Domnule Adrian Iorgulescu, vă propun să discutăm despre ultimele propuneri de schimbare a Legii drepturilor de autor, demersuri care au atras în ultimele luni atenția colegilor de breaslă. Sunteți director general al UCMR-ADA (Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor din România - Asociația Drepturilor de Autor), astfel că ați urmărit îndeaproape și de la începuturile ei parcursul Legii nr. 8/1996 - Legea privind drepturile de autor și drepturile conexe.*

Adrian Iorgulescu: Vorbim despre modificările aduse unei legi la care am lucrat încă din anii 1991-92, alături de maestrul Pascal Bentoiu și de juristul Eugen Vasiliu, la vremea aceea secretar de stat în Ministerul Culturii. Așa cum a fost ulterior dezbătut și votat în 1996 de Parlament, actul normativ respectiv venea în ajutorul financiar și moral al titularilor de drepturi de autor și conexe. Din păcate, majoritatea intervențiilor succesive asupra textului inițial s-au produs în detrimentul artiștilor și în favoarea utilizatorilor, ceea ce este aberant.

N.L.C.: *Care sunt schimbările cele mai importante în momentul de față?*

A.I.: Acest ultim proiect promovată de Ministerul de resort nu răspunde nici pe departe cerințelor autorilor. S-a pornit de la efectuarea unor modificări extrem de laxe solicitate de Comisia Europeană, ce priveau muzica ambientală, care puteau fi lesne adaptate în cuprinsul formei actuale a legii. Nu s-a dorit însă acest lucru, astfel că s-a ajuns la producerea unui document pe care îl consider confuz și nemulțumitor din punct de vedere al efectului material și administrativ, deopotrivă pentru compozitori și pentru interpreți. De altfel, legea în funcțiune prevede că se poate efectua atât o gestiune extinsă a drepturilor, cât și una individuală, după cum decide titularul, lucru care s-a practicat și se practică în continuare. Să ne gândim de pildă, în cazul colectării individuale la categoria „ambiental”, cum procedează un autor care ar trebui să colinde pe la toate hotelurile, restaurantele, prin mijloacele de transport sau frizeriile din întreaga țară, unde se difuzează muzică ambientală, să autorizeze și apoi să ceară remunerația pentru drepturile convenite... E pur și simplu ridicol!

O altă modificare privește înființarea unui organism singular (ghișeu comun) care să colecteze sumele provenite din drepturile de autor. Este adevărat că există un avantaj al plătitorului: în loc ca acesta să efectueze două-trei plăți către fiecare structură de profil, va efectua numai una. Până acum, fiecare OGC pe domeniu își administra portofoliul iar lucrurile au funcționat satisfăcător.

N.L.C.: *Există vreo categorie, dintre cei implicați, care va fi avantajată de aceste modificări legislative?*

A.I.: N-aș spune. Noi avem în prezent circa 11.000 de membri care și-au înregistrat repertoriul la UCMR-ADA. Probabil, vor apărea și câțiva doritori care să mandateze alte persoane fizice sau entități juridice din țară ori din străinătate, care contra cost să le reprezinte interesele în materie.

N.L.C.: *Practic, să facă ce fac organismele de gestiune colectivă, dar în regie privată...*

A.I.: Cam așa.

N.L.C.: *La ce ne putem aștepta în viitorul apropiat, în legătură cu această propunere legislativă?*

A.I.: Deocamdată inițiativa discutată a căzut de mai multe ori în Guvern, inclusiv datorită argumentațiilor și insistențelor noastre. Susținerile, documentele prezentate, cercetările și opiniile organismelor internaționale (CISAC, BIEM și ale altor societăți de profil naționale), care au prezentat puncte de vedere cu privire la aspectele semnalate, au dus la conturarea ultimei formule (a cincea sau a șasea), aflată acum în dezbatere publică, unde sunt inserate și unele dintre propunerile noastre. Mai mult, textul nu va mai fi aprobat sub formă de ordonanță, cum se preconizase inițial, ci sub forma unor articole inserate în

legea aflată în vigoare. Așteptăm deci, să vedem ultima variantă a propunerii cu care Guvernul va merge în Parlament.

N.L.C.: *Și în ce privește maniera de colectare a timbrului muzical s-a vehiculat o variantă diferită de colectare... Ce ne puteți spune despre acest lucru?*

A.I.: Veniturile din timbrul muzical/literar/teatral etc. au permis Uniunilor de creatori să susțină proiecte culturale de anvergură. Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor din România și-a auto-finanțat astfel multe activități specifice din banii proveniți din timbrul muzical. Mă refer la achiziții, comenzi, premii, festivaluri, producții discografice și altele similare. Se vorbește neoficial despre intenția de a centraliza modul de gestiune a tuturor acestor venituri (fie că sunt din muzică, literatură, cinematografie, artă plastică, teatru etc.), cu o implicare directă sau indirectă a Ministerului în procesul colectării și repartiției fondurilor. Sper că aceste temeri să nu se confirme.

N.L.C.: *Vă mulțumesc pentru precizările făcute.*

Norela-Liviana COSTEA

Tîlcovenii la Ateneul Român

Prima scenă a țării a găzduit marți, 2 decembrie 2025, un spectacol sincretic, inedit, ce i-a avut în prim-plan, în ipostaze multiple, pe Valentina Sandu-Dediu (pian), Oana Berbec (soprană), Dan Dediu (pian) și Gigi Căciuleanu („spunător al propriilor poeme”, conform programului de sală). Muzica i-a aparținut lui Dan Dediu iar textele lui Gigi Căciuleanu.

Cred că scopul *Tîlcoveniilor*, pe lângă conceptul artistic, a fost acela de a invita publicul să se descopere mai în profunzime, să se autodepășească în ceea ce privește modul de percepție a formelor de manifestare a artei, și mai mult decât atât, să nu se teamă să încerce lucruri noi, o altă abordare a activităților, preocupărilor sau pasiunilor lor. Cei patru artiști de pe scenă au dovedit acest lucru cu prisosință.

stilistică fondului sonor al spectacolului. Am fost foarte plăcut surprinsă să descopăr și la cei doi calități actoricești și mai ales disponibilitatea de a se contopi total cu actul artistic. Au jucat cu mult entuziasm, ca și cum ar lua parte la un joc, dar la unul serios. Tocmai în felul acesta au conferit acea scânteie necesară unui act artistic reușit.

Concertul-spectacol *Tîlcovenii* a fost viu și proaspăt, mereu imprevizibil, și m-a făcut să descopăr niște artiști plurivalenți, care s-au dezvăluit în numeroase fațete pe scena Ateneului și care, foarte important, nu au uitat să fie copii și să se bucure de muzică. Și sunt convinsă că, prin natura conceptului său, acest spectacol va fi cu fiecare reprezentare același altul.

Teodora CONSTANTINESCU

În primul rând, pe Gigi Căciuleanu nu apucasem să-l mai văd în vreun alt spectacol și recunosc că am fost plăcut surprinsă de energia, vitalitatea, tâlcul și farmecul versurilor sale și mai ales, de capacitatea de a se expune total în fața spectatorilor, cu multă naturalețe. A recitat, a jucat și a dansat (în special dans contemporan) și a fost totodată amfitrionul și „magicianul” care a ghidat direcția spectacolului după bunul său plac: „*Domnul Măine și cu doamna Ieri/ După o noapte de plăceri/ Făcând amor din răspuțeri/ De nu știu câte zeci de ori/ Au zămislit un Azi din flori.*”

Alături de el a evoluat soprana Oana Berbec, expunându-și atât calitățile vocale, cât și pe cele de actriță și dansatoare. Cu un timbru rotund și penetrant și o dicție impecabilă, soprana a făcut un „parteneriat scenic” pe cînte alături de Gigi Căciuleanu.

Aceste recitări și dansuri au beneficiat de ilustrația sonoră realizată de Valentina Sandu-Dediu și Dan Dediu, pe compozițiile muzicale ale celui din urmă. Cei doi au cântat când la două pianе, când la patru mâini pe aceeași claviatură sau chiar pe rând, acompaniind cu intervenții mai scurte sau mai consistente versurile lui Gigi Căciuleanu. Am ascultat, printre altele, un vals trist inspirat din *O scrisoare pierdută* (operă semnată tot de Dan Dediu) și o *Ave Maria* inspirată de lucrarea omonimă a lui Charles Gounod, sau chiar acorduri ce aminteau de *Ritualul primăverii* al lui Stravinski, toate conferind diversitate

Sub semnul eleganței

Mă bucur să spun că Filarmonica „George Enescu” a fost din nou la înălțime joi, 4 decembrie, când a dedicat concertul său operelor lui Dinu Lipatti și Mozart.

Întâmpinată în foyerul Ateneului Român de un elegant pom de Crăciun, filmat și fotografiat ca un star, am pășit cu oarecare pioșenie în sală, așteptând cu nerăbdare să înceapă evenimentul (căci asta a fost) pentru a asculta (oare a câta oară) muzica remarcabilă semnată de doi emblematici compozitori, asemănători ca destin, dar despărțiți de timp (peste 200 de ani), vremuri și șansă.

Începutul i-a revenit compozitorului Dinu Lipatti, mai cunoscut în istorie ca geniu pianistic de talie mondială, cu prima sa lucrare de anvergură – tipărită la Universal Edition Wien – respectiv *Concertino în stil clasic pentru pian și orchestră de cameră, op. 3*. A fost scrisă la doar 19 ani și dedicată profesoarei lui, celebra Florica Musicescu, cu textul „întâiul meu născut, cu dragoste și recunoștință”. Cântată în primă audiență chiar de compozitor, în 1939, la București, cu Orchestra Filarmonicii dirijată de George Georgescu, lucrarea s-a bucurat de succes, intrând aproape imediat în repertoriul marilor pianiști, dintre care i-aș aminti pe Walter Gieseking și Clara Haskil. Ea este o interesantă fuziune între muzica contemporană și cea

clasică de la începutul secolului al XVIII-lea, în care se remarcă modul aparte de integrare a melos-ului folcloric în forme riguroase ce amintesc prin polifonie de Bach. Mai exact de *Coralul în sol major*, piesă ce va juca un rol, chiar marele rol în destinul său. De ce spun asta? Pentru că Lipatti își începe primul său mare recital, cel de la Paris din 20 mai 1935, interpretând acest *Coral*, recital de la care încep să curgă concertele ce i-au adus recunoaștere internațională unanimă, iar ultima sa apariție scenică, cea din 16 septembrie 1950 de la Besançon, unde, din cauza sănătății grav deteriorate vine cu o ambulanță, pentru că, după cum

ușor malițios dar întotdeauna cu acel tușeu elegant ce îi caracterizează întreaga creație. Iar flautista venezueleană Joidy Blanco, cu o paletă tehnică uluitoare și o rară grație sonoră, contopită de-a dreptul cu instrumentul – un sunet de o excelentă acuratețe, asortat perfect cu aurul flautului – a ridicat sala în picioare, interpretând minunat, în stil și curat.

La ambele koncerte parteneriatul cu orchestra a fost subtil realizat sub bagheta dirijorului Gabriel Bebeșelea, care, ca întotdeauna, stăpân pe sine și cu un calm vibrant, a relevat esența muzicii, importanța cântului instrumentului solo și fuziunea dintre ele.

După pauză am ascultat *Simfonia nr. 40 în sol minor, KV 550*, cea mai cântată și cunoscută aproape de oricine dintre cele pe care le-a compus Mozart. Este una dintre singurele două simfonii compuse într-o tonalitate minoră, tonalitate pe care compozitorul se pare că o asociază cel mai bine cu trăirile sale: frământare, tristețe, angoasă, tragedie, duiosie, melancolie, etc. Trăiri existente de altfel în toată creația sa dar perfect camuflete într-o armonie spumoasă, plină de umor și eleganță. Compusă într-un timp scurt, cu un caracter atipic, ea este desăvârșită în structura de tip clasic și „plină de grație elenistică, în care fiecare sunet este aur curat, fiecare crâmpei o comoară”, după cum spunea Robert Schumann. Minunăția dată și de modul ingenios în care compozitorul infiltrează romantismul în

transparența formei clasice, ceea ce face din ea o capodoperă. Evident că personalitatea dirijorului Bebeșelea, ca și îndelungata sa colaborare cu orchestra, a imprimat *Simfoniei*, dacă se poate spune așa, un farmec în plus, prin

Joidy Blanco, Gabriel Bebeșelea

Foto: Cătălina Filip

spunea, „am promis și trebuie să cânt”, la bis-ul cerut cu insistență de publicul care nu îi cunoștea suferința, cântă tot *Coralul în sol major* de Bach, ce devine astfel și cântul lui de lebedă.

Acum și aici, această lucrare a beneficiat de tălmăcirea pianistului Mihai Ritivoiu, la rândul lui dotat cu un palmares de succese internaționale datorate calităților sale de excepție. Mi-a plăcut mult faptul că, pe parcursul discursului său muzical, mai ales în ultimele două părți, a cântat de parcă era o prelungire în egală măsură a mâinilor lui Lipatti – cu acea tehnică în care sunetele sclipesc de limpezime și strălucire – cât și a esenței compozitorului și omului Lipatti, simțind și evocând prin expresivitate spusa sa conform căreia „Muzica este un lucru grav, nu vă serviți de ea, ci serviți-o”. Iar el, solistul, asta a făcut.

A urmat *Concertul nr. 2 în re major, pentru flaut și orchestră, KV 314*, de Wolfgang Amadeus Mozart, care printr-o ghidușie a compozitorului este de fapt transpunerea singurului său concert pentru oboi și orchestră, pe care, în ciuda succesului avut pentru o perioadă, l-a dat dispărut. Cu cele trei părți bine încheiate, cu un concept melodic și o orchestrație clasic-novatoare și cu o pledoarie a instrumentului fluidă, logică, nelipsită însă de surprize, jocuri de nuanțe și ritmuri, cu așezarea melodiei în toate registrele instrumentului, când în tandem cu orchestra, când într-un dezacord armonic cu ea, concertul lasă să se întresimtă și câte ceva din particularitățile lui intime: când vesel, când trist, când

Mihai Ritivoiu

Foto: Cătălina Filip

firescul cu care a trezit la viață ideile și sentimentele compozitorului și subtila-i artă de a lăsa muzica să se desfășoare din inspirația ei inițială.

După cum era de așteptat, concertul de la Ateneu a avut mare succes, deoarece orchestra a fost în formă excelentă, cântând cu strălucire și precizie; dirijorul, cum am mai spus, același dar mereu surprinzător de nou în abordare, iar soliștii invitați, atât în tălmăcire cât și ca prezentare, au fost sub semnul eleganței.

Doina MOGA

O lume care nu e legată nici de spațiu, nici de timp

Nimic mai potrivit pentru un concert desfășurat în luna miracolelor decât programul din 11 decembrie de la Ateneul Român, când simfonicul Filarmonicii „George Enescu” și invitații săi au dezvăluit ascultătorilor o lume care nu e legată nici de spațiu, nici de timp. Mă refer în special la prima și ultima lucrare, ale căror subiecte provin din sfera mitologiei.

Și cum, în epoca lucidității, trebuie să fii romantic, întrucât contrastele se atrag, și ordinea în care s-au cântat ele a avut o tentă perfect încadrată în context.

Concertul a debutat cu *Preludiul la După-amiaza unui faun* de Claude Debussy, compozitor novator în domeniul formei, al armoniei, ritmicii și orchestrației. Deși inspirat din poemul cu același nume al lui Mallarmé, el rămâne consecvent și aici ca în toată creația sa ideii că „muzica începe acolo unde cuvântul este neputincios a se exprima”.

Gidon Kremer, Fuad Ibrahimov

Cu această lucrare, el dă naștere uneia cele mai importante compoziții, catalogate de istoria muzicii drept piatra de temelie a modernismului, despre care compozitorul Pierre Boulez spunea atât de plastic „flautul faunului lui Debussy a insuflat un aer nou în muzică”. Este o muzică apropiată de vechea artă franceză, purificată însă de elementele subiectivismului romantic, plină doar de natura intimă a sufletului omenesc; o muzică care încântă cu armonii modale, pastelate, cu orchestrație amplă dar fără fraze aspre, ce reflectă atmosfera idilică la granița dintre visare, reflexive onirică și realitate. Ascultând-o, plăcerea și bucuria mi-au fost dublate de faptul că interpreta temei principale a fost tot flautista venezueleană Joidy Blanco care a năucit, prin interpretarea de rară finețe, ca și în urmă cu o săptămână, când a cântat *Concertul* de Mozart, electrizându-ne.

Dirijorul azer Fuad Ibrahimov, prin muzicalitatea-i și experiența deosebită, a subliniat cu tact, eleganță și corectitudine, neuzând de patetisme, atât rafinamentul specific debussian cât și duișoia pledoariei flautului; iar orchestra, în perfect tandem cu el, a răspuns pe măsura muzicii.

A urmat *Concertul nr. 1 pentru vioară și orchestră* de Sofia Gubaidulina. E dedicat violonistului Gidon Kremer, tot de origine letonă, care, prin interpretarea sa din prima audiție de la Viena (1981) practic îi semnează compozitoarei lansarea și afirmarea în circuitul internațional. Concepută în trei secțiuni legate între ele, lucrarea reliefează de la început factura spirituală prin motivul său principal, respective tema REGIS din *Ofranda muzicală* de Bach. Aflată la baza întregii partituri, ea, tema, când se desface în bucăți de frază, când migrează în lungi pasaje solistice, când se împarte între instrumentele din orchestrație, când se regăsește sub diferite forme în dialogurile dintre vioară și orchestră, ca în final să revină printr-o ordine inversă a sunetelor la refacerea ei. Este interesantă, puțin cam lungă după părerea mea și transparentă în prima ei jumătate, apoi devine mai încheșată, chiar surprinzătoare. Spun asta pentru că am auzit în ea, pe lângă Bach (ceea ce era firesc) și Bruckner (tema din partea a II-a din *Simfonia a VII-a*), chiar și un citat din *Carmen* de Bizet, din nou Bruckner, fragmente care au dat un sens sonor aparte concertului,

scoțând în evidență fie nedezlipirea intenționată a compozitoarei de marea muzica, fie ramificarea *Ofrandei pentru Vest* și arta lui. Solistul Gidon Kremer, o legendă a instrumentului, a interpretat cu tot bagajul său tehnic (siguranță, acuratețe, agilitate) și cu fabuloase nuanțe, care, în pianissimo, au atins sonorități celeste. El a fost exact din poveste și de poveste. Iar orchestra, ca întotdeauna, un partener ideal de conversație sonoră. Aplauzele au fost cele care au arătat, prin tonalitatea și durata lor, înțelegerea, aprecierea, salutând și noutatea.

După pauză am auzit în premieră personală *Gravuri simfonice „Don Quixote”* de Gara Garayev, cel mai important compozitor din Azerbaidjan, nu numai foarte apreciat dar și deosebit de prolific; a scris musicaluri, balet, opere, lucrări

simfonice și de cameră, cantate, romanțe, muzică pentru copii și muzică de film, cu care a înregistrat succese bine-meritate. Lucrarea datează din 1960 și este muzica din filmul omonim realizat de regizorul Grigori Kozintsev, căruia i-a și fost dedicată; inspirată din cartea lui preferată, scrisă de Cervantes, descrie parcursul persona-jului principal fără a ilustra muzical textul ei, alcătuiind de fapt o succesiune de tablouri ce abundă de culoare și trăiri (lirism, confuzie, tragism, veselie) așezate printr-o remarcabilă orchestrație în 8 tablouri care, fiecare în parte se încheie cu cadențe armonice surprinzătoare. Am auzit în ele și dans, și cavalerie, și marș; am simțit în ele și spațiu imens cu frumusețea, puterea și vulnerabilitatea lui; am frisonat la pasajele meditative explicite ale cântului popular din Azerbaidjan dar și la îmbrățișarea lor cu suratele din Spania, Albania, Africa și aici nu le-am enumerate decât pe cele pe care le cunosc. Bogata orchestrație în care toate partidele, separate sau împreună, clocotesc de viață sub toate aspectele (volum, tehnică, discursuri), toate conturate și contrastând cu cadențe când blânde când viguroase dar totdeauna bruște, a dat tenta de exotism ce parcă lărgea și

mai mult spațialitatea, până la vizualizarea ei. E o lucrare filmică, frumoasă, imaginativă, care mi-a plăcut.

Cât privește dirijorul, cine putea să-i înțeleagă mai bine muzica decât un compatriot? a tălmăcit-o spectaculos, evident împreună cu orchestra, spectaculoasă și ea în exprimare.

Finalul concertului i-a revenit *Suitei „Pasărea de Foc”* a lui Igor Stravinski. Este unul dintre cei mai mari creatori ai secolului al XX-lea, devenind celebru odată cu capodoperele scrise pentru baletele ruse care încep exact cu lucrarea din titlul serii. Și, ca o fală, așa spune că dintre toți creatorii cântați, el a fost singurul care a concertat și la noi în România. Scrisă în perioada rusă, în care folclorul și componenta mitologică îi furnizează un material de o incensurabilă bogăție, *Pasărea de Foc* este rodul colaborării cu celebrul impresar Serghei Diaghilev, care îi cere să compună un balet de anvergură. Și, odată cu premiera lui din 1910 de la Paris, se parafează, pe lângă colaborarea notorie între cele două personalități care au marcat decisiv muzica secolului al XX-lea, și celebritatea compozitorului ce se instalează instant, continuând în timp să crească. Libretul lui descrie pasărea de foc ca o ființă cu puteri supranaturale, ale cărei pene protejează și fac minuni. Este de rezonanță monumentală, cu o orchestrație în care nebunia ritmurilor asimetrice este combinată cu o muzică anti-romantică, cu teme simple, paradoxal pline de culoare, strălucire și sentiment. Cu o beție de linii melodice îmbrăcate într-o versatilitate stilistică și armonii atonale, muzica baletului dezvăluie o lume care nu e legată nici de spațiu, nici de timp și îndeamnă deopotrivă la visare și meditație.

Mi-a plăcut modul în care dirijorul și orchestra au ilustrat atât spectaculosul cât și nonșalanța ei, mi-a plăcut dozarea distinctelor nuanțe în somnul păsării, trezirea ei, rugămintile ei, vraja ei, forța ei, mi-a plăcut punctul de vedere al lui Fuad Ibrahimov asupra acestei capodopere. Și mi-a plăcut deosebit și orchestra, care i-a dat o interpretare din poveste și de poveste.

Doina MOGA

P.S. Și acum simt fâlfâitul aripii ei fermecate, care printr-o vrajă, mi-a atenuat lovitura în cap a barierei defecte din apropierea Ateneului, răsplătindu-mă, probabil, pentru credința în ea ca și în rudele-i pământene...

Un Crăciun cosmopolit

În agitația specifică, dar atât de obositoare și lipsită de sens care a cuprins capitala în preajma sărbătorii Crăciunului, Filarmonica „George Enescu” a celebrat nașterea Domnului într-un mod cât se poate de inspirat, printr-un concert care a inclus lucrări scilicet diverse, reunite de aceeași tematică. În 18 decembrie 2025, alături de corul și orchestra Filarmonicii, pe scena Ateneului Român au mai urcat violonistul Alexander Sitkovetski și dirijorul Leo Hussain.

Prima parte a concertului a cuprins două lucrări din repertoriul rusesc – selecțiuni din *Suita „Noapte de Crăciun”* de Nikolai Rimski-Korsakov și *Suita „Amintire dintr-un loc drag”* de Piotr Ilici Ceaikovski. Partitura lui Rimski-Korsakov e plină de contraste și texturi, iar atât orchestra, cât și corul au reușit să re Creeze echilibrat fiecare tablou al suitei. Complexitatea sonoră a lucrării propune un adevărat periplu – de la Crăciunul american, plin de veselie, cadouri și fotografii perfecte, un fel de *Singur acasă* pe portativ, până la Crăciunul european, petrecut la țară la bunici, cu zăpadă, aer geros și lemne care trosnesc în sobă. Spiritul acestei lucrări, cu multitudinea fațetelor sale, a fost modelat măiestrit de bagheta lui Leo Hussain.

Foarte tare mi-a plăcut și *Suita „Amintire dintr-un loc drag”* de Ceaikovski, partitură încărcată de o frumusețe descriptivă. Alexander Sitkovetski a etalat o trăire aparte pe care a imprimat-o și instrumentului său, vioara căpătând valențe ludice și spunând parcă o poveste. În sunetul ei s-au regăsit numeroase culori timbrale care s-au succedat, cursiv și unduitor. Secțiunile mai evocatoare au alternat cu cele dramatice într-o succesiune captivantă. Pe alocuri,

Alexander Sitkovetski, Leo Hussain

sunetul viorii lui Alexander Sitkovetski m-a uns pe suflet. În completarea atmosferei create, solistul a interpretat „Meditația” din *Thaïs* de Massenet, iar corul a potențat feeria prin intervenția sa.

Concertul s-a adresat copiilor de toate vârstele, iar în partea a doua ne-a adus în atenție fragmente din opera *Hänsel și Gretel* de Engelbert Humperdinck, o plăcere atât pentru spectatorii mici (foarte puțini la număr), cât și pentru cei mari. În rolurile protagoniștilor s-au aflat soprana Evgeniya Sotnikova și contratenorul Jake Arditti și, pentru a ne introduce în magia poveștii, Vlad Damian l-a întruchipat pe recitatorul care ne-a reamintit șirul evenimentelor. Soprana a dezvăluit un timbru luminos, jucăuș, cu o pronunție bună, calități dublate de un joc actoricesc pe măsură. Simpatice, contratenorul Jake Arditti ne-a prezentat o voce capabilă de culori timbrale multiple. Alături de cei doi, și-au dat concursul altista Ștefania Chișulescu și corul Filarmonicii „George Enescu”, care a avut intervenții din culise, iar ulterior, partidele de fete au cântat din avanscenă.

Ca un cadou de Crăciun pentru spectatori, așa cum a afirmat dirijorul – o prezență deja familiară pe scena românească – la final, orchestra a interpretat ca bis *Troika* de Prokofiev, completând cercul deschis de primele lucrări ale serii.

Acest concert a fost o oază de liniște binemeritată, o invitație la înțelegerea adevăratei semnificații a

fundamentul identității acestui grup. Ele nu sunt simple transcripții, ci recompuneri de textură care pun în valoare paleta cromatică a fiecărui instrument. Un punct culminant l-a constituit secțiunea din *Iarna* de Vivaldi, unde naiul, sub degetele și suflul lui Vasile Răducu, a preluat rolul solistic. Virtuozitatea interpretului a fost evidentă în pasajele de agilitate specifice scriiturii vivaldiene, executate cu o precizie și claritate, făcând dovada faptului că naiul poate substitui vioara fără a pierde din incisivitatea atacului.

Partea a II-a a fost deschisă de Ștefania Turcu, de asemenea laureată a fundației, oferind o tălmăcire plină de sensibilitate a celor *Șase dansuri românești* de Béla Bartók. Dincolo de agilitatea tehnică solicitată de textul bartókian, violonista a impresionat printr-o admirabilă capacitate de a gestiona nuanțele micro-structurale. M-a cucerit în mod particular viziunea sa asupra dansului nr. 3, „*Pe loc*”, unde artista a probat o maturitate interpretativă superioară prin utilizarea unui rubato de o finețe extremă. Sonoritatea extraordinar de delicată, aproape eterată, a creat o tensiune interioară captivantă, probând o inteligență muzicală ce reușește să tranșeze simpla execuție în favoarea unei trăiri autentice.

Jake Arditti, Evgenia Sotnikova, Leo Hussain

Foto: Cătălina Filip

Crăciunului, un respiro în vânzoleala din oraș, un dar de sărbători pe care l-am putut nu numai asculta, ci și trăi.

Teodora CONSTANTINESCU

Solidaritate prin artă: Ediția a XXVIII-a a Galei „Crăciun pentru toți”

Cea de-a XXVIII-a ediție a Galei „Crăciun pentru toți”, organizată pe 28 decembrie de fundația „Solidaritatea Culturală pentru România ARS XXI”, a configurat un spațiu de dialog între pregătirea academică a tinerilor aflați în plină ascensiune și maturitatea conceptuală a unui ansamblu de cameră definit printr-o estetică timbrală distinctă. Evenimentul de la Ateneul Român a oferit un parcurs sonor marcat de echilibru și o remarcabilă diversitate stilistică.

Partea I a debutat cu prezența lui Damian Radu Florescu, laureat al fundației, care a abordat *Poloneza briliantă în la major, op. 21* de Henryk Wieniawski. Interpretul a etalat o stăpânire a mecanismului vioristic ce relevă o asimilare profundă a școlii de vioară, remarcându-se prin acuratețe intonațională și un control riguros al raportului dintre presiunea și viteza arcușului, elemente ce îi conferă o expresivitate matură, prefigurând o evoluție concertistică de anvergură.

Seara a continuat cu prima intervenție a ansamblului „Traffic Strings”, o formulă instrumentală ce extinde limitele cvintetului de coarde tradițional prin integrarea pianului, a percuției și, într-un mod spectaculos, a naiului. Aranjamentele semnate de Lucian Moraru constituie

Revenirea ansamblului „Traffic Strings” pe scenă a adus în atenție două momente de compoziție originală, ambele purtând amprenta lui Lucian Moraru. Piesa *Salsa von Beethoven* a speculat inventiv motive beethoveniene pe o structură ritmică modernă, momentul purtând o încărcătură simbolică aparte, lucrarea fiind dedicată lui Andre Szakvary, președintele fondator al fundației, a cărei afinitate deosebită pentru muzica lui Beethoven este binecunoscută. Prin acest gest, compozitorul a onorat o viață dedicată culturii, marcând totodată faptul că, peste doar câteva săptămâni, acesta va împlini onorabila vârstă de 90 de ani.

Finalul serii, constituit de *Capriciul românesc*, a reliefat coeziunea de ansamblu și capacitatea grupului de a genera

o energie sonoră densă și bine articulată. Având ca temă generatoare binecunoscută *Ciocârlia*, lucrarea a prilejuit o sinteză expresivă între virtuozitatea de inspirație tradițională și o gândire timbrală modernă. Prin această gală, „Traffic Strings” și-a reafirmat profilul de ansamblu inovator, capabil să unifice limbaje muzicale diverse sub semnul unei înalte exigențe interpretative.

Ioana KERI

Pe aripile... Romantismului

Afișul concertului din 10 dec. 2025 de la Sala Studioului „Mihail Jora” a propus o seară deosebit de atractivă atât în ceea ce privește repertoriul cât și protagonistul – în persoana violoncelistei franceze Anne Gastinel care a evoluat în calitate de solist și de conducător de orchestră.

Programul a stat sub semnul Romantismului de sorginte central-european reunind opusuri semnate de Schumann, Dvořák și de mai puțin mediatizatul Wilhelm Fitzenhagen (1848-1890). Acesta din urmă are numele legat de prima interpretare a *Variațiunilor Rococo* de Ceaikovski, iar aranjamentul său se află în repertoriul oficial al tuturor violonceliștilor concertiști. German de origine, Fitzenhagen a fost fondatorul școlii violoncelistice din Rusia unde a activat cea mai mare parte a vieții. Tot acolo a scris și cele mai multe lucrări pentru violoncel (în jur de 60).

Anne Gastinel a deschis seara cu o lucrare de cameră, *Valsuri de concert op. 31* scrisă de Fitzenhagen în 1880, la execuția căreia s-au alăturat alți trei artiști, membri ai partidei de violoncel din orchestra de cameră: Radu Sinaci, Izabela Ghergu și Cornelius Zirbo. Acest opus nu a fost publicat decât după moartea compozitorului, dar nu este o creație singulară care reunește 4 violoncele, ci se plasează alături de *Cântec de leagăn* (nr. 7), *Ave Maria* (nr. 41) și *Torcătoarea* (nr. 59). În afara celor 3 concerte pentru violoncel și orchestră, majoritatea compozițiilor sale sunt destinate salonului, iar *Valsurile de concert* reprezintă „reperul posibilităților de scriere pentru cvartet de violoncele din epoca respectivă”. Scriitura este mare virtuozitate, cu maximum de dificultate având în vedere registrele extrem de înalte pe care se desfășoară materialul sonor. Unitatea timbrală este excelentă, astfel încât ascultătorul are impresia că se află în prezența unui cvartet de vioară/viole.

Lucrarea are un format similar cu cel al lui Johann Strauss – *Introducere, 5 valsuri și Final*. Execuția lor, conformă cu partitura a parcurs un crescendo, iar sonoritatea a fost dominată de rafinamentul construcției arcurilor melodice, agrementată de o agogică elaborată, foarte bine gândită. *Valsul nr. 3, Un poco meno mosso* a căpătat accente mai apropiate de acel *wienerisch* caracteristic, cu glissandi într-un piano delicat. Caracterul *scherzando*, rafinat ornamentat din secțiunea *Trio*, cu o frumoasă micro-cadență, toate au făcut legătura cu cel de-al patrulea număr, cu caracter dansant. *Finalul* a reunit pe cei patru interpreți într-o desfășurare tumultuoasă, în *tutti*, presărată la rândul ei cu flageolete și pizzicato. Cei patru soliști au avut o colaborare de excepție, atât din punct de vedere tehnic dar mai ales stilistic, bineînțeles sub îndrumarea lui Anne Gastinel, care în afara faptului că este o interpretă de prim rang în lumea muzicală contemporană este și de mulți ani profesora la Conservatorul din Lyon.

A urmat *Serenada pentru orchestră de coarde în mi major op.22* de Antonín Dvořák, scrisă, desigur, într-o perioadă fericită a existenței sale. Melodiile atractive, ritmurile populare specifice Boemiei, caracterul idilic, însăși tonalitatea cu cea mai mare strălucire, toate reflectă optimism și încredere în viață. Anne Gastinel a condus orchestra din „interior”, adică de la pupitrul compartimentului de violoncel, într-o manieră asemănătoare lui David Grimal / „*Les Dissonances*” (aici găsim deja un tipar).

Introducerea melodioasă – *Moderato* – a căpătat o alură elegantă, uneori galantă, cu arcuri sonore accentuate dar bine dozate. A doua idee muzicală mai ritmică a beneficiat de o sincronizare perfectă a orchestrei, iar *Tempo di Valse* (p. a II-a) s-a plasat în atmosfera *un poco triste* (do#) de sorginte slavă. S-a remarcat acuratețea compartimentului viorilor a cărui/ei partitură este de mare dificultate, fiind scrisă în registre foarte înalte. Însăși tonalitatea mi major – de multe ori în modul mixolidian – este una foarte pretențioasă atât tehnic cât și intonațional, în sensul că este mai puțin potrivită pentru coarde fiind extrem de expansivă. Dacă Dvořák a considerat că acest gen orchestral restrâns este mai puțin solicitant decât simfonia credem că în cazul de față s-a cam înșelat. Problemele scriiturii amintite sunt împletite cu cerința de a oferi divertisment, implicit naturalețe, exigențe dificil de împlinit în contextul tehnic dat. În orice caz orchestra a avut o misiune complicată pe care însă a rezolvat-o *con* și cu *brio*.

Partea a doua i-a revenit pe deplin solistei în cu totul special *Concert pentru violoncel în la minor op. 129* de Robert Schumann. Concertul în sine aduce foarte multe noutăți pentru timpul în care a fost scris; este o lucrare profund personală, cu mișcări care se desfășoară continuu, asemenea

Anne Gastinel

Foto: Varcan Photography

unei povești, de mare fluiditate, iar dialogul solist – orchestră este unul cu caracter intim. Desfășurarea trece de la lirismul meditativ, pe urmă narativ, la finalul ceva mai dansant, mai viu, cu o cadență acompaniată, tulburătoare și o re-amintire tematică ce leagă mișcările. Astfel, fragmente din prima mișcare își fac simțite mereu prezența generând profunzime emoțională (prin suprafețe cu textură camerală) și mai ales o unitate care se încheagă și evoluează de la o melancolie introspectivă (la minor) spre afirmarea unei atitudini pozitive (la major). Iată un „teritoriu” pe care Anne Gastinel l-a exploatat cu multă pasiune și l-a adaptat unei viziuni muzicale influențată de rafinamentul muzicii franceze. Tehnica sa impecabilă, alături de capacitățile sale extinse de a modela și colora sunetul au generat suprafețe sonore de mare intensitate emoțională. Această predispoziție, probabil remarcată și încurajată de unul dintre marii ei profesori, anume celebrul Paul Tortelier, o apropie mai mult de linia lui Piatigorski și Maiski. Orchestra a însoțit-o într-un diapazon sonor perfect, intervențiile ei fiind întotdeauna în comuniune cu solistul. Acest fapt s-a remarcat mai ales în secțiunea secundă a opusului, *Langsam* (Lento) o mișcare lirică, asemănătoare unui cântec, unei rugăciuni, un expresiv dialog între cele două entități. În fapt, până la final atmosfera a fost dominată de un caracter improvizatoric pronunțat, mai

puțin caracteristic lui Schumann a cărui muzică poartă în general trăsăturile unui romantism specific german.

Finalul a fost - prin acel *Sehr lebhaft* - încărcat de energie, foarte tehnic, un moment al contrastului necesar în contextul în care presiunea tradiției concertului instrumental își impune mereu tiparul „clasic”. S-a trecut astfel de la titlul original de *Konzertstück für Violoncello mit Begleitung des Orchesters* la un adevărat *Konzert* tradițional. Generoasă, Anne Gastinel a mulțumit publicului pentru aplauzele la scenă deschisă și a oferit un bis, adaptat împrejurărilor: celebrul *Cântec catalan* / versiunea Casals, prelucrat pentru patru violoncele, alături de aceeași parteneri de început, pentru a desăvârși înțelesul semnului de „Romantic” pe care și-a conceput întregul program.

Corina BURA

Crăciunul și muzica bună

Pe lista celor mai bune momente de a asculta muzică excelentă într-un mare oraș european se află, cu siguranță, finalul de an, în perioada ce precedă sărbătorile de iarnă: adesea mai obosiți decât vor să recunoască unii muzicieni caută programe care să apeleze la abilitățile interpretative, mai degrabă decât la cele tehnice; alții își selectează programe formate din lucrări apropiate de dorințele publicului; iar cu totul alții vin pe scenă pregătiți să interpreteze cu măiestrie lucrări mai puțin cântate și pentru care publicul încă nu și-a descoperit afinitatea. Despre această din urmă categorie de muzicieni a fost vorba în cadrul concertului ce a avut loc miercuri, 17 decembrie, la Sala Radio.

Nu multe concerte ce au loc în București conțin muzică de Georg Friedrich Händel; chiar mai puține includ muzică de Antonio Vivaldi; încă și mai mic este numărul evenimentelor ce aduc în atenția publicului nume esențiale precum Arcangelo Corelli sau Henry Purcell; mult prea puține concerte includ opus-uri semnate de toți acești mari

Ruxandra Donose, Jonathan Bloxham

compozitori. Iar dacă adăugăm și un nume precum Adophe Adam, putem fi siguri că evenimentul despre care vorbim a fost un act unic în istoria recentă a vieții muzicale din capitală.

Orchestra de Cameră Radio nu duce lipsă de muzicieni talentați – cel puțin la fel de important, însă, este interesul pe care aceștia îl acordă programelor pe care le oferă publicului: aparițiile acestui ansamblu sunt întotdeauna bine calibrate în funcție de prioritățile stilistice și estetice ale lucrărilor, iar inteligența și energia cu care sunt

abordate lucrările aduc întotdeauna calitative remarcabile din partea ascultătorilor. Chiar primul moment al seriei ar putea fi menționat într-o astfel de cheie: din creația lui Georg Friedrich Händel am putut asculta *Concerto grosso nr. 1 în sol major op. 6*, în cadrul căruia discursul a fost atent construit.

Solista seriei, Ruxandra Donose, nu are nevoie de prezentări ample, fiind unul dintre cele mai recunoscutibile nume în peisajul cultural autohton, îndeosebi prin ecourile din afară, venite pe parcursul unei cariere internaționale ce a început în urmă cu mai bine de trei decenii. Bineînțeles, deci, că entuziasmul publicului era palpabil, astfel că aplauzele ce au urmat după „Ombra mai fu” din opera *Serse* de Georg Friedrich Händel au fost marcate de aplombul necesar pentru a sublinia buna interpretare a acestei lucrări. „Forse, o caro” din opera *Farnace* de Antonio Vivaldi, ceva mai animată decât prima arie, a fost adusă la viață cu aceeași eleganță impunătoare a sunetului, cu o atenție sporită pentru notele repetate și pentru secvențe, întotdeauna tratate cu justă cerută de text. Dintre abilitățile sopranei trebuie menționată și înțelegerea profundă a planului armonic și a posibilităților de expresivitate asociate cu diversele schimbări de afecte pe care le impun modulațiile, indiferent de amplitudine.

Un astfel de eveniment nu poate fi discutat fără aportul dirijorului, Jonathan Bloxham. Acesta se numără printre tinerii dirijori invitați cu regularitate pe scena Sălii Radio, iar rezultatele muncii sale vorbesc de la sine – siguranța dinamică și patosul retoric definesc maniera în care ansamblul a oferit întregul edificiu al Uverturii operei *Dido și Eneas* de Henry Purcell, o partitură ce ar fi putut părea mai puțin interesantă, într-un astfel de program, dacă ansamblul ar fi fost condus de alt dirijor.

Programul seriei a continuat cu o altă pagină din opera *Farnace* de Antonio Vivaldi: „Gelido in ogni vena”, în care am putut observa iscusința actoricească a Ruxandrei Donose, dublată de îndemânarea cu care a dovedit că poate transmite emoțiile unei astfel de lucrări. Desigur, merită subliniată și fina construcție a discursului melodic, în momentele în care acesta trona peste masa sonoră a ansamblului orchestral. Impostația dozată cu subtilitate și alegerile ornamentale au fost doar o alte dovezi ale unei interpretări ce a fost bine planificată și impecabil executată.

Desigur, din planul acestui concert nu ar fi putut lipsi partiturile dedicate sărbătorilor de iarnă – din creația lui Arcangelo Corelli, muzicienii au optat pentru *Concerto grosso op. 8 nr. 6 în sol minor „Fatto per la notte di Natale”*, o alegere ce nu e deloc surprinzătoare având în vedere, pe de o parte, multitudinea de momente pline de farmec și, pe de alta, caracterul evocator al întregii lucrări: de la introducerea meditativă și până la dialogurile dintre soliști și ansamblu, lucrarea este cât se poate de grăitoare în cadrul specific pentru care a fost gândită, iar muzicienii au ales să reprezinte acest caracter demn de sărbătoare prin calm și sobrietate.

Plină de vivacitate a fost Ruxandra Donose în „Svegliatevi nel core” din *Giulio Cesare in Egitto* de Georg Friedrich Händel, dovedindu-și din nou înzestrarea actoricească, dar și buna pregătire vocală, prin conducerea plină de naturalețe a unor fraze ample ce necesitau când grație efemeră, când vigoare telurică; putem observa, deci, de ce alegerea de a concentra eforturile muzicienilor pe lucrări din repertoriul preclasic a fost una inspirată: când vine vorba despre acest repertoriu, reușitele sunt cu adevărat strălucitoare, nu doar merituoase.

Programul concertului s-a terminat cu o bine-cunoscută pagină din creația lui Adolphe Adam, interpretată adesea cu ocazia Crăciunului: *Cantique de Noël*, oferită într-o variantă trilingvă (franceză-română-engleză) – mesajul lucrării a fost transmis nu doar prin intermediul textului, ci și prin alegerile interpretative: față de regulile pe care le presupune interpretarea muzicii preclasice, o astfel de versiune a unei lucrări semnate aproape de jumătatea secolului al XIX-lea se dovedește a fi mult mai modernă, mult mai aptă pentru aranjamente și, prin urmare, mult mai ușor de prezentat într-un mod care să capteze imaginația ascultătorilor, pentru a crea acel efect scontat de feerie ce fermentează în sufletul ascultătorilor până la Crăciun, încălzind și hrănind părțile din noi care ne spun să fim mai buni, „măcar o dată-n an” – muzica rămâne, deci, una dintre cele mai directe căi de acces către sufletul oamenilor.

Petre FUGACIU

Concert de Crăciun cu Corul și Orchestra Națională Radio

Luna decembrie abundă în manifestări ce doresc să punteze în maniere declarat tradiționale sau inovatoare în mod evident iar instituțiile muzicale din București au ilustrat și în această perioadă astfel de ipostaze.

Ultimul concert din 2025 din stagiunea Orchestrei Naționale Radio a adus pe afiș – alături de ansamblul instrumental – și Corul Academic Radio, pregătit de Ciprian Țuțu, dirijorul momentelor simfonice și vocal-simfonice fiind un oaspete familiar în ultimii ani la pupitrul orchestrelor românești: Nicolae Moldoveanu.

Afișul nu a menționat decât „Concert de Crăciun”, fără detalii referitoare la repertoriu (specificând doar: aranjament Florian Radu); imaginația publicului a fost așadar lăsată liberă să își „concretizeze” spațiul cultural de unde provenea muzica aleasă, dar și maniera de tratare a temelor alese. Afluența spectatorilor la Sala Radio în seara de 19 decembrie mi-a sugerat însă că iubitorii de muzică simt și nevoia unor astfel de evenimente, în care doar pretextul bucuriei de a se întâlni cu sonorități în general cunoscute prezintă în sine un dar, cel al armoniei, al căldurii expresive; sunt de altfel atribute pe care vrem cu toții să le asociem mereu acestor zile de sărbătoare! Și atmosfera întregii serii a răspuns categoric unei asemenea idei, chiar dacă uneori ambianța orchestrală a accentuat poate prea mult caracterul festiv, apropiindu-se de „decorul” unor montări somptuoase din epoca strălucitoare a Hollywood-ului! Alămuri pătrunzătoare, percuție cu multe efecte de culoare: o muzică înveșmântată în strălucire, cu sclipiri de beteală și artificii, cântată cu elan și implicare și mai ales cu... bucurie! O stare care s-a transmis de pe scenă și în sală...

Programul „Concertului de Crăciun” a reunit - în mare majoritate – ceea ce numim de obicei „colinde” românești, chiar dacă multe provin de fapt din repertoriul scris cu decenii în urmă pentru a fi interpretat în biserică în preajma sărbătorilor de iarnă. Un prim exemplu a fost *O, ce*

veste minunată, care a primit o amplă și maiestruoasă introducere orchestrală, demnă de genericul unei monumentale super-producții cinematografice; mărturisesc că atunci când Corul Academic Radio a rostit delicat celebra temă am avut impresia că... „este dintr-un alt film” (argumentele unei asemenea afirmații au fost caracterul și atât de diferit și intensitatea orchestrală mult prea mare față de cor). Pentru *Intro-ul* simfonic al piesei *Astăzi s-a născut Hristos* s-a optat pentru ritmuri maramureșene, proporția voci – orchestră permitând mai greu receptarea textului. Treptat raportul sonorităților s-a mai reglat iar cele câteva partituri *a cappella* oferite de ansamblul coral condus de Ciprian Țuțu (*Florile dalbe*, *Noi umblăm și colindăm*, etc) au atras atenția și prin dicția clară, pregnantă și prin dialogul frumos dozat între vocile feminine și masculine ale ansamblului, decupând o scriitură dificilă cu fermitate și energie (acolo unde muzica a cerut-o). Revenirea lui Nicolae Moldoveanu la pupitrul pentru un nou grupaj de aranjamente vocal-simfonice a adus mult mai mult echilibru și mobilitate în relația cor – orchestră, temperând entuziasmul evident al instrumentiștilor, mult mai animați în această seară care s-a dorit una deosebită, sub mai multe aspecte: la final, în sală a apărut chiar „Moș Crăciun” împărțind și câteva daruri, urcând apoi pe scenă și oferind și acolo... zurgălăi! Să fi fost explicabile aplombul și dinamismul, implicarea interpretativă cu mult zel din partea colectivului simfonic și prin faptul că semnatarul aranjamentelor este chiar colegul lor, membru al compartimentului de alămuri, care cântă la trombon? În orice caz, laudabilă mobilizarea muzicienilor instrumentiști în acest program, chiar dacă ar fi avut nevoie uneori de ceva mai multă „cenzură” a intensității, pentru a lăsa și corului ceva mai mult spațiu... sonor.

Exuberanța alămurilor am sesizat-o și în prima lucrare a programului, cea uvertură de concert strălucitoare intitulată de Leroy Anderson *A Christmas Festival* (a cărei denumire inițială menționează nu numai orchestra, ci și o

Nicolae Moldoveanu, Florian Radu, Moș Crăciun, Ciprian Țuțu

formație de suflători, un „band”); dirijorul Nicolae Moldoveanu a mizat pe multă vervă și energie, dar și pe accente lirice, sensibil reliefate (așa cum au fost și intervențiile harapei sau celelalte solo-uri). Început sub semnul cântecelor de Crăciun specific american, programul ne-a readus pe meleagurile românești, reformulând temele care au însoțit generații de-a rândul.

Anca Ioana ANDRIESCU

O moștenire vie sub lupă academică

Au trecut 70 de ani fără Enescu, dar în 2025 l-am perceput mai viu decât oricând. Festivaluri, concerte, turnee, volume, studii, comunicări – l-au adaptat vremurilor noastre, l-au asimilat, familiarizând un public tot mai larg cu viața și creația sa. Enescu nu mai pare un bibelou valoros (dar straniu), pus în vitrină. Este re-evaluat, digitizat, prezentat „pe înțelesul tuturor”, fapt ce-l face accesibil, actual.

„George Enescu 70” – simpozionul organizat de Academia Română în data de 3 decembrie 2025 a dezvoltat noi interpretări, re poziționări ale specialiștilor față de moștenirea enesciană. Au luat cuvântul acad. Marius Andruh – vicepreședintele Academiei Române, acad. Sabina Ispas, Adrian Iorgulescu și Valentina Sandu-Dediu – membri

Vlad Văidean, Cristina Andrei, Adrian Iorgulescu, Cristina Uruc, Valentina Sandu-Dediu

corespondenți ai Academiei Române, Cristina Uruc, Cristina Andrei – manageri ai unor instituții-cheie (ARTEXIM, respectiv Muzeul Național „George Enescu”) și muzicologul Vlad Văidean, ale căror evocări desfășurate în Aula Academiei au căpătat semnificații deosebite. Comunicările au explorat perspective multiple, de la contextul creației, până la modul în care compozitorul este perceput în prezent.

Adrian Iorgulescu, compozitor, fin cunosător al peisajului muzical contemporan, a punctat aportul lui George Enescu la conturarea creației savante românești, uriașa capacitate de sintetizare a principalelor orientări stilistice ale sec. XX și a ethosului național realizată în cadrul celor 33 de opus-uri ale sale precum și influența covârșitoare asupra muzicii autohtone din deceniile 6 și 7. Au fost aduse în discuție subiecte problematice vizând atât statutul creațiilor neterminate, modul în care opera lui ar trebui gestionată astăzi, cât și datoria morală pe care prezentul o are față de compozitorul comemorat.

Intervenția acad. Sabina Ispas a realizat un salt în timp, semnalând momente aparte din istoria Academiei: anul 1916, când George Enescu a fost propus membru onorific al acesteia iar Muzica a devenit domeniu de interes științific în cadrul prestigioasei instituții, numirea muzicianului ca membru titular în 1932 și discursul de recepție din 1933. Cu multă eleganță, a fost subliniată importanța acelor evenimente cruciale pentru artele frumoase, intrate, de atunci, sub cupola înaltului for cultural.

Prezentarea prof. univ. dr. Valentina Sandu-Dediu despre muzicologia românească a suscitat un interes deosebit. Aceasta a inclus dezvoltări referitoare la modul în care Enescu a fost afectat de propaganda politică post-

1946, menționându-se cercetările recente pe această temă datorate muzicologului Iulia Mogoșan de la Academia de Muzică din Cluj-Napoca. De asemenea, am reținut importanța volumelor intitulate *Noi istorii ale muzicilor românești* (coordonate de Valentina Sandu-Dediu alături de Nicolae Georghită, publicate cu prilejul centenarului Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România) ce includ un capitol aparte despre George Enescu, scris de un „ochi tânăr”, autor necontaminat de ideologii vechi, dar bine documentat – Vlad Văidean.

În calitate de manager al ARTEXIM, Cristina Uruc a subliniat importanța celui mai grandios eveniment dedicat muzicianului român în peisajul muzical, evidențiind rolul și viziunea dirijorului Cristian Măcelaru asupra Festivalului Internațional „George Enescu”. Înregistrarea video cu declarația lui Paavo Järvi despre însemnătatea festivalului – o reală carte de vizită pentru România – a fost impresionantă, ca de altfel și concluzia conform căreia Enescu este perceput în zilele noastre ca un brand de țară.

Discursul Cristinei Andrei, manager al Muzeului „George Enescu” s-a axat asupra aportului semnificativ al instituției în promovarea patrimoniului enescian. În ciuda lucrărilor de consolidare și renovare ce stagnează, afectând principalul său sediu, activitățile științifice continuă, fiind dublate constant de cercetarea și clasarea bunurilor culturale, îndeosebi a manuscriselor compozitorului de către experți acreditați de Ministerul Culturii – angajați ai muzeului. Totodată, a semnalat o problemă actuală – cea a receptării muzicianului în contemporaneitate, având în vedere solicitările frecvente pentru partituri de tinerețe, mult mai ușor de abordat, dar prea puțin reprezentative pentru stilul componistic enescian.

Ultimul vorbitor, muzicologul Vlad Văidean, a prezentat un proiect de anvergură în care a fost cooptat chiar de managerul Muzeului Național „George Enescu”: continuarea catalogului tematic al creației enesciene, o muncă titanică începută de Clemansa Liliana Firca. Detalierea – pe cât posibil – a tuturor manuscriselor (nu doar a celor finite, bine-cunoscute, ci și semnalarea nenumăratelor lucrări aflate în stadiu de schițe) vor trasa, contrar aparențelor, portretul unui compozitor extrem de prolific. Astfel, exercițiile, lucrările de școală, gândurile muzicale fulgurante, „purtate cu sine” dar nefinalizate, vor constitui pentru cercetătorii de azi reale comori. Așezate organizat, în „cutii” (nu ale Pandorei, sperăm) – manuscrisele inventariate în viitoarele cataloage tematice vor face accesibil un univers deloc sau foarte puțin explorat până acum.

În final, nu doar vorbitorii au fost aplaudați, ci și Mihaela Mitrofan (vioară), Cristina Ionescu (violă) și Valentin Simion (violoncel), studenți ai Universității Naționale de Muzică din București, coordonați de conf. univ. dr. Adriana Maier, care au revelat calitățile acustice ale Aulei, interpretând trio-ul de coarde *Aubade* al compozitorului comemorat. În concluzie, am plecat de la simpozion cu convingerea că moștenirea lui Enescu este o **resursă inepuizabilă**, iar atâta timp cât va avea parte de cercetări continue, abordări critice necontaminate de ideologii vechi, promovare strategică, accesibilă, ea va rămâne perenă. Felicitări tuturor celor care au făcut posibilă organizarea acestui eveniment deosebit!

Irina NITU

Cu Ilinca Dumitrescu despre Concursul Național de Creație și Interpretare „Paul Constantinescu – In Memoriam”

Norela-Liviana Costea: *Stimată doamnă Ilinca Dumitrescu, sunteți unul dintre fondatorii Concursului „Paul Constantinescu”. Ne puteți povesti despre începuturile acestei competiții și despre evoluția acestuia de-a lungul anilor?*

Ilinca Dumitrescu: Într-adevăr, sunt unul dintre membrii fondatori ai Concursului, alături de profesorul Alexandru I. Bădulescu, de care îmi amintesc acum cu nostalgie, duioșie și multă stimă pentru tot ce a realizat în memoria marelui nostru Paul Constantinescu. Am aderat

imediat la ideea sa de a organiza un concurs, cu mai multe secții (pian, vioară, violoncel, canto, compoziție), la începutul anilor 1990. Am fost, la fiecare ediție, președintele juriului de pian. Mai apoi, am susținut și o altă idee excepțională: de a fonda un muzeu memorial Paul Constantinescu în Ploiești, în fosta casă a familiei sale. Eram atunci director al Muzeului Național „George Enescu” din București și am contribuit din plin la organizarea sa, cu experiența mea muzicală, dar și muzeologică. Apoi, pe parcursul anilor, am făcut donații personale substanțiale către acest muzeu memorial. Bineînțeles că sunt legată adânc sufletește de familia Paul Constantinescu și soția sa Maria-Ana (Marica) Constantinescu. Au fost marii prieteni ai părinților mei [compozitorul Ion Dumitrescu și poeta Mariana Dumitrescu, n.red.], au fost nașii noștri...

Concursul – una din cele mai longevive competiții românești, ajuns acum la cea de a 30-a ediție, a evoluat, s-a ramificat de-a lungul timpului. Nu și-a pierdut din vigoare, cu toate fluctuațiile și greutățile prin care a trecut întreaga noastră societate. Nu am scăzut ștacheta (ridicată), juriile sunt prestigioase, exigențele pe măsură. Sper să trecem cu bine de acest moment cu totul neașteptat și neplăcut, în care concursul a fost nevoit să transleze la București, și să lăsăm în urmă

obtuzitățile și reaua-voință a unor decidenți locali. Solidaritatea excepțională a breslei ne emoționează și ne dă curaj pentru viitoarele ediții.

N.L.C.: *Cum se desfășoară concursul, care sunt etapele, respectiv premiile acordate în această ediție?*

I.D.: Concursul se desfășoară în două etape. În program sunt obligatorii piese românești. Bineînțeles, lucrările de Paul Constantinescu au întâietate și sunt răsplătite cu Premii speciale. Există și Marile Premii, la toate secțiunile (care sunt acordate însă numai dacă este cazul). Mai sunt și alte Premii speciale, oferite de parteneri.

N.L.C.: *De-a lungul anilor au fost premiați tineri muzicieni de toate vârstele. Sunt, printre foștii concurenți, nume care s-au remarcat ulterior pe scena muzicală internațională?*

I.D.: De-a lungul anilor, la toate secțiunile au participat sute de copii și tineri, și din Republica Moldova.

Mulți au făcut frumoase cariere. Ca să vorbesc acum numai de Secțiunea Pian, aş aminti de Mihai Ritivoiu, Simona Strungaru, Daria Tudor, printre mulți alții.

N.L.C.: *Care este evoluția concurenților, din punct de vedere muzical? Găsiți diferențe notabile între generații?*

I.D.: Nu găsesc diferențe evidente între generații. Întotdeauna au existat copii talentați și inteligenți în România, întotdeauna au răsărit personalități de viitor, ca să spun așa. Chestiunea se pune în dorința lor de a studia, de a evolua intelectual, în tenacitatea lor de a-și urma calea, de a nu se descuraja, de a nu abdica la primele greutăți, insuccese. „Ad augusta, per angusta” [„Prin dificultăți, către înălțimi”, n.red.] – a fost deviza mea în viață.

N.L.C.: *Care este, în opinia dumneavoastră, cea mai bună motivație pentru ca tinerii să studieze muzica clasică în continuare și să caute să evolueze?*

I.D.: Studiul muzicii clasice este un mare privilegiu, un dar dumnezeiesc. Să fii o viață întreagă într-o lume specială a sunetelor frumoase, într-o detașare totală de cotidian, de vulgar, de nimicuri... Vă dați seama ce înseamnă ca o viață întreagă, de mic copil, să stai de vorbă, în singurătate, cu Bach, cu Mozart, Beethoven, Chopin, Enescu?...

Interviu de Norela-Liviana COSTEA

Albumul cu amintiri

De la stg. la dr.: muzicologul Vasile Tomescu, compozitorii Ion Dumitrescu, Gherase Dendrino și Paul Constantinescu. (București, anii 1950)

Concursul „Paul Constantinescu”

Ajuns anul acesta la a 30-a ediție, concursul dedicat memoriei lui Paul Constantinescu a fost la un pas de colaps, autoritățile ploieștene responsabile abandonându-l „din lipsă de fonduri”. Dar, cum marele compozitor a fost nu doar fiul urbei prahovene, ci un simbol al culturii muzicale românești, un grup de muzicieni bucureșteni au considerat inacceptabilă abandonarea acestui concurs, tocmai la ceas aniversar, preluând organizarea sa, de data aceasta în

Concursul național
de creație
și interpretare
muzicală

Paul
Constantinescu
in memoriam

Ilinca Dumitrescu, Marin Cazacu

muzicale, apărând o solidaritate de breaslă cum rar mi-a fost dat să văd. S-au implicat (fiecare cu ce a putut oferi și cu ce a fost nevoie) personalități importante care au format juriile (pro bono), Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor, Universitatea Națională de Muzică București, Filarmonica „George Enescu”, Uniunea de Creație Interpretativă a Muzicienilor din România, U.C.M.R.-A.D.A., Centrul Național de Artă „Tinerimea Română”, Opera Națională București, Muzeul Național „George Enescu”, Editura Muzicală, revista „Actualitatea muzicală”, Radio România,

Foto: Mihai Cosma

capitală, cu un alt nume: Concursul Național de Creație și Interpretare „Paul Constantinescu - in memoriam”.

Lansat în 1995 de profesorul prahovean Alexandru I. Bădulescu (regretat colaborator al revistei noastre), de Ilinca Dumitrescu și de reprezentanți ai Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România precum Octavian Lazăr Cosma și Vasile Tomescu, concursul a fost salvat de oameni de bine și de un număr incredibil de instituții

Mihai Cosma alături de studentele sale de la cursul de management

Ana Nedelcu, David Octavian Popa

Asociația „Pro Contemporania”, Musicals.ro, ca parteneri ai Editurii „Grafoart”, care a preluat rolul de organizator principal, prin implicarea generoasă a fondatorului și directorului ei, Matei Bănică.

Această formidabilă și onorantă solidarizare a făcut ca gestul de abandonare a memoriei unuia dintre cei mai importanți creatori români, de către chiar cei care au misiunea să-i promoveze imaginea, să fie nu doar minimizat dar complet uitat, anvergura

Foto: Mihai Cosma

Foto: Mihai Cosma

Cătălin Răducanu, Raluca Ioana Gheboianu

acordate premii pe categorii de vârstă la instrumente, pe grupe de studii la canto (elevi/ studenți) și fără diferențieri de acest tip la compoziție. Dintre numeroșii laureați s-au desprins, desigur, cei recompensați cu Marele Premiu: violonistul Teodor Nectarie Buescu (clasa XI), violoncelista Raluca Ioana Gheboianu (studentă), baritonul David Octavian Popa (elev), mezzosoprana Tina Roman (studentă la master) și compozitorul Mihnea Ioan Stroe (student la master). Au mai fost acordate și premii speciale pentru interpretarea unor piese de Paul Constantinescu și desigur premiile de palmares: I, II, III și mențiuni.

ediției 2025 a concursului fiind nemaivăzută, atât în ceea ce privește prestigiul, sălile de desfășurare, premiile, managementul și participarea concurenților.

Concursul Național de Creație și Interpretare „Paul Constantinescu – in memoriam” a avut 5 secțiuni (pian, vioară, violoncel, canto și compoziție) și s-a derulat în perioada 12-14 decembrie, la U.N.M.B., la „Tinerimea Română” și la Ateneu. Juriile au fost prezidate de Ilinca Dumitrescu, Gabriel Croitoru, Mircea Marian, Silvia Voinea, respectiv Dan Dediu. Au fost

Foto: Mihai Cosma

Teodor Nectarie Buescu, Anta Agavriiloae-Barbu

Andreiana Roșca, Tina Roman

Foto: Mihai Cosma

A fost anul cu cele mai multe înscrieri la canto-studenți, cu cele mai multe instituții partenere și cu cel mai numeros public participant la Gala laureaților, găzduită de Ateneul Român prin implicarea managerului Marin Cazacu, vechi prieten al concursului și fost președinte al juriului de violoncel. Merită o revență pentru energia și pasiunea cu care a luptat pentru salvarea concursului pianista Ilinca Dumitrescu, după cum a fost impresionantă și implicarea benevolă a masteranzilor UNMB care urmează cursul de management, care au asigurat logistica și gestionarea concursului.

C. MIHAI

Ipostaze lipattiene în viziunea pianistului Viniciu Moroianu

Nu pot începe acest text fără o mărturisire: postura de „cronicar”, de observator chemat să evalueze „cu un ochi critic” un act artistic, pe care mi-o asum prin aceste rânduri, este, în acest context, inevitabil non-obiectivă. Mai precis, mă aflu în fața provocării de a reflecta asupra a două personalități față de care simt, încă de la început, nevoia de a-mi declara întreaga implicare afectivă. Pe de o parte, pianistul Viniciu Moroianu, mentorul meu în perioada studiilor de masterat și sprijin neprețuit în îndrumarea mea doctorală; pe de altă parte, muzicianul-simbol Dinu Lipatti, a cărui artă și destin reprezintă obiectul și sursa de inspirație a cercetării mele și al cărui univers muzical mi-a fost deschis de profesorul meu. Așadar, orice cuvânt pe care îl voi rosti aici poartă amprenta admirației și a recunoștinței, dincolo de orice reflecție critică.

În 2025, la 75 de ani de la trecerea în neființă a lui Dinu Lipatti, Viniciu Moroianu a ales să marcheze acest moment prin două recitaluri cu program identic: pe 19 martie, data nașterii muzicianului, și, pe 2 decembrie, ziua

dispariției sale. Cel din urmă eveniment s-a desfășurat în dialog cu expoziția *In memoriam Dinu Lipatti (1917-1950)*, găzduită de Sala Radio în perioada 26 noiembrie – 20 decembrie 2025, ambele manifestări fiind realizate în parteneriat cu Muzeul Național „George Enescu”. În aceste circumstanțe comemorative, alegerea repertorială a pianistului s-a dovedit esențială și atent curatoriată, relevând o întreagă rețea de ipostaze lipattiene, selecția lucrărilor reflectând în mod particular perioada ultimului deceniu din viața muzicianului.

Prima creație abordată, *Pastorală BWV 590 în fa major pentru orgă* de Johann Sebastian Bach, în transcripție lipattiană pentru pian, ne introduce în universul **orchestratorului Lipatti**. Această versiune face parte din preocuparea sa de a „reîmbrăca” muzica altora cu o sensibilitate aparte, interes care s-a reflectat și în alte lucrări precum *Navarra* de Albéniz, „version personnelle” (1940), *Două studii după J.S. Bach* (arii din *Cantata BWV 208*, 1950) sau *Continuo* pentru *Trio-Sonata* din *Ofranda muzicală BWV 1079* (1950, primele două părți).

Cea de-a doua lucrare, *Fantezia op. 8* de Dinu Lipatti (1940), ne relevă fațeta **compozitorului**, într-o perioadă de afirmare artistică profundă. De proporții ample și cu o încărcătură expresivă densă, lucrarea dezvăluie atât subtilitatea gândirii sale muzicale, cât și conturul unei

viziuni creatoare deja bine individualizate, reunite într-un „discurs sonor monumental”, în termenii folosiți de însuși Viniciu Moroianu.

Cea de-a treia ipostază onorată este cea a **pianistului Lipatti** – dimensiunea talentului său cea mai apreciată și recunoscută la nivel internațional – ilustrată prin *Sonata nr. 3 în re major*, op. 24 de George Enescu. Lucrarea făcea parte din repertoriul său obișnuit: știm că o interpreta în 1943 într-un recital susținut la Institutul Francez de Înalte Studii și că, în același an, o înregistra la Berna, mărturie păstrată atât pe suport discografic, la casa de discuri Columbia, cât și prin preluare online, pe YouTube, pe canalul *The Piano Files* inițiat de cercetătorul Mark Ainley.

Symbolic, Bach și Enescu funcționează ca doi poli, două modele care îl „îmbrățișează” pe Lipatti, evidențiind o a patra ipostază a artistului: **muzicianul cu afinități elective**. Pentru acesta, Bach nu a reprezentat doar un reper estetic, ci un orizont de gândire muzicală, asumat atât din perspectiva interpretului – prin prezența constantă a coralelor, partitelor, concertelor și a altor creații bachiene în repertoriul său –, cât și din cea a compozitorului, în spiritul ideii de „revenire la Bach” promovată de pedagoga Nadia Boulanger ca reper în conturarea orientării neoclaseice. În paralel, relația cu Enescu, nașul și unul dintre mentorii săi decisivi, se revelează nu doar printr-o afinitate interpretativă profundă, ci și prin energia creatoare pe care Lipatti a extras-o din filonul național-folcloric, integrat într-un limbaj de factură occidentală.

Sigur că nu putem să trecem cu vederea legătura trainică pe care solistul Viniciu Moroianu o întreține cu personalitatea lui Lipatti, căruia i-a dedicat, în ultimele decenii, o reverență interpretativă și științifică de o minuțiozitate desăvârșită. În colaborare cu Casa Artelor „Dinu Lipatti”, un reper constant în susținerea moștenirii artistice a muzicianului, pianistul a realizat, în 2022, în premieră mondială, integrala creației lipattiene pentru pian solo, aducând la lumină atât lucrări deja consacrate, cât și piese mai puțin cunoscute, dar care păstrează intactă vocea compozitorului, întregind portretul său creativ.

Totodată, în 2007, ca rod al cercetării sale doctorale, Viniciu Moroianu publica la Editura Printech volumul *Dinu Lipatti – creația pentru pian solo pregătitoare și succesoare Fanteziei op. 8*, o amplă exegeză a gândirii componistice lipattiene, ce trasează drumul creator de la începuturi până la creațiile judicioase și la inventivitatea cadențelor concepute pentru câteva concerte ale lui Mozart sau Haydn. În același registru, aceste cadențe – alături de *Fuga la 4 voci* și de *Sonata romantică* – au dobândit viață editorială, fiind publicate în 2016 la Editura Grafoart, datorită demersului său tenace de valorificare a patrimoniului compozitorului, sprijinit de muzicologul Grigore Bărgăuanu, care îi furnizase copii ale manuscriselor pentru pian.

Finalul recitalului a dobândit o semnificație emblematică și prin alegerea bisului: „Preludiul” din *Mica suită* neterminată a lui Lipatti (1944). Această alegere evocă câteva repere ale universului lipattian: simplitatea și naivitatea jucăușă, preluate din folclor, dublate de modestia și autenticitatea expresiei, dar și actualitatea creației sale, chemarea constantă la relectură și revalorizare. Într-o oarecare măsură, bisul-ștafetă a prefigurat un moment din aceeași seară (2.XII.2025) de la Sala Radio, unde Mihai Ritivoiu, format sub îndrumarea lui Viniciu Moroianu, a continuat reverența față de Lipatti, interpretând același „Preludiu” și prezentând, în viziunea compozitoare Adina Dumitrescu, o posibilă

continuare a suitei – un dialog subtil între trecut și prezent, pe multiple paliere.

Ca și cum această pânză de legături nu ar fi fost suficientă, integrarea *Fanteziei op. 8* în programul pianistului nu a însemnat doar prezentarea uneia dintre capodoperele lipattiene în fața publicului, ci și, poate, o alegere cu caracter intim: o oglindire a viziunii interpretative a tânărului Viniciu Moroianu din 1992, în aceeași Sală „George Enescu” a Universității Naționale de Muzică din București, cu versiunea prezentului, a pianistului care a acumulat soliditatea, profunzimea experienței unei cariere

dedicate artei sunetelor. Semnificația acestei suprapunerii devine cu atât mai pregnantă cu cât *Fantezia* fusese interpretată în premieră de însuși Lipatti, în 1941, la Ateneul Român, în cadrul unui concert cameral organizat de Societatea Compozitorilor Români, și nu a mai fost auzită timp de peste cinci decenii, până când interpretul din această seară a primit de la muzicologul Viorel Cosma o copie a manuscrisului și a readus-o pe scenă, în sala universității bucureștene.

Viniciu Moroianu se distinge prin capacitatea remarcabilă de a armoniza, în mod firesc, *rațiunea și simțirea*. Viziunea sa este mereu atent documentată, intelectualizată, sprijinită

pe o solidă bază teoretic-culturală care îi susține alegerile stilistico-interpretative, însă această fundație de cercetare nu înăbușă spontaneitatea: dimpotrivă, lasă ca forța, pasiunea și energia nețărmuită să încline balanța către o versiune vie, proaspătă și palpantă. A participa la un astfel de moment – cu atât mai mult din postura de discipol, actual sau fost – înseamnă a asista la o lecție de statură solistică: o îmbinare rară de talent și intelect, curaj și experiență, cercetare și sensibilitate, vitalitate și generozitate, toate animate (și) de o profundă iubire și deschidere față de patrimoniul muzical românesc.

Cristina GÂRBEA

Concert Cameral Extraordinar dedicat zilei Naționale a României

Înspre omagierea Marii Uniri de la 1 decembrie 1918, la Constanța s-au desfășurat câteva manifestări artistice ce au impresionat în mod plăcut întreaga comunitate locală constănțeană. Acela ce a generat un răspuns emoțional și cultural autentic a fost al violoncelistului Anton Niculescu și al pianistei Andreea Bratu, desfășurat vineri 28 noiembrie, ora 18, în sala Centrului Multifuncțional Educativ pentru Tineret „Jean Constantin”, Constanța. Programul a fost unul neconvențional marcând în fapt identitatea națională și integrarea în universalitatea muzicală. Lucrările care au străjuit sonor și conceptual recitalul au fost cele ale

violoncelist de excepție, cu tehnică desăvârșită și sensibilitate profundă” deopotrivă a atras și recunoașterea publicului constănțean încă de la prima piesă. Interpretarea profundă și rafinată, susținută și de un neprețuit instrument Guarnieri, consfințește calitatea sa avută de prim-violoncellist la Teatro alla Scala di Milano, la Teatro Comunale di Firenze, sub bagheta dirijorală a lui Riccardo Mutti, de director artistic al Filarmonicii din Brașov, de director al numeroaselor Festivaluri naționale și internaționale, de laureat al unor prestigioase competiții internaționale.

Recitalul a continuat cu prezența talentatei pianiste Andreea Bratu, ce a inclus în arhitectura recitalului prima lucrare românească, o inedită versiune adaptată (de Ioan Dobrinescu) a *Baladei pentru vioară și pian* de Ciprian

Porumbescu. Prelucrarea piesei ce a păstrat esența originalului, dar totodată i-a conferit o nouă expresivitate pianistică, a atras din nou plăcut atenția publicului, asupra interpretării subtile și emoționante. Andreea Bratu, lect. univ. dr. la Facultatea de Arte, Universitatea „Ovidius” din Constanța, se distinge printr-o carieră pedagogică și pianistică atent perfecționată prin diverse stagii de specializare/ ateliere artistico-muzicale frecventate (perfecționare interpretativă-Masterclass pian) în: Abbaye de Florefe-Belgia (1998) Sion-Elveția (1999), București-România (2000), Milano-Italia (2002-2004)-Musica vocale da camera (Conservatorio G.Verdi).

În această distinsă interpretare s-a derulat întregul recital, fiecare lucrare în parte, valori perene ale patrimoniului românesc și universal, marcând inspirate dialoguri timbrale, virtuozități melodice și ritmice, sincronizări dinamice dintre violoncel și pian.

În contextul aceleiași convergențe conceptuale, în care creațiile românești au fost incluse patrimoniului universal, s-a încheiat și recitalul cu reprezentativa lucrare pentru violoncel și pian, *Dans țărănesc* de Constantin Dimitrescu. Solistul violoncelist s-a distins și de această dată printr-o interpretare marcată de virtuozitate, în care fiecare notă a evidențiat rafinamentul său muzical.

Aceeași stăpânire desăvârșită a sunetului violoncelului în pasaje cu adevărat dificile tehnic, am remarcat-o și la bis-ul cerut de public, *Vals Sentimental* de P.I. Ceaikovski. Pianul a însoțit rafinat și armonios.

La mulți ani România! La mulți ani români, de pretutindeni!

Ruxandra MIREA

Anton Niculescu, Andreea Bratu

compozitorilor J. S. Bach, C. Porumbescu și Ctin. Dimitrescu. În sfera lor s-au integrat creațiile celorlalte culturi naționale, prin lucrările lui Carl Maria von Weber/ Gregor Piatigorski, F. Mendelsohn, G. Fauré, Al. Glazunov, D. Șostakovici, S. Prokofiev/ Gr. Piatigorski. Ca invitat de onoare, Anton Niculescu a deschis programul cu *Suita nr. 3 în do major, BWV 1009, pentru violoncel solo*, lucrare ce confirmă faptul că muzica este un limbaj universal ce transcende granițele, limbile și tradițiile și aliniaza spiritualității toate virtuțile artistice. Anton Niculescu, un violoncelist valoros și respectat, cu o carieră impresionantă care a reprezentat cu succes arta instrumentală românească în cadrul concertelor și recitalurilor susținute în peste 32 de țări, apreciat de însuși Mstislav Rostropovici ca „un

Festivalul Internațional „Craiova Muzicală”

Schimbările climatice sunt vizibile în fel și chip, inclusiv la Craiova, însă, dacă nu am avut parte de fulgi de nea dintr-aceia reali și fractalici, a nins peste noi cu muzică. Acest fenomen sonoro-meteorologic s-a intitulat Festivalul Internațional „Craiova Muzicală” și a constat în mai multe episoade de precipitații armonioase abundente.

Primul dintre acestea ne-a condus, paradoxal, în zonele aride și pitorești ale Orientului, prin intermediul unui program izvorât din pasiunea dirijorului Vladimir Lungu, ușor transmisibilă și nouă, spectatorilor. *Marșul turc* de Ludwig van Beethoven, *Uvertura* operei *Abu Hassan* de Carl Maria von Weber, *rapsodia Marea Neagră* de Bujor

Academică (avându-l drept maestru din umbră pe Pavel Șopov). Așa s-au putut desfășura în toată splendoarea compilații din trilogia de legendă a lui Peter Jackson, din „*Pirates of the Caribbean*”, având echivalente pe măsură din universul jocurilor video, precum „*Civilization*”, „*Baldur’s Gate 3*” sau „*Skyrim*”.

A urmat un front atmosferic de voie bună românească, prilejuită de descinderea în Bănie a doi moldoveni de ambele părți ale Prutului. Ștefan Diaconu, din Rădăuți, expert în flaut, dar nu numai (vezi încântarea mea de mai jos), și Radu Rățoi, din Chișinău, acordeonist, dar și percuționist cu acest instrument, formează „*MoldoDuo*” și, împreună cu câțiva muzicieni ai Filarmonicii din Craiova, ne-au purtat într-un Ocol al Pământului în 30 de Minute, adică prima audiție de pe teritoriul țării noastre a compoziției lui Paul Pintilie,

Turistul muzical. Am fost azvârliți în iureșul exuberanței latino-americane, am străbătut deșertul în legănatul molcom al unei cămille și am tras o bătăută irlandeză de pube.

Spre deosebire de politică, unde tendințele globaliste se opun celor naționaliste, la acest concert globe-trotting-ul a conlucrat cu creațiile neaoșe, căci „*MoldoDuo*” ne-a blagoslovit și cu *Rapsodia nr. 1* a lui George Enescu, aranjată inedit pentru flaut, acordeon și orchestră de coarde, precum și niște cântece românești ultra-celebre, transpuse în aceeași combinație a celor doi virtuozii. Ca oltean, sunt mândru de accentul și perfectul meu simplu, dar acum am simțit nevoie să declar ritos: „*MoldoDuo*”, mai poftiți și voi!

Ninsoarea muzicală nu a pătruns doar în sala Filarmonicii „*Oltenia*”, ci și în alt loc de cultură care poate găzdui muzică – Muzeul de Artă din Craiova. Holul și sălile sale somptuoase au fost martorele unui proiect superb din trecut – „*Europa Season*” – care mi s-a imprimat atât de puternic în memoria afectivă, încât n-am

Petre Abraham Smeu, Jan Sekac, Izabela Voropciuc

Hoinic sau Suita de balet *Belkis, Regina di Saba* de Ottorino Respighi ne-au purtat pe dune, prin bazine și prin grădini cu havuzuri, toate filtrate de estetica muzicii clasice, care e o alma mater, care primește în sânu-i instrumente precum tâlbul, un fel de cimpoi, sau kemence, un instrument tradițional din acel continuum cultural geografic și cultural care este Levantul. *Triplul concert pentru vioară, violoncel, pian și orchestră, op. 56* al aceluiași înnourat lui Beethoven a avut în prim-plan trei artiști tineri, Petre Abraham Smeu la vioară, Jan Sekac la violoncel și Izabela Voropciuc la pian, iar asta mi s-a părut o idee foarte inspirată, pentru că această compoziție adună acele zbateri cu care se confruntă fiecare dintre noi la ieșirea din copilărie și la contactul cu gloria și oroarea existenței.

Ați simțit vreodată cum se lipește un fulg de zăpadă de piele, mai ales în zone nu des expuse, precum gâtul sau spatele? Inițial e o senzație aproape șocantă, dar apoi înveți să o apreciezi, să înțelegi ce minunată lucrare e natura, atât cea din exterior, cât și cea proprie.

O senzație similară am încercat la următorul episod din Festivalul „Craiova Muzicală” la care am ajuns – spectacolul „*Cealaltă voce*”. Compoziții la pian de Ludwig van Beethoven, Franz Schubert, Maurice Ravel, Adela Dumitrescu sau Cătălin Crețu au alternat cu lectura unor scrisori de curând scoase din arhiva CNSAS și aparținând unor virtuozii români ai acestui nobil instrument, Dinu Lipatti, Mândru Katz sau Radu Lupu.

Ediția aceasta a venit cu o grandoare sporită, căci orchestrei Filarmonicii „*Oltenia*” i s-a alăturat și Corala

„MoldoDuo”

pierdut această ocazie de a retrăi un crâmpeli din trecut. Protagonisti au fost acum Ion-Ștefan Dimitriu la pian și Ștefan Cazacu la violoncel, iar programul pe care ni l-au așternut către suflet via urechi a fost la fel de bogat decorat precum Palatul „*Jean Mihail*”. Am avut *Sonata op. 102* a lui Ludwig van Beethoven, despre care se zice că ar fi cea mai blândă a sa, dar care tot a emanat o energie viforoasă. Am avut *Elegia* lui Gabriel Fauré, o sublimă invitație la a lăsa piciorul de pe accelerație existenței și a ne contopi cu

Ion Ștefan Dimitriu,
Ștefan Cazacu

liniștea. Am avut și *Requirebros* a lui Gaspar Cassado, din care a răzbătut flamencoul și patimile sale.

Cred că nu o să se supere distinsul pianist pe mine când o să spun că, întrucâtva, violoncelul a fost în prim-planul acestui recital, și nu doar în plan fizic.

Mănuind instrumentul cu aceeași vo-

luptate cu care a fotografiat-o Man Ray pe Kiki din Montparnasse, Ștefan Cazacu ne-a etalat toată panoplia uimitoare a combinațiilor și virajelor sonore pe care un violoncel le poate produce. Materialele didactico-artistice cel mai elocvent în această privință au fost *Le Grand Tango* al lui Astor Piazzolla și *Poloneza de concert* a lui David Popper.

Parcă niciodată proverbul „Așchia nu sare departe de trunchi” n-a avut o ilustrare mai frumoasă.

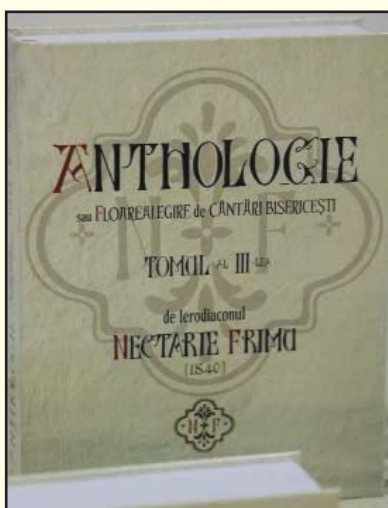
Julian FIRA

Omagierea unui strălucit reprezentant al muzicii de strană

Nu pentru a-mi da dreptate și nici pentru că mă cred vizionar voi porni în derularea acestui articol consacrat unei manifestări culturale de anvergură, chiar dacă a avut loc la Huși, la granița cu sora noastră, Basarabia, de la o concluzie formulată în urmă cu aproape două decenii, ale cărei deziderate se dovedesc atinse de recenta demonstrație culturală de la Huși: „Sunt convins că viitorul va face dreptate lui Nectarie Frimu, recunoscându-i locul ce i se cuvine în istoria muzicii românești și repunând în circuitul interpretativ creația sa, reprezentativă nu numai pentru prima parte a secolului al XIX-lea ci și pentru epoca următoare” (*Nectarie Frimu II*; în: *Muzica*, Serie nouă, Anul XX, nr. 2 (78) aprilie - iunie 2009, p. 132).

Sub oblăduirea noului arhiepiscop al eparhiei Hușilor, Prea Sfințitul Ignatie, s-a realizat reeditarea și publicarea unei lucrări de referință a muzicii de cult în limba română - „*Floarealegirea ierodiaconului Nectarie Frimu*” - o punte de legătură între *Anastasimatarul* și *Irmologhionul* lui Macarie - care au văzut lumina tiparului la Viena - și „*Noul Doxastar și Heruvico-chinonicarul „finului Pepelei”*”, cea din urmă lucrare monumentală pentru cultura românească deschizându-se cu celebrul îndemn către cântăreți: „Cântă mai frate române, pe graiul și limba ta...”

Manifestarea hușeană a debutat cu o liturghie și o slujbă de pomenire a cântăreților bisericești din episcopia Hușilor, susținută de grupul psaltic al Seminarului teologic

din localitate și a inclus și două ateliere de interpretare a muzicii de cult, coordonate de Nicolae Gheorghîță, prorector al Universității Naționale de Muzică din București și vicepreședinte al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor și lectorul univ. Adrian Sârbu, dirijorul corului academic *Byzantion* din Iași.

În centrul manifestării s-a situat lansarea „*Antologia sau floarealegire de cântări bisericești*” realizare a unuia dintre cei mai iluștri fii ai Hușilor - Nectarie Frimu. Cântările de la liturghie trecute prin mâna și simțirea ierodiaconului, ajuns repede protosinghel și tot așa de alert vicar al episcopiei, reprezintă un monument de trăire duhovnicească și de adaptare la specificul limbii române a tradiției cântării liturgice în limba greacă - limba Imperiului și al culturii bizantine.

Simpozionul dedicat autorului primelor publicații muzicale în limba română, nu numai din Moldova, a oferit autorilor comunicărilor ocazia de a reflecta complexa personalitate a omului de cultură (filosof, teolog, psalt, arhiepiscop) de către autorul acestor cronici - Vasile Vasile, a ambiției ortodoxe a celui ce a acordat atenție nu numai muzicii de cult dar și celei laice - Nicolae Gheorghîță, Cătălin Cernătescu, Vlăduț Mironescu, sufletul manifestării. Detalii interesante despre cărțile tipărite de Nectarie Frimu, muzicale și filosofice au fost oferite de cercetătoarea ieșeană Elena Chiaburu de la Universitatea moldavă.

Manifestarea culturală de la Huși reprezintă o probă vie a modului de scoatere la lumină a unor personalități ale spiritualității noastre și a trudei lor prea puțin cunoscută și integrată în viața noastră științifică și de cult. Se poate afirma că manifestările de la Huși reprezintă o confirmare a formulării cronicarului moldovean: „nasc și în Moldova oameni mari” și formularea este valabilă pentru multe alte vetre culturale românești.

Lansarea monumentalei cărți, la 185 de ani de la prima ei tipărire, la Mănăstirea Neamț, reprezintă un eveniment cultural și duhovnicesc nu numai pentru psalții și viitorii psalți ai eparhiei situată la granița cu sora noastră, Basarabia și a determinat o manifestare ce poate servi de model pentru alte vetre și personalități culturale reprezentative pentru muzica ce a însoțit spiritualitatea românească timp de aproape două milenii.

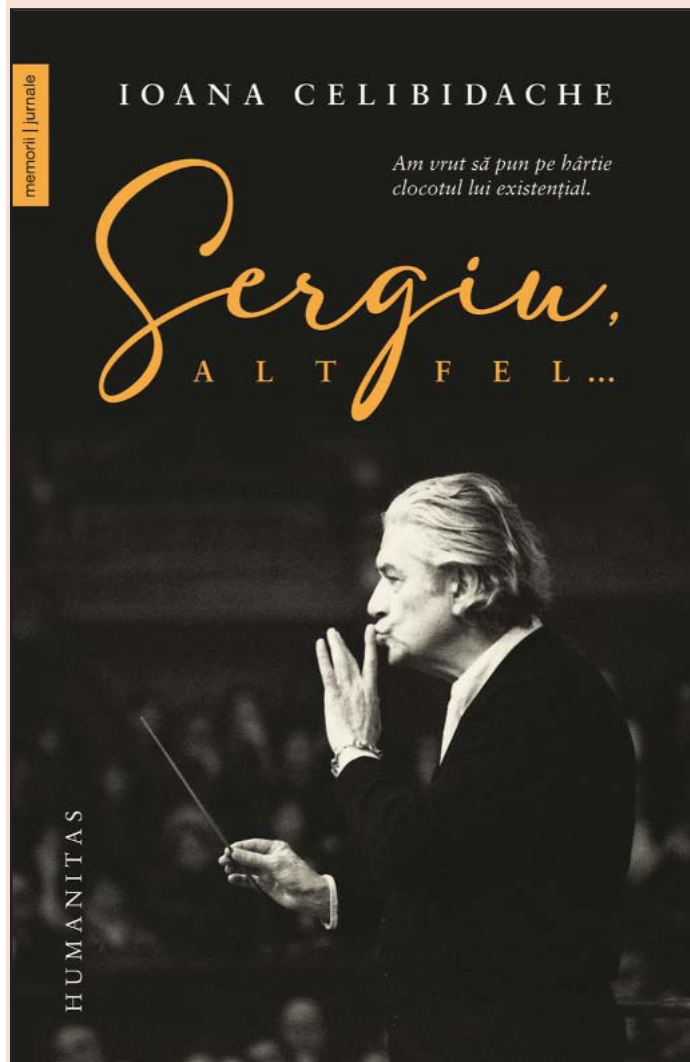
Vasile VASILE

Pilda Ioanei și a lui Sergiu Celi

Sergiu, altfel... (scrisă-n 2001, publicată acuș), nu e doar cartea unei soții. E și a unei Doamne. (Așa cum, acu o groază de ani, în prezența ei fizică și a elocinței sale resimțea și cu smerenie și admirație i se adresa și Iosif Sava, într-una din *Seratele sale teve*.)

Prin rememorările și anecdotele din acest mic volum (pagini puține dar cu scris mare, spațializat, bașca poze), Ioana Celibidache scrie despre măiestrul dirijor și spectaculosul om care era Sergiu nicidecum ca un istoric biograf (adică în dulcele spirit „obiectiv”, în realitate sec și plicticos, caracteristic canonice istoriografii românești). Scrie exclusiv subiectiv. Și foarte feminin. Însă subiectivitatea sa exultă și exaltă atât prin bogăția

temperamentală și creativitatea artistului care era ea însăși, cât și prin luciditatea de făptură cultă și cu totul aparte. Indirect, involuntar sau deloc programat, veridicitatea ei narativă inspiră chiar mai mult decât încrederea de regulă acordată slugarnic și nedubitativ documentariștilor. (Asta în ciuda faptului peremptoriu că-n dreptul respectivilor persistă riscul de-a fi răstălmăcit zise și scrise, involuntar să nu fi pătruns grozăvenie de sugestii, subtexte, suspensii. De pianissimouri, frazări, pauze, repetări variate și fermate nu mai vorbim...)

Confesiunile cât se poate de personale ale acestui op sunt numite și adunate sub forma a 30 de epistole. Formă formală, scuzând confesivitatea, răzlețul, anecdoticul, ba

chiar iertând pe cei ce nu pot sesiza exemplaritatea. Deși centrate pe sine, memoriile ating nu atât biografii sau cronologii și nici informații de mare concret verificabil. Valoarea celor spuse din interiorul prezenței directe și a propriilor senzații, impresii, metafore, glume, interpretări și judecăți fiind superioară prin doză, licărind des (dacă ești receptiv) de calitatea de pildă și oglindă, de pol sau far demn de autoraportare. Dincolo de catalogare (fenomen mondial, geniu) și-apoi aruncare-n lada fadelor fale cu Patrimoniul Național, am putea și noi, amărăștenii, mediocrii, necriticile mase critice ale culturii, învăța și prelua ceva?...

Ioana Celibidache a contribuit la viața, cariera, evoluția și susținerea consortului ei (vezi declarativa, lingușitoarea dar uneori ironica sintagmă „jumătatea mai bună”) nu din postura serviabilă și submisivă prin care nenumărate soții de mari oameni au prestat-o ca pe un crez (devoțional) personal. Ea n-a fost a atare extremă. (Și absolut deloc extrema opusă, tip Maruca Cantacuzino Enescu, deși iubirea soților Celibidache a fost și ea dusă dinspre intimizare și contopire până la dependență.) Ioana C. se afirmă ca jumătatea ce l-a însoțit pe dirijor cu dăruire ideal calibrată, deci de echilibru reciproc satisfăcător (năbădăile pragmatice ale iubitei și mamei se integrează tolerabil), purtându-și arta și realizarea personală în tandemul care-o făcea egal confortabilă, împlinită, deși nedespărțită de muzician. Tip de pereche ce-mi amintește de aceea a lui Mircea și Christinel Eliade. Însă, spre (altă) deosebire, Ioana Celibidache scrie. (Detaliu ce mă obligă s-o evoc pe Annie Bentoiu.)

Soție egal adoratoare și răsfățată, dna Ioana scrie superb, drăcos de deștept, cu pană de profesionist. (Că virgulele-s absurd de excedentare aparține mai degrabă unui redactor obtuz, care-și confirmă dresajul îngust și prin traducerile puținelor expresii ce, în orice altă limb-or fi ușor sunt de găsit iute pe smartfon, deși nu-i nevoie căci au intrat în vernaculara spontană a mai tot școlarul.) Narațiunile ei libere merg de la foarte binele literar la foarte parcimonios, subtil și inteligent, la sibilinic, aforistic și sapiențial, adică înțelept. Și mai ales scrie, parcă, oarecum simfonic. Cameral și mai ales miniatural (dar tot simfonic), nonstop plină de armonii și contraste, frazări și volte sau volute, efecte comice și ludice pline de racursiuri semantice. Toate, așa zice, demne de a fi luate aminte stilistic și de către (taman!) muzicieni, compozitori, critici muzicali, muzicologi. Căci vai, Doamne-iartă-mă ori mă bate: cât discurs redundant și lungit artificios se mai întâmplă în neoavangardele actuale, în electronisme și psihedelisme peltea, lungite uneori doar de amorul atingerii unor cote temporale cu finalități gen drept de-autor... Ipostaze în care măcar de-acum înainte ar trebui să ne-aducem aminte de Sergiu Celi, refuzând invitații, oferte și profituri de dragul interpretării de piese născute organic și nu făcute nefiresc. Căci maestrul, când bunăoară a fost invitat să dirijeze-n SUA o serie de concerte cu prețul a unei singure repetiții cu orchestra, per eveniment, a răspuns c-un dos de spate exprimat doar prin fermul: *Ridiculous!*

Fără a ști multă muzică, însă as(ă) fiind în arte plastice, așadar în taina compoziției ca un constructivism organic, Ioana Celibidache scrisese despre viața sa cu marele Celi (familiarismul îi aparține) de parcă a asumat în miniaturi sau scene/tablouri memorabile însăși compoziția temporală (nu doar spațiala proprie picturii și volumul caracteristic

sculpturii), realizând un conținut la fel de onest și fluent ca orice muzică, conținut niciodată forțat, sleit sau nerezolvat, ci oprit brusc fix unde era suficient pentru a fi sesizat, pentru a se prinde lectorul (capabil) de ce i se sugera. Acum/ aici, neadresându-mă nici publicului sentimental nici biografilor istoriofilii, mă rezum la atractive atenția muzicologilor și muzicienilor să ia scrisul ei nonșalant și haios, concentrat și fără prelungiri factive, drept pildă.

Cronicarii specializați în ditirambi cu privire la mai orice una- alta ale vieții muzicale ar trebui să facă analiză sistematică (teză-antiteză-sinteză, concluzii, încheiere) din *Scrisoarea 2*, în care Ioana C. își descrie îndrăgostirea de Maestru. Adolescentină (îndrăgostirea), dar cu text de scriitor cu Si mare, cu perfect adecvată și admirabilă manipulare a adjectivelor. Și-ți arată și cum poți exagera, dar onorabil, ea făcând-o realmente

simfonic. Adică egal bogat și concis aforistic. (Nu minutaje care aduc plafon mărit doar la remunerație, cu prețul abuzării de concentrarea audienței. Căci după umila-mi opinie un compozitor care se respectă refuză, în stilul categoric al lui Celi, să scrie o piesă de ix minute, dacă asta-i tot ce pretinde comanda. Piesa tre să se-ntrupeze singură, ar zice și Ioana, nu doar maestrul Sergiu. Ori să scrie una, dar s-o încheie ostentativ de brusc și nefiresc fix la timpul tâmp fixat.)

Cât despre acel Celi pe care d-na Ioana îi redă aici, redus la multe esențe exemplare, cred că ne-ar putea ajuta și-n problema ogindirii de sine. Mă refer la conceptul de adevăr, total absent astăzi din lumea de epigoni. Sau măcar la adăugările etică sau pondere, seriozitate sau laxism, formalism și duplicitate, cu și prin care nu puțini dintre noi (muzicieni, dirijori, compozitori, teoreticieni, muzicologi sau doar profi de discipline muzicale) încă ne

raportăm la adevăr. Concept central și caracteristic al fiecărei mișcări, gesturi, vorbe și pedagogii proprii Maestrului, adevărul desfide multe dintre baletele noastre publice și declarative, autopromovările, geloziile, competițiile și afirmările sau impunerile de sine. Cinstit, drept, ferm și fără compromis (ca orice Sfinx), dar milostiv și darnic cu orice ins fragil, oferind oricui în postură smerită și umilind pe orice vanitos ori nonvaloare spoită, Celibidache a fost de o luciditate și intransigență morală cum nu mai prea vedem la niciun colț de cotitură. Să mai zic oare că, față de o rectitudine demnă ca a lui, actualmente o politețe searbădă, interesată și ipocrită (plus nescrupuloasa goană după lauri de șlapmetal, diplome papetare, respectiv bani) se cam așterne egal domnitorește și cinic/draconic și-n cultură?... În cultura contemporană, în care vreun cineva precum Celibidache nu se există...

Marin MARIAN

Discuri

Oana Rădulescu Velcovici: „Ipostaze ale claviaturii II”

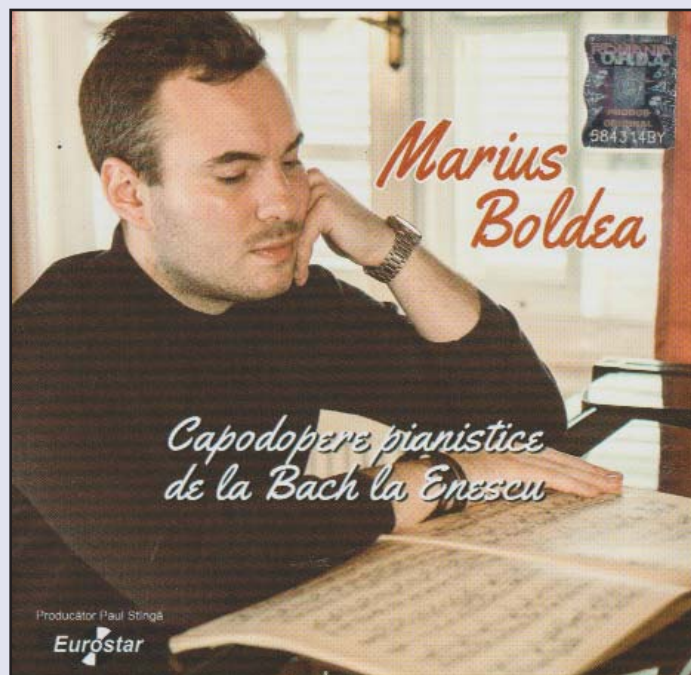
Pentru acest foarte reușit album apărut la Casa de discuri Eurostar, protagonista a ținut să includă în booklet o amplă și documentată prezentare biografică semnată de

regretatul prof. univ. dr. Grigore Constantinescu. CD-ul include *Poloneza op. 53 în la bemol major* de Frédéric Chopin, *Sonatina pentru pian – pentru mâna stângă* de Dinu Lipatti, precum și două *Sonate* de Joseph Haydn: *Hob. XVI/60 în do major* și *Hob. XVI/20 în do minor*. Înregistrările au fost realizate în sala „George Enescu” a UNMB, pe un pian Steinway, maestru de sunet Florentina Hergheliegiu.

Marius Boldea: „Capodopere pianistice de la Bach la Enescu”

Marius Boldea, originar din Târgu-Mureș, are studii universitare de licență și de master la UNMB. În 2022, după studii sub îndrumarea prof. univ. dr. DHC Dan Dediu, a obținut titlul de Doctor în muzică, cu distincția *summa cum laude*. Albumul editat de Casa de discuri Eurostar include: *Preludiu și fugă în fa diez minor WTK II* de Johann Sebastian Bach; *Sonata în Fa major HOB. XVI:23* de Joseph Haydn; *7 Fantasiene op. 116* de Johannes Brahms; *Suita a 3-a op. 6* de Constantin Silvestri (de altfel pianistul a publicat în 2025 cartea „Constantin Silvestri. Repere stilistice ale compozițiilor pentru pian”); *Suita a 2-a op. 10 în re major* de George Enescu. (D.M.)

Aniversări, comemorări...

În data de 21 ianuarie 1921, la Iași venea pe lume compozitoarea și profesoara **Camelia Dăscălescu**. Și-a început formarea muzicală la Conservatorul din oraș, continuând la București, în acest timp bucurându-se de îndrumarea unor muzicieni precum Ioan D. Chirescu și Mihail Jora. A fost redactor muzical la casa de discuri Electrecord, membră a Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România și îndrumător artistic al Casei de Cultură a Studenților „Grigore Preoteasa”. De asemenea, a predat arta cântului de muzică ușoară în țară dar și în orașe europene cu tradiție muzicală precum San Remo sau Berlin. A compus numeroase șlagăre, muzică

pentru teatru și film. I-au fost acordate numeroase premii de către Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor din România și a primit Ordinul Meritul Cultural în grad de Cavaler. A trecut la cele veșnice în 30 decembrie 2016, la București.

La 28 ianuarie 1931, la Bacău se naște **Felicia Donceanu**. Compozitoarea a studiat alături de nume mari ale muzicii românești precum Mihail Jora, George Breazul și Paul Constantinescu la Conservatorul din București. A fost editor în cadrul Editurii Muzicale a Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România, scriind articole și cronici în publicații precum „Muzica”, „Contemporanul” și altele. A compus lucrări camerale dedicate vocii în diferite formule, muzică pentru piese de teatru și a semnat numeroase partituri dedicate copiilor. Activitatea sa a fost recunoscută prin premii precum Mențiunea specială la Concursul

Internațional de Compoziție de la Mannheim, premiile acordate de Uniunea Compozitorilor și Muzicolo-

gilor din România – inclusiv Marele Premiu acordat pentru întreaga carieră, dar și Premiul „George Enescu” acordat de Academia Română și Ordinul Meritul Cultural în grad de Cavaler, clasa I. A încetat din viață la București, pe 21 ianuarie 2022.

În 18 ianuarie se împlinesc 100 de ani de la dispariția compozitorului **George Cavadia**. S-a născut în Macedonia în 1858, dar înainte de a împlini 10 ani părinții săi au decis să se stabilească în Brăila. Formarea sa muzicală a început de la o vârstă fragedă, tânărul primind lecții de pian și de canto. A fost unul dintre fondatorii Școlii de Muzică din Brăila și a Societății Muzicale Lyra și a donat instrumente muzicale pentru a dota instituțiile recent înființate. De asemenea, a fost cel care a direcționat

parcursul profesional al mării soprane Hariclea Darclée, descoperindu-i talentul, încurajând-o să meargă să studieze la Paris și înlesnindu-i accesul în cercurile muzicale din București. A

compus romanețe pe care le-a interpretat în numeroase ocazii alături de muzicieni și lăutari cunoscuți ai vremii.

La 19 ianuarie 1951 trecea în neființă muzicianul **Constantin C. Nottara**. Compozitorul, dirijorul, profesorul și violonistul s-a născut pe 1 octombrie 1890, fiind fiul actorului Constantin I. Nottara. A început studiul viorii la vârsta de 9 ani în cadrul Liceului Sf. Sava și apoi a continuat la Conservatorul de Muzică din București, mai târziu plecând la Paris și la Berlin, studiind alături de muzicieni de valoare, precum George Enescu și Karl Klinger. S-a întors în țară la începutul Primului Război Mondial, activând ca violonist al Filarmonicii din București și profesor la Conservatorul de Muzică. A fondat și dirijat Orchestra Municipiului București, preluând mai târziu conducerea Orchestrei Radiodifuziunii. A fost unul dintre

membrii fondatori ai Societății Compozitorilor Români, contribuind, alături de contemporanii săi, la definirea unui stil componistic național, inspirat din bogăția cântului popular. Muzica sa acoperă aproape toate genurile muzicale: simfonii și concerte, muzică de teatru, lieduri, operă și balet. De-a lungul carierei sale, Constantin C. Nottara a fost apreciat și a primit numeroase distincții; activitatea sa a fost apreciată la Paris, Praga sau Lisabona, dar și în țară, de Regina Maria, Regele Carol al II-lea și Regele Mihai.

În rândul altor personalități aniversate în luna ianuarie 2026 îi mai găsim pe compozitorul Emil Lerescu, pe care l-am evocat în august 2024, dar și pe compozitorii Liana Alexandra și Romeo Alexandrescu, ale căror aniversări de 80, respectiv 125 de ani vor fi menționate în 2027.

Norela-Liviana Costea

Rossini despre Rossini sau O plimbare prin Paris și... o biografie care a împlinit o vârstă venerabilă: un secol și jumătate (I)

Avocat și apoi senator în Regno, prieten intim al compozitorului și apropiat al acestuia mai ales în timpul primului său sejur parizian (1824-1836), Antonio Zanolini (1791-1877) publică o primă biografie supervizată chiar de Rossini; prima ei apariție sub forma unor note a fost la Paris, în 1836, în *L'Ape italiana rediviva*, și, în același an, în două ziare de limbă franceză. Bucurându-se de succes - retipăriri și traduceri -, aceste note ale lui Zanolini, reluate și completate de autor, au fost publicate în 1875, după moartea compozitorului, ca „scurtă narațiune pe care am compus-o tot în 1836 la Paris, intitulată *O plimbare în compania lui Rossini*, care nu fusese publicată împreună cu biografia”. Avem, așadar, o biografie „în doi timpi”: 1836-1875.

Textul lui Antonio Zanolini prezintă, fără îndoială, un interes cultural particular, cu atât mai mult cu cât este o mărturie directă a convergenței opiniilor unui avizat cunoscător al stilului rossinian cu cele ale muzicianului însuși; sunt vizate convingerile intime ale lui Rossini asupra muzicii și artei în general, cu accent în zona esteticii, clarificând astfel o serie de aspecte care altminteri ar fi putut da naștere speculațiilor. Dialogul celor doi pe Bulevardul Montmartre, punctat de interferențe cotidiene - observații asupra naturii și naturii umane -, devine o pertinentă analiză a poziției compozitorului față de actul artistic în sine. Sesizând cu promptitudine ineditul acestui aspect, Zanolini rearanjează materialul brut, îl prelucrează și așază personalitatea rossiniană într-un puternic unghi de lumină: dialog maestru-discipoli, pe ideea unui Rossini înconjurat de grup compact de tineri artiști, toți veniți să-i soarbă cuvintele, să afle de la sursă răspuns unui potop de întrebări. Desigur, introducerea punctează cu precizie efectul pe care personalitatea artistului l-a exercitat constant asupra contemporanilor; cu pronunțat caracter de artificiu literar, de „clenci”, ea răspunde întrebărilor legate de magnetismul, de carisma rossiniană și de „priza” lui Rossini la public nu doar în timpul vieții ci, iată, chiar și la mai bine de 150 de ani de la intrarea sa în veșnicie.

În mod semnificativ, piatra de hotar a conversației o reprezintă creația mozartiană - cunoscută la modul profund, îndelung studiată și prețuită de Rossini -, despre care Zanolini afirmă că a exercitat o covârșitoare și benefică influență asupra tuturor creatorilor de operă ce l-au succedat; concluzia lui se rezumă la sintagma „potere d'imitazione”, punct de la care Rossini intră în joc reluând-o gânditor asemenea unui ecou și lansându-se apoi în explicații menite să distrugă, din capul locului, afirmația lui Zanolini. Totodată, ele surprindeau însăși natura artei, a muzicii. Astfel, prima remarcă rossiniană, afirmată cu vehemență, vizează negarea oricărei etichetări a muzicii drept artă imitativă, subliniindu-i, în schimb, caracterul incitant și capacitatea de expresie. De unde această vehemență? Din meditația sa adâncă asupra omului în general, cuprinzând în arcuirea ei atât pe cel care face muzică intuitiv și spontan cât și pe cel chemat să o facă asemenea unei profesii de credință, cu răbdare de artizan

și măiestrie. În continuare, maestrul se lansează în reflecții asupra actului creator și a rolului de ordonator pe care îl au nevoia și voința de memorie, excluzând total ideea de imitare a naturii și propunând-o, în schimb, pe cea a unei arte care reflectă realitatea prin mijloace specifice. Abia din această perspectivă s-ar putea vorbi despre imitație - afirmă Rossini - adăugând că în arsenalul mijloacelor oricărui compozitor se află și imitarea „deja creatului” muzical: a modelului altui creator; printre rânduri răzbate admirația în fața geniului mozartian, propus ca model. Și, imediat, folosindu-se de exemple din propria creație, el dă răspuns și nerostitei întrebări: cum acționează omul surprins în jocul creației? Primul stadiu este cel al creației voluntare sau involuntare, în funcție de context, de pregătirea sa apercceptivă, de cultura sa muzicală, de nevoia

Gioachino Rossini

Ilustrație: Étienne Carjat

de a se exprima muzical. Această creație se poate rezuma fie doar la un eveniment sonor - murmur, îngânare, fluierat, strigăt de admirație, de surpriză - fie la o suită de evenimente sonore cu sau fără relief evident, cu sau fără ordonare supusă vreunei reguli constructive. Este și cazul primei intervenții a Rosinei din *Il Barbiere di Siviglia* când, la „ora de muzică”, probabil surprinsă în conversație nepermisă cu tânărul Lindoro, își întrerupe brusc cursul melodic. Efectul urmărit este nu atât realismul, cât opoziția între lirismul dominant de până acum, nota de visare romantică și lumina crudă a adevăratei situații pe care cei doi tineri (dar mai ales ea) sunt chemați să o rezolve. Pentru a păstra intactă surpriza și pentru a nu altera efectul, tocmai cel recunoscut ca împătimit al repetării, „maestru” al obsedantelor reveniri - Rossini - se ferește să-l repete. Dar asta nu reprezintă, oare, o cădere în păcatul pe care tocmai îl enunțase - acea imitare a realității? Unde este pragul, unde stabilim limita în acest caz? Să urmărim însă raționamentul propus și să depășim faza evenimentului singular. Abia ordonarea prin repetare - deci prin imitare

– are meritul de a introduce funcția de mecanism-ecou prin care intervine supraimprimarea mnemotehnică prin care se întărește sau de deturneză sensul evenimential; dacă reproducerea este exactă sau extrem de apropiată de original, sensul este întărit, cum este cazul cu intervențiile lui Mustafa, în *L'Italiana in Algeri*. Dacă – dimpotrivă – repetarea este departe de original sau chiar îi modulează sensul, se poate vorbi despre deturnarea acestuia, despre o contrazicere a celor mai înainte afirmate; aici intervine facultatea combinatorie, ca tip de exercițiu, cu funcție de creativitate iar opera *Il Barbiere di Siviglia* este exemplu viu.

Prins în jocul plăcerii de a crea, a recrea și a memora, de a contura prin repetare și imitație un spațiu sonor extins în timp, eroul rossinian își face o adevărată plăcere din a intra intempestiv în sonor – cum este cazul celui „Largo al factotum della cita” – prima intrare a lui Figaro sau își pregătește cu minuțiozitate pasul, cum

este cazul lui „Ecco ridente in cielo” – intrarea lui Almaviva, alias Lindoro. În aceste cazuri, repetiția prin imitație a unei figuri muzicale deja expuse este lege de creație, conducând la potențarea discursului și la trecerea aproape pe nesimțite, prin logica muzicală, de la cunoscut la necunoscut. O veritabilă escaladă de stări este surprinsă în faimoasa arie a lui Don Basilio în care începutul nu ne permite nicio clipă să întrevădem nici etapele, nici finalul, centrat pe efectele distructive ale calomniei. Suitei de întrebări: cum este preluat mecanismul de gândire... Cum este el continuat din punct de vedere muzical la același personaj... Cum este preluat ca sugestie de alt personaj... Cum apare formula-etalon în partitura altui caracter: ca ecou, ca imitare bine sau prost plasată... nu îi poate răspunde decât același Rossini – deci să-ți dăm cuvântul.

„Via” Zanolini aflăm că personajul creat și „formula-etalon” care îl definește devin teme de

raportare pentru ceilalți, asemenea unei conștiințe muzicale: conștiința ființării muzicale/prin muzică. Iar mecanismul – un mecanism propriu rossinian – este „verbalizarea”, prin care atât caractere cât și situații sunt definite cu maximă precizie și cu umor muzical de înaltă clasă. „Rețeta” rossiniană este simplă: verbalizarea favorizează acțiunea muzicală prin excelență, ajută muzica să portretizeze, să schițeze acțiuni sau situații: grație acestui procedeu, mânuit cu suprema sa artă, Rossini a putut să inducă ascultătorului timpului său dar și celui contemporan nouă fie sentimentul de plictis – intervențiile lui Bartolo, un bătrân „ticăit”, fie pe cel de admirație – malițiozitatea și ingeniozitatea Rosinei sau – de ce nu – pe cel de „deja vu” prin elementaritatea personajului, ușor de citit și de recunoscut prin mersul egal de pătrimi – Mustafa din *L'Italiana in Algeri*.

(Urmare în numărul viitor)

Carmen STOIANOV

Romeo Cozma - Portretul lui Florian Moșu' Lungu la 83 de ani

Am sosit pe înserat
Cu toți jazzmenii-am cântat
Pe Moșu' l-am lăudat
Un portret i-am inventat!

Portretul lui Moșu'
Îmbrăcat în halat roșu:

Cu o glumă fină sau un banc spumos
Îl face pe Miles să zâmbească frumos!
Cu o glumă fină sau un banc ușor
Scoate swing și dintr-un bec chior.

Optzeci și trei de ani în buletin,
Dar în suflet – club de jazz clandestin!
Cu Ella, cu Monk, cu Miles și Dizzy,
Moșu' le știe pe toate... și le spune *easy!*

Între două piese, mai scapă un banc,
Publicul râde, jazzul e franc,
Fetele zâmbesc (unele discret),
Că Moșu' are groove... educat și complet.

La radio, noapte sau dimineață,
Vocea lui dă cafelei viață,
Un comentariu, o poantă bună,
Și swingul se-aude până la... Lună.

N-a numărat anii, ci aplauze,
Nici riduri – doar pauze,

Pauze de jazz, cu sens și stil,
Ca un solo lung... dar subtil.

La vârsta asta, ce să mai zici?
Moșu' nu numără ani, ci *chorus*-uri mici,
Cu jazz, cu fete, cu glume de soi,
Moșu' rămâne... eternul *playboy!*

Florian Lungu, Moșu' suprem,
Cu glume, fete și jazz extrem,
La 83, verdictul e clar:
Legenda nu îmbătrânește – doar sună mai rar!

P.S. La optzeci și trei de ani,
Îți cântăm toți: LA MULȚI ANI!

Adio, iubite Maestre Lucian Vlădescu!

Vestea plecării în veșnicie a iubitului maestru Lucian Vlădescu a adus multă tristețe în sufletele noastre și ale tuturor „crizantemiștilor”, onorați să colaboreze cu acest mare muzician, rafinat compozitor și orchestrator, pianist, dirijor și dr. în Muzică. Originar din Moreni, maestrul Lucian Vlădescu a fost unul dintre muzicienii dâmbovițeni foarte atașați de Festivalul Național de Romanțe „Crizantema de aur”, pe care l-a slujit cu dăruire peste 45 de ani. Zeci de concerte de Romanță cu Lucian Vlădescu,

la pupitrul dirijoral sau la pian, au fost tot atâtea evenimente de succes și educaționale pentru noile generații de tineri interpreți. Lumea muzicală din România a pierdut o personalitate remarcabilă care a onorat ca dirijor și scena Teatrului Național de Operetă și Musical „Ion Dacian” din București, precum și Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor din România, al cărui membru respectat a fost. Ne despărțim cu sufletele cernite de bunul nostru prieten și distins colaborator Lucian Vlădescu. Istoria Crizantemei de aur și Muzeul „Casa Romanței” din Târgoviște vor continua să omagieze personalitatea sa artistică, atât de atașată de valorile identitare ale Romanței românești. Ne rugăm Bunului Dumnezeu să îi dea iertare de păcate și odihnă sufletului generos. Transmitem condoleanțe familiei greu încercate!

Alina MAVRODIN VASILIU

Adrian „Artan” Pleșca

Genul de antistar clar de la noi, care putea devansa orice solist frumos, cu plete, glam cum era moda anilor 80, dar se alinia cu noutățile muzicale occidentale. La fel antishow-ul perfect articulat, de multe ori la limita caricaturizării prezențelor scenice rock clasice. Cu un sprijin esențial în liderul compozitor al formației careia i-au dat nume, chitaristul compozitor și textier Dan Iliescu, unul dintre cei mai buni din întreaga istorie a rockului românesc pe rit nou.

Prin titulatura însăși, Timpuri Noi își revendicau de la începuturile optzeciste atât vremurile muzicale (curentul new wave a intrat greu pe piața muzicală tânără de la noi, fluierat de fanii hard & heavy), cât și bășcălia, uneori fină, alteori acidă la adresa comuniștilor și a regimului opresiv (în particular cultural / muzical). Drept care au și avut de suferit. Cum foarte puține trupe rock au făcut-o, le numeri pe degetele de la o mână. La un concert cu mai multe formații, exceptând afișele new wave, Timpuri Noi erau fluierați în frunte cu... frontmanul Artan. Mergeau înainte și, după câteva piese, rockerii cei mai înrâiți erau cucerți de atitudinea trupei, a solistului în primul rând.

Le-a venit timpul cu adevărat după 1989, când – îmi explica Artan – lumea s-a aruncat pe posturile muzicale străine (în primul rând MTV) unde - ce să vezi - muzicile la modă de afară semănau foarte mult cu ce cântau Timpuri Noi. Anii 90 ai lor au fost, atunci când trupele mari au încercat să se reinventeze cum și pe unde au putut (unele chiar au dispărut, precum Roșu și Negru, altele au luat calea Italiei și Olandei, vezi Iris ori Holograf). De ei s-a folosit și Pro TV, trustul care a reinventat televiziunea în România (albumul „Basca abundenței”). Greu de estimat nivelul atins atunci de Timpuri Noi, inclusiv influența în generațiile următoare (rock alternativ, în particular). Direcția 5, Antract, Sarmalele Reci (ca să enumăr nume consacrate în primul deceniu al libertății) au elemente din spiritul bucureștenilor optzeciști.

Am aflat că Artan cânta deopotrivă în Corul Radiodifuziunii Române, la un moment dat l-am și filmat cu o arie din partitura lui Pilat din Pont (rol din „Jesus Christ Superstar”, spectacol care nu a mai fost pus în scenă

oficial). Mai târziu l-am filmat (și am comentat împreună) cu celebrul cor însoțind unicul concert „Therion goes classic”. S-a reinventat de minune la dispariția Timpuri Noi, alături de alt compozitor inspirat, ex-Timpuri Noi, Suedezu Răzvan Moldovan. După două discuri de senzație, când Partizan (iar un concept nou în rockul nostru) au epuizat toate arenele românești, de la săli polivalente la cămine culturale, am filmat concertul revenirii Timpuri Noi. Se întâmpla la Club A (cartierul lor general, hogeacul

optzecist, unde erau colegi în texte „pe invers” cu Alexandru Andrieș), apoi alte și alte cântări, lansări... până când Artan a obosit în relația artistică cu liderul Dan.

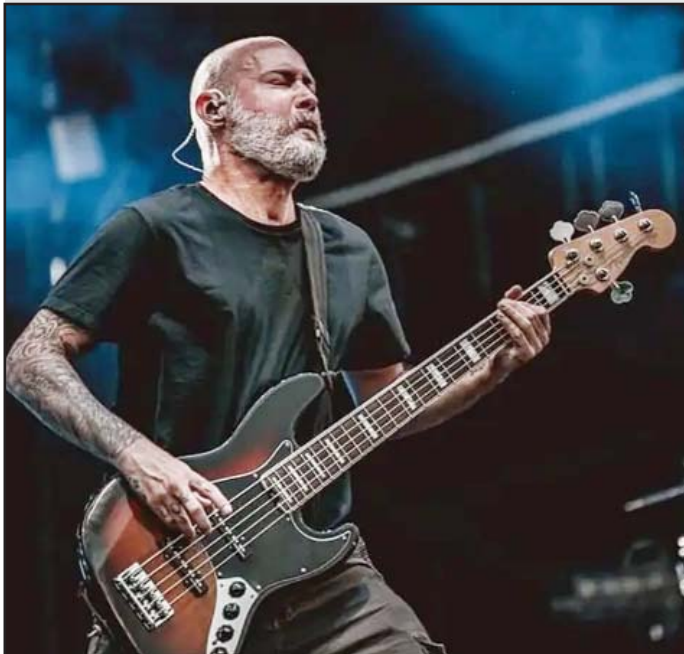
S-a întors la Suedez, au refăcut Partizan mai puțin electro și mai mult punk. Cumva, a revenit în underground, pentru că lumea muzicală se redistribuise demult. Plus niște probleme de sănătate, pensionarea de la Radio. Recentul album „Nori peste Sălăjan” nu mai poate fi promovat, pentru că peste București au adus furtuna. Una tăcută, care ne-a lăsat fără încă unul dintre ghizii noștri rock. Alături de care, la un moment dat, respiram cu paiul sub apa tulbure. Am stat la povești când a fost invitat la MS 25, concertul unor colegi de generație; era afectat de un incident gonflat de media. Până la sfârșit, un tip de o sensibilitate deosebită, rară și la mulți dintre artiști. Dumnezeu să îl odihnească în pace!

Doru IONESCU

Sam Rivers

Sam Rivers, basistul formației Limp Bizkit, a murit la doar 48 de ani. Născut pe 2 septembrie 1977 în Jacksonville, Florida, Rivers a devenit cunoscut pe scena internațională ca membru co-fondator al trupei metal Limp Bizkit, participând la conceperea și înregistrarea a numeroase albume de studio cum sunt „Three Dollar Bill, Y'all” (1997), „Significant Other” (1999), „Chocolate Starfish and the Hot Dog Flavored Water” (2000), „Results May Vary” (2003), „The Unquestionable Truth (Part 1)” (2005), „Gold Cobra” (2011) sau „Still Sucks” (2021).

S-a făcut remarcant prin liniile de bas agresive care au devenit marca trupei Limp Bizkit. Putem descoperi linii de

bas proeminente în melodii precum „Nookie”, „Break Stuff”, „Rollin' (Air Raid Vehicle)”, „My Way”, „Re-Arranged” (considerată de fani ca având o linie de bas memorabilă), „Take a Look Around”, „Boiler”.

Trupa Limp Bizkit a vândut peste 40 de milioane de albume în întreaga lume, discuri notabile fiind „Significant Other” - aproximativ 7 milioane de discuri vândute în SUA sau „Chocolate Starfish and the Hot Dog Flavored Water” (2000) cu peste 1 milion de copii vândute în prima săptămână (un record la acea vreme).

Rivers avea în palmares 3 nominalizări la Grammy (Best Hard Rock Performance pentru „Nookie” și „Take a Look Around”, Best Rock Album pentru „Significant Other”).

Sam Rivers a colaborat cu artiști precum Method Man, Scott Weiland, Jonathan Davis, Aaron Lewis, Lil Wayne, Raekwon. A fost producător al albumelor de debut ale trupelor „Burn Season” și „The Embraced”, producător și manager de turnee pentru Indorphine, dar va rămâne în amintirea fanilor metal ca parte esențială a uneia dintre cele mai apreciate trupe rock contemporane, Limp Bizkit.

John Lodge

John Charles Lodge s-a născut în data de 20 iulie 1943 în Anglia, activând în calitate de basist, vocalist și compozitor al formației The Moody Blues.

Trupa The Moody Blues a fost o formație importantă în peisajul extraordinar al rock-ului britanic din anii '60 și '70. A lansat albume de studio precum „Days of Future Passed” (1967), „In Search of the Lost Chord” (1968), „On the Threshold of a Dream” (1969), „To Our Children's

Children's Children” (1969), „A Question of Balance” (1970), „Every Good Boy Deserves Favour” (1971), „Seventh Sojourn” (1972), „Long Distance Voyager” (1981), „The Present” (1983), „The Other Side of Life” (1986), care s-au vândut în peste 70 de milioane de exemplare. Cele mai influente discuri marca Moody Blues au rămas cele șapte albume considerate clasice lansate în perioada 1967-1972.

John Lodge a lansat și albume ca artist solo, cele mai importante fiind „Natural Avenue” (1977) și „10,000 Light Years Ago” (2015).

Contribuțiile lui Lodge la compoziție și liniile de bas au fost esențiale pentru sunetul orchestral și melodic al trupei The Moody Blues, inclusiv „Nights in White Satin” - piesa emblematică a formației inclusă în Grammy Hall of Fame, o capodoperă rock scrisă de colegul lui John Lodge, Justin Hayward.

A fost inclus în Rock and Roll Hall of Fame în 2018, cu The Moody Blues, a colaborat cu trupa Yes și cu Jon Davison și a continuat să lanseze albume de studio și să participe la turnee internaționale.

John Lodge a murit la vârsta de 82 de ani.

David LAPADAT

Brăila - municipiul festivalurilor

În plan cultural artistic, brăilenii au cu ce se mândri, în municipiul lor numărându-se anual mai multe manifestări festivaliere decât în alte orașe ale țării.

Privitor la genul care ne interesează, m-am bucurat să particip, în postură de component al juriului, la Concursul găzduit de cea de a douăsprezecea ediție a Festivalului Internațional de Jazz „Johnny Răducanu”, derulat în răstimpul 12-14 decembrie 2025, în organizarea Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale, cu suportul pecuniar al Consiliului Județean Brăila și al Primăriei Municipiului Brăila.

În prima seară a avut loc, în Sala ProArte a CJCPCT, un simpozion închinat memoriei muzicianului Mircea Tiberian, nu demult plecat la cele veșnice. În fața publicului, pe podiumul prezidiului, au evocat personalitatea aceluia care a fost ilustrul compozitor, pianist, publicist, mentor al tinerei generații, invitații Ionel Tudor, Michael Crețu, Vlad Popescu, Nicolas Simion, Cornel Cristei, Cristian Marica și subsemnatul; conferință tematică urmată de un recital omagial oferit de Trio-ul saxofonistului Nicolas Simion (cu Răzvan Cojanu - contrabas și Toma Dimitriu - pian, în tălmăcirea creațiilor lui Tiberian „Lydian Blues”, „Tango Blues”, „The Touch of Coltrane”, „Sphere”, „Janus”, „Mediterranean Gospel” și a temei-dedicație „One for Mircea” datorată lui Nicolas Simion) - cele două secvențe spectaculare coordonate fiind de managera Petronela Alina Sulicu și de vicepreședintele Consiliului Județean Brăila, Ionuț Ciprian Dobre.

Seara a doua, sâmbătă 13 decembrie, ce s-a desfășurat în ospitaliera sală a Teatrului „Maria Filotti”, avându-i ca prezentatori pe Cristian Marica și Iuliana Marciuc, a cuprins în principal evoluțiile competitorilor preselecțai de juriul alcătuit din Ionel Tudor - președinte, Michael Crețu, Vlad Popescu, Cornel Cristei și subsemnatul. De subliniat faptul că sarcina selecției premiaților nu a fost deloc facilă, ținuta prezentării în concurs a tuturor aspiranților la distincții fiind apreciabil de înaltă! Concursului i-a succedat un admirabil program oferit în festival de grupul înzestratului ghitarist Liviu Negru, alăturându-i, pe lângă protagonist, pe Johnny Bica - claviaturi, Adrian Flautistu - contrabas, Laurențiu Zmău - baterie, Cătălin Milea - saxofon tenor, Robert Patai - vocal, dăruinți tălmăcitori ai creațiilor ghitaristului numite „Bring the Good News”, „Sunlight in the Water”, „State of Mind”, „UngUILTY Pleasure”, „Car Trips” (piese incluse în recent lansatul album discografic „Bring the Good News”) și temele „Through the Fire” (David Foster), „Ordinary People” (John Legend). Aceiași lăudabili, valoroși instrumentiști - dar cu Albert Tajti la pian - s-au constituit ca profesioniști și harnici acompaniatori ai soliștilor din concurs.

Și a urmat seara-epilog destinată decernării recompenselor meritate de cei mai buni dintre cei buni: astfel Trofeul „Johnny Răducanu” (realizat de artistul plastic Mihai Hlihor) / premiul în valoare de 4.000 euro a revenit originalului pianist și compozitor italian Marcello Conti; Premiul pentru cea mai bună compoziție - „Hurry Up” - (1.500 euro) a fost adjudecat de virtuozul vibrafonist român Răzvan Florescu; Premiul ursit celui mai bun solist instrumentist (1.500 euro) a fost atribuit saxofonistului

italian Andrea Paternostro; cel mai bun solist vocal (1.500 euro) a fost considerat Mihai Petru Sebastian din România; Danny Piers Trio din Marea Britanie & Irlanda (3.000 euro) a primit Premiul pentru cea mai bună formație; în vârstă de numai 17 ani, saxofonistul român Ștefan Tiberius Coman a dobândit Premiul pentru cel mai promițător tânăr interpret (1.500 euro); iar Premiul special al juriului (300 euro) a fost direcționat către Duo-ul „Secret Conversation” din România.

După Gala Laureatilor, publicul a aplaudat cu generozitate, în ultimele evoluții pe podium ale Festivalului, două recitaluri deopotrivă interesante, deosebite, de certă creativitate: pe fundalul scenei animat de filmul - monodramă „Johnny - Mr. Jazz of Romania”, Michael Crețu, nepot al lui Johnny Răducanu a depănat

Marcello Conti

sunete sensibile pe strunele contrabasului, în parteneriat cu Mihai Bisericanu - voce și pian, care s-a vădit și un cursiv povestitor; la rândul-i, remarcabilul saxofonist și creator de întruchipări sonore insolite Cătălin Milea cu al său grup „Tetrismatic featuring Maria Arsene” (liderul la saxofon tenor și EWI [Electronic Wind Instrument], Liviu Negru - ghitară, Adrian Flautistu - contrabas și ghitară bas, Laurențiu Zmău - baterie, Maria Arsene - vocal) a adus cu sine un suflu aparte și o imagistică plină de fantezie în edificarea sonoră a compozițiilor intitulate „Sal Negra”, „Holy Shift”, „Winloss”, „Game Over”, „Do the Trick”, „Jizznckery”.

Notabil faptul că sărbătoarea muzicală de la Brăila s-a transmis și în direct la Etno TV.

Festivalul Internațional „Johnny Răducanu”, acumulând o duzină de ediții, s-a impus indubitabil, prin calitatea impecabilă a punerii în pagină organizatorică, precum și prin valoarea etalată de competitori, ca **manifestare de top** în jazzul live din România. Felicitări realizatorilor! (Foto CJCPCT)

Florian LUNGU

Forever Mircea Tiberian

Regretabila dispariție a ilustrului muzician Mircea Tiberian în fatidica zi de 18 octombrie 2025 a generat încă un mega-concert comemorativ, inițiat / organizat de saxofonistul compozitor Nicolas Simion și de Darius Rus, conducătorul Clubului bucureștean „JazzBook”, în seara de 4 decembrie. Auditorii (adjudecându-și gratuit broșura „Mircea Tiberian” semnată de arhitectul-pictor-percuționist Lucky Păiș) au beneficiat de cele trei luxuriante acte ale concertului însumând nu mai puțin de patru ore sonore, până după miezul nopții...

În primul act al serii s-au produs cu pasiune neîngrădită tineri artiști care i-au fost studenți - ne referim la vocalista Denisa Troncea, în quintet cu junii instrumentiști Luca Ioachimescu - ghitară bas, Radu Falevici - ghitară și profesioniștii Toma Dimitriu - pian, Gabi Matei - baterie, în interpretarea temelor standard „Invitation” (Bronisław Kaper), „Footprints” (Wayne Shorter) și „Goodbye Pork Pie Hat” (Charles Mingus); duo-ul Flavius Duma - pian / Irina Revenco - voce împreună cu Răzvan Cojanu - contrabas și Gabi Matei - baterie au retălmăcit creațiile „Blue in Green” (Bill Evans), „Trei trandafiri” (Dinu Balogh / Octavian Goga); Ovidiu Gurban - saxofon tenor, cu Antonio Guttierrez - baterie - improvizatori virtuozii pe tema „Softly, as in a Morning Sunrise” (Sigmund Romberg); Cătălin Toma - saxofon tenor, cu standardul „Rhythm a Ning” (Thelonious Monk); apoi Andrei Frunză - saxofon alto, în prelucrarea piesei „Billie’s Bounce” (Charlie Parker) - cu toți talentați discipoli ai remarcabilului profesor, ei dovedind neîndoiește o precoce maturitate și creativitate, contrabalansând

Cătălin Toma, Nicolas Simion

-, a oficiat cu impresionantă trăire afectivă compoziții ale aceluia care i-a fost ani la rând partener și mentor: „It’s not over yet” (versuri Nadia Trohin), „Left Behind” și „You’ll Find the Right Way for Me” (versuri Marta Hristea).

Actul al treilea, epilogul concertului, i-a adus în fața publicului pe componenții de elită ai quintetului / sextetului diriguit de saxofonistul lider Nicolae Simion, Antonis Anissegos - pian, Sorin Romanescu - ghitară, Răzvan Florescu - vibrafon, Răzvan Cojanu - contrabas, Gabi Matei - baterie, cu toți implicați cu trup și suflet în procesarea participativă de înaltă ținută estetică, a altor inspirate compoziții semnate de Mircea Tiberian: „Tango Blues” („Habenera”), „Lydian Blues”, „The Touch of Coltrane”, „Mediterranean Gospel”.

Mega-concertul comemorativ s-a sfârșit emblematic cu dedicația în sunet „One for Mircea” purtând autograful prietenului de o viață și al colaboratorului Nicolas Simion.

Martorilor auditivi ai amplului fapt de devoțiune închinat memoriei regretatului muzician li s-au oferit cu generozitate în seara de 4 decembrie 2025 în Clubul „JazzBook” împliniri, trăiri expresive de neuitat! (Foto George Zaroschi)

Florian LUNGU

Mircea Tiberian

pertinent stăpânirea cu aplomb a tehnicilor vocale și instrumentale!

Ferventă parteneră a lui Mircea Tiberian, proeminenta vocalistă - lector universitar, doctor în muzică - Nadia Trohin, urcând pe podium în asocieră cu pianistul Toma Dimitriu - la rândul-i fost student al marelui dispărut

Gală Vasile Veselovski

Iată că mai există instituții ce dovedesc respect și considerație față de marile valori ale culturii naționale. Centrul „Doina Argeșului” din Pitești, manager Argentina Elena Culcuș, a organizat un impresionant concert la un secol de la nașterea unuia dintre cei mai importanți creatori din muzica ușoară românească, Vasile Veselovski. Compozitorul s-a născut la 18 decembrie 1925 în comuna argeșeană Găvana și a trecut în neființă pe 4 ianuarie 1998, la București. Foarte interesant este faptul că înainte de a urma cursurile Conservatorului bucureștean, unde a avut

Corina Chiriac

dascăli eminenti (Ion Dumitrescu, Paul Constantinescu, George Breazul, Tudor Ciortea, Zeno Vancea, Theodor Rogalski, Dumitru D. Botez, Nicolae Buicliu, Victor Iușceanu, între alții) a terminat facultatea de... chimie-fizică! A compus sute de melodii de muzică ușoară, dintre care

Adrian Daminescu

zeci au devenit mari șlagăre fredonate de iubitorii genului. A fost recompensat cu premii ale Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România, cu numeroase distincții la festivalul de la Mamaia, dintre care, paradoxal, doar cu un Trofeu (ah, juriile!). Între șlagărele compuse de el și necântate în Gala de față (nici nu era posibil să fie toate, evident) ar mai fi de amintit „Tu”, „Hăulita”, „Inimă nebună”, „Tu m-ai fermecat”, „Scrisoare de la mama” (Ionică), „Drumul spre tine”, „De ce nu ești ca-n prima zi?”.

În egală măsură creațiile sale au fost lansate în zeci de spectacole de revistă, domeniu în care a alcătuit alături de scriitorul Mihai Maximilian un cuplu imbatabil, de autentici măștri ai genului, cu reprezentații de gală la Teatrul „Constantin Tănase” din București (spectacolele de la grădina „Boema”, din păcate demolată, rămân antologice), dar și la instituțiile de profil din Cluj-Napoca, Galați, Baia-Mare, Deva. De altfel, mai toate cântecele din repertoriul serii au fost compuse de Vasile Veselovski pe versurile lui Mihai Maximilian. Alintat de prieteni „Puiu” (acesta este de fapt prenumele cu care a rămas în istoria genului tatăl său, mare textier la rândul lui, cu versuri pentru piese scrise de Gherase Dendrin, Nicolae Kirculescu și alții), a fost soțul celebrei Stela Popescu, care a făcut celebre cupletele celor doi, nu o dată „șopârle”, cum li se spunea, cu aluzii politice mascate inteligent. Această „Gală centenar Vasile Veselovski” a fost un recurs la memorie, cinstind tradițiile muzicii ușoare românești de valoare și, practic, se speră că ea va relua firul întrerupt în 2016 al festivalului-concurs de muzică ușoară „Vasile Veselovski” de la Pitești. Fiul compozitorului, Valentin

Florin Pană, Alina Mavrodin Vasiliu

Veselovski, cu o implicare consistentă la acest eveniment (a organizat între altele o expoziție evocatoare în foaierea teatrului, cu diplome, acte, afișe, fotografii), are în acest sens un aliat de nădejde în managerul Centrului „Doina Argeșului”, ceea ce ne face să sperăm în reluarea în acest an a concursului.

În sala mare, arhiplină, a Teatrului „Alexandru Davila” din Pitești am asistat la o seară magică a șlagărului românesc de muzică ușoară, redescoperind adevărate bijuterii vechi, dar niciodată uitate. De fapt, la teatrul piteștean există o cultivare consecventă a respectului pentru cântecele nemuritoare: aici au fost angajați, de-a lungul timpului, compozitorul și dirijorul Dan Dimitriu, Dorin Anastasiu, Paul Surugiu-Fuego. De altfel acesta din urmă a conceput la un moment pentru teatrul „Al. Davila” spectacolul „Gramofon”, în care el evoca, alături de Stela Enache, Marina Florea, Marius Bălan, orchestra, soliștii și baletul gazdelor melodii nemuritoare ale compozitorilor noștri, între care evident și Vasile Veselovski.

Una din legile nescrise ale unui concert de succes este să-l începi în forță, cu un invitat de marcă, acum regula fiind respectată prin apariția în scenă a lui Aurelian Temișan, vedetă de mare popularitate, aflată pe culmile succesului. Prezentatorul festivalului de la Mamaia a și glumit în acest sens, amintindu-și de începuturile sale (a câștigat Premiul tinereții la Mamaia în 1989), când deschidea concertele, înaintea vedetelor consacrate ale timpului. A profitat de ocazie pentru a reaminti că peste puține zile urma să aibă loc concertul organizat de el în Sala Mare a Teatrului Național din București și dedicat lui Horia

Aurelian Temișan

Moculescu (acesta figura pe afiș, dar era deja internat în spital), „Anii mei - toamnă moculesciană”. Asemenea concerte omagiale (când oare se va înțelege că „tribut” plăteam otomanilor?) prilejuiesc și cinstirea memoriei unor cântăreți de vază. Unul dintre aceștia, probabil cea mai frumoasă voce a muzicii noastre ușoare, a fost Aurelian Andreescu, căruia Vasile Veselovski i-a compus în jur de

10 piese. Dintre acestea, Aurelian Temișan ne-a reamintit „Merit eu”, din 1970, și un șlagăr și mai vechi, din 1963, „Fluierând pe stradă”, ambele pe versuri de Mihai Maximilian (de altfel nu vom mai preciza numele lui decât atunci când textier va fi altcineva).

Vera Negoșanu (fostă Pădurean, de 2 ori finalistă la Mamaia) este fiica unei cunoscute soliste de muzică populară și sora cântărețului de muzică ușoară Marian Ardelean. Are un master în Pedagogie muzicală la Pitești, cursuri de specializare în jazz la Târgoviște și este profesoară la Școala de arte din Pitești. Ea a oferit o piesă lansată în 1975 de Doina Limbășanu (stabilită de multă vreme în Germania), „Taci!”. Solist important al teatrului piteștean, Marius Bălan a absolvit UNMB la clasa Ionel Voineag și a cucerit numeroase premii de interpretare, cum ar fi cel de la festivalul „Aurelian Andreescu” de la București sau cele de la festivalul național al romanței „Crizantema de aur” de la Târgoviște, unde a condus către Trofeu o compoziție a lui Nicolae Caragia, iar la ediția 2025

Valentin Veselovski, Argentina Culcuș

Nico

a câștigat premiul I la Interpretare. De asemenea el îl întrupează pe Zavaidoc în spectacolul „Zaraza”, realizat de Răzvan Mazilu la teatrul „Toma Caragiu” din Ploiești. Pentru început, s-a oprit la melodia lansată de Gabriel Dorobanțu (doar o mențiune atunci pentru el, ce vă spuneam referitor la juri?) în 1983 la festivalul de la Mamaia, „Ochii tăi”. Adina Sima este solistă a Teatrului național de operă și musical „Ion Dacian” din București, fiind aplaudată în musical-urile „Rebecca” sau „Romeo și Julieta”, dar și profesoară de canto la Pitești și colaboratoare a Filarmonicii locale. Ea a cântat în duet cu Marius Bălan un șlagăr foarte vechi, din 1959, al lui Veselovski, pe versuri de Constantin Cârjan, „O chitară cânta”, interpretat la vremea respectivă de Aida Moga, Florin Dorian sau Nicolae Nițescu. După care, indirect, a adus un omagiu și Doinei Badea, cu piesa „Cânta un matelot”, pe versurile lui Ion Minulescu.

Pe vremuri, Vasile Veselovski, Temistocle Popa, Radu Șerban și George Grigoriu alcătuiau așa-numitul grup al celor „4 mușchetari”. Sigur că mai tinerii confrăți își așteptau cu nerăbdare intrarea meritată în rândul „mușchetarilor”...Măriei sale Muzica. În programul conceput inițial, Horia Moculescu urma să cânte alături de

fiica sa Nidia piesa din 1965 „Și dacă...”. Foarte apropiat prieten al compozitorului omagiat, i-a cântat acestuia doar 7 piese, în schimb a oferit concertului de față o mare surpriză video, realizată tehnic de nepotul Tudor Veselovski. Despre ce este vorba? În 1971 Veselovski i-a adus lui Moculescu spre orchestrare o melodie de care amândoi, prinși cu altele, au uitat. Descoperită de Horia

Valentin Veselovski premiat de Alina Mavrodin Vasiliu

Moculescu între partituri, a fost scoasă la lumină, el cântând și filmând în 2022 alături de Nico videoclipul piesei „Mon amour”, proiectat pe ecran. „Gala centenar” o rescris povestea șlagărului românesc, o epocă în care Vasile Veselovski a avut alături de el colegi extraordinari. Fără a ști că peste puține zile aveam să ne luăm rămas bun de la el, Nico i-a cântat lui Horia Moculescu marele șlagăr „De-ai fi tu salcie...” (respins și încă de 2 ori la Mamaia...gata, nu mai scriem nimic de juri!), după care s-a oprit la o altă pagină nemuritoare a genului, cu „Suflet candriu de papugiu” de Ion Vasilescu.

Dar salcia a fost prezentă, e drept... ca nume de... textier, Constantin Salcia, în elegantul, distinsul și tulburătorul recital al doamnei românești, Alina Mavrodin Vasiliu, aplaudată minute în șir. Este vorba de o creație a lui Vasile Veselovski din 1970, „Știu c-ai să pleci”, pe care Valentin Veselovski a descoperit-o între vechile partituri ale părintelui său, încredințând-o Alinei Mavrodin Vasiliu, care lansat-o la ediția 2025 a „Crizantemei de aur” și cântând-o aici în acompaniamentul pianistului Florin Pană. După care ne-a purtat pe aripile valsului cu minunata piesă „Dragă toamnă”, laureată în 1995 la „Crizantema de aur”.

Dar Vasile Veselovski n-a scris doar muzică ușoară, cuplete pentru revistă, romanețe, ci și muzică de petrecere. În cartea apărută, practic postum, la Editura Muzicală a UCMR, „Aș mai avea ceva de spus”, Horia Moculescu își amintește că a orchestrat pentru Gică Petrescu un album cântece de voie bună compuse de Vasile Veselovski și de Temistocle Popa. Două dintre acestea, aparținând compozitorului omagiat, „De ce e viața sucită?” și „Trece timpul”, au fost aduse la microfon de George Mărgineanu, profesor de canto la centrul „Doina Argeșului” și solist al orchestrei omonime, acompaniat de Virgil Iordache (vioară), Florin Pană (pian), Florin Iordache (contrabas) și Ionuț Cârstea (nai).

Solistă a Teatrului de revistă „Constantin Tănase” din București și absolventă a UNMB, Alexandra Penciu este deținătoarea Trofeului la ultima ediție, a IV-a, a concursului „Vasile Veselovski”. Acompaniindu-se la pian, ea a dat viață melodiei lui Veselovski „Dacă nu ești lângă mine”, cântată în 1964 la Mamaia de Doina Badea și de Constantin Drăghici, precum și piesei „Un actor în plus” de Horia Moculescu, pe versuri de Aurel Storin, poetului comemorându-i-se în acele zile 10 ani de la moarte.

Două nume grele ale muzicii noastre ușoare au fost distribuite în final de concert. Cu vocea sa impresionantă, plus umorul „la purtător”, Adrian Daminescu a optat pentru „Amor nebun” (1992) și pentru simpaticul șlagăr laureat la Mamaia 1989, „...Și m-am îndrăgostit de tine!”. Dacă a existat o solistă preferată a lui Vasile Veselovski, aceasta a fost cu siguranță Corina Chiriac, căreia i-a încredințat nu mai puțin de 25 de melodii! Ca și Daminescu, a ales două piese pe versuri de Mihai Maximilian, ambele lansate în 1983, și care reprezintă și azi repere unice ale repertoriului ei, „Îți mulțumesc!” și „Strada Speranței”, reluate în cor, impresionant, de întreaga sală.

A fost o gală excepțională, la finalul căreia invitaților li s-au oferit, de către Argentina Elena Culcuș, din partea Consiliului județean Argeș, diplome și frumoase medalii cu efigia lui Vasile Veselovski. Am putea spune, acum, că acest concert memorabil l-a omagiat nu doar pe el, ci și pe Mihai Maximilian, Horia Moculescu, dar și muzica ușoară românească în ansamblul ei.

Octavian URSULESCU

Premieră

La Muzeul Țăranului Român a avut loc premiera oficială a filmului „Fluturi de noapte”, un documentar impregnat de tandrețe, sinceritate și bun gust dedicat Marinei Voica. După proiecție, protagonista a participat alături de tânărul regizor Andrei Răuțu (care o mai distribuise anterior într-un film documentar) la o discuție cu spectatorii și invitații. Dintre aceștia din urmă a luat cuvântul Octavian Ursulescu, care cu câțiva ani în urmă a publicat o

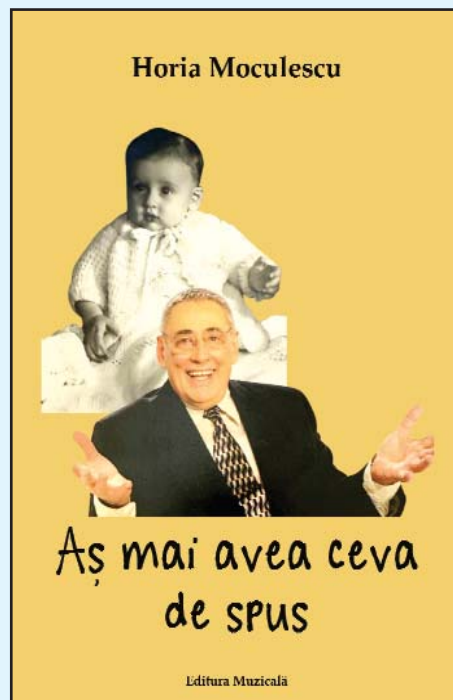
carte, „Marina Voica, drum spre legendă”, dar au fost și foarte multe întrebări din sală. Și în film, dar și în răspunsuri Marina Voica a fost directă, tranșantă, plină de umor. Filmul poartă titlul unei compoziții a protagonistei, alte piese aparținându-i, cum ar fi „Țara laptelui și-a mierii” sau „Într-un colț de cafenea” (Și afară plouă, plouă...), putând fi ascultate pe parcursul celor 80 de minute, filmate fie în studio sau în casa de la Breaza a Marinei Voica, fie în spectacole la Teatrul de revistă „Constantin Tănase” și la Sala Palatului, plus o secvență de la festivalul de la Mamaia. O surpriză pentru protagonistă a fost apariția dr. Zoltan Galajda, medicul care i-a salvat viața printr-o dificilă operație pe cord. Poate acest film va deschide apetitul regizorilor noștri și vom avea și alte pelicule consacrate artiștilor cu cariere impresionante, cum este cea a Marinei Voica.

Dorin MANEA

Horia Moculescu: „Aș mai avea ceva de spus”

Apărută la Editura Muzicală cu doar două zile înaintea morții sale (așa încât, din păcate, n-a mai putut-o ține în mână, așa cum și-a dorit...), nu este ceea ce numim îndeobște un volum autobiografic, cele mai multe informații legate de viață și de familie fiind cuprinse în prima sa carte, lansată cu 14 ani în urmă. Sigur că nici în aceste pagini reputatul muzician nu le ocolește, îndeosebi cele de la Petroșani, orașul studenției sale, așa cum nici acelea privind activitatea sa artistică nu puteau lipsi: cele 400 de ediții ale emisiunii sale de la TVR „Atenție, se cântă!”, sutele de emisiuni dedicate compozitorilor români la Radio România Cultural, turneele, festivalurile (Mamaia, Brăila, Focșani, Amara), în întreaga sa viață fiind un apărător al breslei și al muzicii ușoare românești. Aflăm din aceste pagini că

s-a stins, la 95 de ani, cel care era decanul de vârstă al compozitorilor români de muzică ușoară, Ramon Tavernier (înainte fusese „sfătuit” să semneze Constantin Alexandru...), cel care i-a compus lui Dan Spătaru unul

din primele sale șlagăre, „Ai trecut iar pe strada mea”. Dar mai presus de toate descoperim în acest volum un Horia Moculescu 2025 – conștiință lucidă a epocii (dar nicidecum nostalgic): tranșant, neiertător, critic inclusiv al exagerărilor din UE, cu pandemia sau cu faimoasa „politically correct”. Cu sinceritate, își recunoaște propriile pasiuni (fumatul, jocurile de noroc), dar mai ales ne oferă, la cei 88 de ani ai săi, o lecție de viață și de istorie adevărată, cu sfaturi de bună purtare și de civilitate. Nu ezită nici o clipă să stigmatizeze lipsa de cultură a tinerilor, erorile gramaticale de pe micul ecran, comportarea îmbogățitorilor de după 1989, aspecte care, venind din partea unei personalități de talia lui, capătă mult mai multă greutate. Este, dacă vreți, o carte-manifest, în care autorul, care nici o clipă nu se gândea la testament, înfățișându-ne în finalul cărții numeroase proiecte de viitor, se dovedește a fi nu numai un muzician de elită, ci și un mare patriot, iubindu-și țara ca nimeni altul. (U. Octavian)

Ecou de romanță

În afara „navei amiral” de la Târgoviște, „Crizantema de aur”, unde reputata artistă Alina Mavrodin Vasiliu face adevărate minuni manageriale (58 de ediții anul acesta, desfășurare neîntreruptă din 1968!), mai există

Mariana Claudia Filipescu

în țară două festivaluri de romanță, e adevărat fără concurs de Creație, element extrem de important în perpetuarea și în înnoirea repertoriului de gen. Ambele au atins borna XX, ceea ce dovedește strădania organizatorilor de a menține aprinsă flacăra pasiunii pentru acest gen muzical emblematic pentru tradiția autohtonă, de patrimoniu la urma urmei, în ciuda unor mari dificultăți, îndeosebi financiare. De pildă, festivalul „Te-astept pe-același drum” de la Zlatna, județul Alba, trebuia să aibă a XXI-a ediție la sfârșit de octombrie, dar la ora când scriem aceste rânduri... nimic nou de pe frontul de Vest, deși primarul Silviu Ponoran speră că este vorba doar de o amânare, așa cum speră ca următoarea ediție să se desfășoare în sala noului, modernului teatru din oraș. Mai există la Chișinău „Crizantema de argint”, sora mai mică a excepționalei manifestări de la Târgoviște, și aceea cu multe ediții la activ. În articolul de față ne vom ocupa de festivalul

Stelian Coman, Ionela Mardare Mirică, Daniel Oprescu

„Rapsodii de toamnă” de la Câmpulung-Muscel, ajuns și el, practic, la ediția a XX-a. De fapt, glumind, ediția a XIX-a și... jumătate, fiindcă în pandemie, într-una din toamne, n-a mai avut loc concursul, ci doar o gală de romanțe, în ideea de a nu rupe firul tradiției.

Așa cum am mai scris, toate aceste evenimente subsumate romanței datorează totul „Crizantemei de aur”, adevărat far călăuzitor pentru toți cei angrenați în această lume relativ mică, dar unită („Romanța ne unește!”) și puternică a unui gen muzical pe care Alina Mavrodin Vasiliu a reușit să-l salveze de la desuetitudine și uitare. La aceste manifestări mai mici se rodează și prind curaj tineri concurenți, în recitaluri sunt invitați artiști consacrați la „Crizantema de aur”, la fel în jurii personalități cu stagii la Târgoviște. Meritul festivalului de la Câmpulung-Muscel ține de faptul că este singurul care nu beneficiază de cel mai mic sprijin din partea Primăriei locale și este mare păcat, fiind deja un „brand” care face cinste urbei cu atâtea tradiții culturale. Organizatori au fost și de această dată Casa de cultură a sindicatelor „C. D. Aricescu” (gază ospitalieră) – manager Camelia Tudoran, Cercul militar Câmpulung – referent Emilia Biță, cu colaborarea Centrului cultural „Doina Argeșului”, un rol decisiv jucându-l, prin implicarea sa plenară, directoarea artistică Mariana Claudia Filipescu, artistă reputată, cu numeroase premii la activ. Sub flamura pe care era înscris sloganul „Păstrăm tradiția, încurajăm talentele și iubim cultura!” s-au aliniat șapte parteneri media, în frunte cu revista „Actualitatea Muzicală” și cu ziarul „Ultima Oră”, precum și șase sponsori, cei mai implicați fiind „Julien Style” și „Un băiat

Juriul

și o fată” (simpatice nume!). Fără intenția de a-i jigni pe bărbați (asta e, îmi asum!), parcă de fiecare dată atunci când sunt implicate doar femeile totul funcționează mai bine. La acest eveniment organizat de „amazoane” sufletiste, decorul (inspirat, cu gust, minus eșarfa anunțând titulatura festivalului, care ar fi trebuit să domine scena) și scenografia au fost semnate de două dintre organizatoare, Camelia Tudoran și Mariana Claudia Filipescu, alături de pictorița Carmen Koszoruș. Romanța este un gen intimist, adesea cu acompaniament discret sau chiar fără – îmi aduc aminte de serile când părinții mei se reuneau în jurul mesei cu prietenii și cântau cu patos romanțe celebre. Ținând seama de acest aspect, dar și, firește, de restrângerile financiare, organizatorii au recurs la un duo instrumental, din fericire valoros. Pianistul Florin Bălan, doctor în muzică, este cadru universitar la Facultatea de muzică a Universității „Transilvania” din Brașov, cu concerte întreprinse în întreaga lume. Violonistul Virgil Iordache, absolvent al aceleiași facultăți brașovene, este dirijor al orchestrei „Doina Argeșului”, premiat de Ministerul Culturii și a colaborat, în concerte sau la înregistrări, cu Gheorghe Zamfir, Marius Hristescu, Tiberiu Oprea, Tudor Gheorghe. Cei doi au acompaniat profesionist 11

concurente (până și aici băieții nu fac față!) și câțiva artiști valoroși în recitaluri.

Înainte de a comenta palmaresul, iată cine au fost cei chemați să juri. Mariana Claudia Filipescu, membră a corului „Ars Nova”, a studiat canto clasic, este aici directoare artistică din 2011 și are în palmares șapte premii la competiții ale romanței. Absolventă a Conservatorului bucureștean, Speranța Florea este profesoară și dirijoare de cor. Multiplu laureat al festivalurilor „Crizantema de aur” și „Crizantema de argint”, compozitorul Bela Andrași este chitarist, șef de formație, profesor de muzică în com. Buturugeni din jud. Giurgiu și își desăvârșește pregătirea muzicală la Academia Națională de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca. De două ori finalist la „Crizantema de aur” și distins cu premiul I la „Crizantema de argint”, compozitorul Stelian Coman este interpret (a făcut parte din celebrul grup vocal Choralis condus de Voicu Enăchescu), dirijor, orchestrator și profesor. Nici că se putea o opțiune mai inspirată pentru postura de președinte al juriului: conf. univ. dr. Petre Marcel Vârlan, poet, muzicolog reputat, membru al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România și recordman de premii

Veronica Lozovenu

Brașov. Premiul II i-a fost adus de interpretarea sensibilă a cunoscutei romanțe a lui Titel Popovici, „Îmi cântă o vioară dorul”. Premiul III a revenit argeșencei, studentă la UNMB (cântă la nai, dar și muzică populară), Ilinca Alexandra Din, care a interpretat „De ce oare eu te-am cunoscut?”. După distincții cucerite la Zlatna, Bistrița sau Chișinău, Anghelina Usatâi din Republica Moldova a fost recompensată cu Mențiune („Scrisoare de la mama” de Vasile Veselovschi). Tot Mențiuni au primit Dana Irina Gâju, scriitoare și jurnalistă („Nu-i niciodată prea târziu” de Ioanin Lupescu) și Beatrice Georgiana Păcleanu, 16 ani, din Râmnicu-Sărat („Scrisoare de la mama” de la Vasile Veselovschi), în timp ce un Premiu special al juriului a fost acordat profesoarei Carmen Iordache Cernea din Pitești („Țiganca”, compoziția din 1926 a lui Ionel Fernic). Distincții de încurajare au fost înmânate solistelor de 16 ani Alexandra Lavinia Fedeleş („Dragoste, buruiană rea!” de Vasile Vasilache) – Premiul special „Vulturii Carpaților”, respectiv Daria Maria Ninu („La fereastra casei mele”) – Premiul Special „Constantin Ticuleanu”. O evoluție apreciată a avut bucureșteanca Mirela Vișan („Deschide, deschide fereastra”), în egală măsură pictoriță talentată.

Camelia Florescu

succesive la „Crizantema de aur”. Al șaselea membru al juriului a fost preotul militar Daniel Oprescu.

Concurente au cântat câte o singură romanță, în general bine aleasă, impunându-se, cum era de așteptat, solistele valoroase, cu experiență căpătată la alte concursuri de gen, îndeosebi la „Crizantema de aur”. Trofeul a revenit, după o evoluție superlativă, Ionelei Mardare Mirică din Piatra-Neamț, absolventă a Academiei Naționale de Muzică „Gh. Dima” din Cluj-Napoca. Multiplă laureată, cu distincții importante, la festivalurile de romanțe de la Târgoviște, Zlatna, Chișinău, Bistrița sau Botoșani, ea a dat viață melodiei „Anii vin, anii trec...” de Paraschiv Oprea. Originară din Republica Moldova, Veronica Lozovenu este licențiată a Universității din Pitești și profesoară de canto. După o distincție la Zlatna și premiul II aici, anul trecut, a mai urcat o treaptă în urma interpretării frumoasei romanțe scrise în 1942 de Nicolae Kirculescu, „Inimă, de ce nu vrei să-mbătrânești?”. Trecuseră 8 ani de când Ana Radu cucerise premiul I la „Crizantema de aur”, răstimp în care a absolvit UNMB și a devenit artistă lirică la Opera din

Ana Radu

În ciuda dificultăților de care am amintit, organizatorii au reușit să propună publicului (care a înfruntat concurența unui meci internațional de fotbal televizat!) șase recitaluri de ținută, precum și un încântător moment cu copiii din trupa „Muscellino Junior” a Casei de cultură gazdă. Conform unei bune tradiții încetățenite, n-au lipsit cei mai recenti câștigători ai trofeelor. Lidia Bahnaru din Republica Moldova, după premiile de la Târgoviște și Chișinău, a triumfat aici anul trecut, confirmându-și talentul de această dată prin interpretarea melodiilor „În micul orașel uitat de lume” de Ion Vasilescu,

cucerite la Târgoviște, Zlatna sau Chișinău, propunând la Câmpulung-Muscel un repertoriu echilibrat, între clasic – „Mai spune-mi că nu m-ai uitat” (Gherase Dendrin, 1939) și modern („Iubirea mea e o romanță” de Horia

Ilina Alexandra Din

Valentina Verlan

„Auzi cum cântă o vioară” de Paraschiv Oprea și „De dragul tău” de George Carlson. Victorios în 2023, baritonul Alexandru Aghenie este născut tot dincolo de Prut, dar după studii muzicale la Brașov și masterat la UNMB a devenit angajat al Operei din Brașov. Premiile obținute la Târgoviște, Zlatna și Câmpulung-Muscel i-au cimentat buna reputație pe tărâmul romanței, oferind un recital convingător: „Numai una” de Guilelm Șorban, „Romanța înstrăinării” de Paraschiv Oprea, „Rugăciune” de Dan Stoian. Cu mare interes a fost așteptată evoluția uneia din noile vedete ale romanței, Camelia Florescu – compozitoare, poetă și interpretă cu lauri la toate competițiile de gen, membră în juriu, cu recitaluri aplaudate pretutindeni, așa cum a fost și cel de față. Un grupaj 100% de autoare, cu creațiile sale, muzică și versuri, premiate și cântate și aici la înalt nivel: „Toamnă, nu vreau să te primesc!”, „Destin de romanță” și „Caruselul vieții”. Veritabilă campioană a discului (are nu mai puțin de 14 albume!), Ioana Sandu are o bogată activitate concertistică, inclusiv pe tărâmul romanței, delectând publicul cu „Am fost un orb” (Francisc Reiter), alături de celebrele „Să-mi cânti cobzar” (Eugen Seno Ionescu) și „La fereastra casei mele”. Mai nou venită în lumea romanței, artista lirică Valentina Verlan se mândrește deja cu premii importante

Făgărășanu, premiul I la „Crizantema de aur” 2024), trecând prin „Scrisori” (Alexandru Corfescu). Navigând energic între treburile organizatorice și juriu, Mariana Claudia Filipescu a reușit să poposească și la microfon, interpretând fără cusur două din titlurile care, probabil, vor figura pe CD-ul său aflat în pregătire, „Vioara” (Mia Braia) și „Până când nu te iubeam” (Anton Pann).

Ediția a XX-a a festivalului de romanțe „Armonii de toamnă” de la Câmpulung-Muscel s-a dovedit a fi o certă reușită, din toate punctele de vedere. Și cum le-am zărit în

sală, la ediția 2025 a „Crizantemei de aur”, la Târgoviște, pe Camelia Tudoran și pe Claudia Mariana Filipescu, venite să „fure” ceva din experiența fără egal a Alinei Mavrodin Vasiliu, avem toate motivele să sperăm în ediții viitoare tot mai reușite.

Octavian URSULESCU

O carte cât o viață...

... o viață de artist, cum nu sunt multe în lumea noastră muzicală, prin complexitatea ei, prin încercările la care a fost supus protagonistul - interpretul, compozitorul, dirijorul și șeful de orchestră Petre Geambașu. De altfel el însuși mărturisește pe coperta IV: „Îmi imaginez viața omului ca pe o linie dreaptă sau un fir, cu o lungime pe care numai bunul Dumnezeu o cunoaște, încă de la nașterea ta. Ei bine, pe parcursul vieții această linie, acest fir este «bombardat» de diverse întâmplări, cel mai adesea neplăcute, uneori chiar dure, dar și de episoade frumoase, unele încântătoare, dar din păcate în număr foarte mic”. E imposibil să le cuprinzi pe toate, dintr-o viață de 82 de ani, cu 60 de carieră muzicală, chiar și într-o carte impresionantă de 538 de pagini, așa cum este cea care a făcut obiectul evenimentului la care ne referim! Așa încât doar o mică

Călin, Davin, Petre și Cristina Geambașu

tot la Editura Muzicală, sub auspiciile UCMR, o carte biografică dedicată lui Marius Țicu.

Cu ani în urmă, când era secretar de stat la Ministerul Culturii, Ion Antonescu a organizat împreună cu TVR un concert unicat, „O seară printre stele” (îmi aduc aminte cu

nostalgie, i-am prezentat atunci pe mulți dintre corifeii care nu mai sunt printre noi...), în care au fost recompensate cu premii toate numele importante ale muzicii noastre ușoare. Multe dintre acestea figurau cu tablouri dedicate pe pereții fostului său hotel, de lângă str. Batiștei, și le-am revăzut cu plăcere mutate la Marshal Garden, unde dânsul a fost și acum o gazdă impecabilă, Petre Geambașu oferindu-i de altfel un Trofeu special. E bine de știut că n-a fost nicidecum o lansare obișnuită de carte, ci un adevărat show incluzând momente muzicale „live”, proiecții, intervenții la microfon ale unor personalități. Este vorba de prof. univ. dr. Adrian Cioroianu (care este nu doar un istoric de renume, dar și un mare meloman, bun cunoscător al genului), de compozitorul Marius Țicu

Octavian Ursulescu, Sergiu Cioju, Petre Geambașu, Oana Georgescu

parte din aceste episoade a fost evocată la remarcabila lansare a cărții semnate de Oana Georgescu, „Petre Geambașu - de la Petrică la... Maestro”. Volumul reprezintă a reușită de top a Editurii Muzicale, a directorului Costin Aslam, care semnează și tehnoredactarea computerizată, fiind realmente o ediție de colecție, superlativă la toate capitolele: copertă, hârtia de mare calitate, fotografiile extrem de numeroase, realizând, prin imagini în care apar compozitori, textieri, interpreți, instrumentiști, un tablou complet al istoriei muzicii ușoare românești din aceste ultime șase decenii. A contat mult faptul că autoarea, membră a UCMR și foarte bună cunoscătoare a fenomenului, din postura de comentatoare în revista „Actualitatea Muzicală”, a fost alături de protagonist în multe evenimente în care Petre Geambașu a fost implicat. Volumul de față se adaugă celor anterioare consacrate de Oana Georgescu unor personalități din domeniul muzical - compozitorii Jolt Kerestely și Cornel Fugaru, muzicianul Iosif Ion Prunner, pianista Dana Protopopescu, interpreții Maria Dragomiroiu și Alexandru Jula, ea având în pregătire

Marius Țicu

(i-a mulțumit lui Petre Geambașu că l-a recomandat la Școala populară de artă din București, scăpându-l de repartizarea într-o comună din județul Galați!), de îndrăgitul actor Vasile Muraru, manager al Teatrului de revistă „Constantin Tănase” (acolo unde Petre Geambașu a susținut, între altele, concertul său aniversar de 80 de ani), de Sergiu Cioiu (care a amintit că sărbătoritul i l-a recomandat pe excelentul chitarist cu care cântă, Vlad Crețu), de președintele Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România, Dan Constantin (care a evocat anii noștri comuni de

Petre Geambașu primind „Discul de aur” de la Cosmina Stîngă (Casa Eurostar)

Alexandra Cepraga

insuficientă, fiind nevoie de suplimentarea cu scaune, iar mai toate cărțile și CD-urile s-au epuizat, interesul din partea admiratorilor pentru acest reprezentant de seamă al „Generației de aur” fiind ieșit din comun. Iar așteptările le-au fost răsplătite prin filmări și proiecții emoționante: începuturile muzicale ale protagonistului, cu aparițiile de la televiziune din tinerețe (cu un supliment muzical actual gustat, melodia „Cu cu ru cu cu paloma”), o retrospectivă a anilor frumoși ai formației Star 2000 (între care o secvență de la prima ediție a festivalului „Aurelian Andreescu” de la Teatrul de revistă „Constantin Tănase”), imagini de la festivalul național al romanței „Crizantema de aur” de la Târgoviște, după care Petre Geambașu a cântat, absolut emoționant, romanța încredințată lui de compozitorul Cornel Vântu în 2006 și care a cucerit atunci Trofeul festivalului, „Lacrimi de copil”, pe versuri de Nicolae Niță. Legat de copilărie, Petre Geambașu povestește chiar în primele pagini ale cărții că familia lui este din localitatea Comana, din județul Giurgiu, tocmai de aceea fiind invitată directoarea bibliotecii județene Giurgiu, Daniela Bardan. Cum aceasta a fost implicată direct în diverse proiecte artistice din județ – numele Dumitru Lupu dat unei săli de

studentie), de prof. dr. Monica Pop (cu amintiri de un haz nebun). Între surprizele de proporții se înscrie apariția Cosminei Stîngă, violistă în Orchestra Radio, oferindu-i sărbătoritului (care abia împlinise 82 de ani!) „Discul de aur” din partea Casei de discuri Eurostar, condusă de părinții ei, Venera și Paul Stîngă. Această recunoaștere se referă la cele trei CD-uri Eurostar aflate și ele la dispoziția publicului la această lansare și anume: „Cântece și flori” (alături de formația sa Star 2000), „Cântece nemuritoare-Latino” (alături de Petre Geambașu Show Band) și „Amigos para siempre – Hituri internaționale” (tot alături de Show Band).

Capacitatea sălii s-a dovedit

Rodica Țicu, Teodora Marin, Marius Țicu, Dan Constantin, Vasile Muraru, Adrian Cioroianu, Valentină Fătu

Anca Țurcașiu

să aducă bucurie în familie, mai ales că în continuare au fost proiectate imagini relatând împletirea vieții de familie cu cea artistică. Și cum este vorba de o familie muzicală, am aplaudat pe scena profesionistă (ca la un concert de gală, cu sunet și lumini de clasă) două melodii interpretate „live” de Petre Geambașu, de fiul său Călin (claviaturi, vocal), de nepotul Davin (percuționist de mare talent, component deja al formației tatălui său) și de chitaristul de care a amintit Sergiu Cioiu, valorosul Vlad Crețu. Este vorba de „Oceano blue” și de „Perdon”. În iunie 2019, Mihai Petre a organizat prima (și din păcate ultima...) ediție a unui concurs de dans sportiv, gala „Dance Hero Pro”, la care a invitat pentru acompaniament formația lui Petre Geambașu, cu solistele sale, în frunte cu Doina Spătaru. A fost un adevărat tur de forță, cu cele cinci dansuri Standard și cele cinci Latino, pentru că la acest gen de competiții se apelează extrem de rar la formație de acompaniament, din cauza dificultății de a trece rapid de la un ritm la altul, știu din experiență, utilizându-se piese înregistrate. Au urmărit totul cu încântare și ochi/auz de profesioniști câțiva dintre cei prezenți în sală: Anca Țurcașiu (a cântat multă vreme în formația lui Petre Geambașu), Valentina Fătu, directoare

la Școala de muzică din Giurgiu unde acesta a învățat, cel al Ilenei Popovici înscris la intrarea unei săli la teatrul „Tudor Vianu” din Giurgiu, dar și botezarea cu numele îndrăgitei interprete, actrițe, ilustratoare muzicale și realizatoare TVR a bibliotecii din com. Buturugeni – îi propunem acum să facă demersuri la Comana pentru cinstirea lui Petre Geambașu! Revenind la proiecțiile de pe ecran, l-am descoperit amuzați pe Petre Geambașu, cu formația lui, cântând cu foc o piesă folclorică în emisiunea TVR realizată de Titus Munteanu, „O dată în viață”, după care a urmat „Davina la bunici”, filmuleț cu nepotul venit

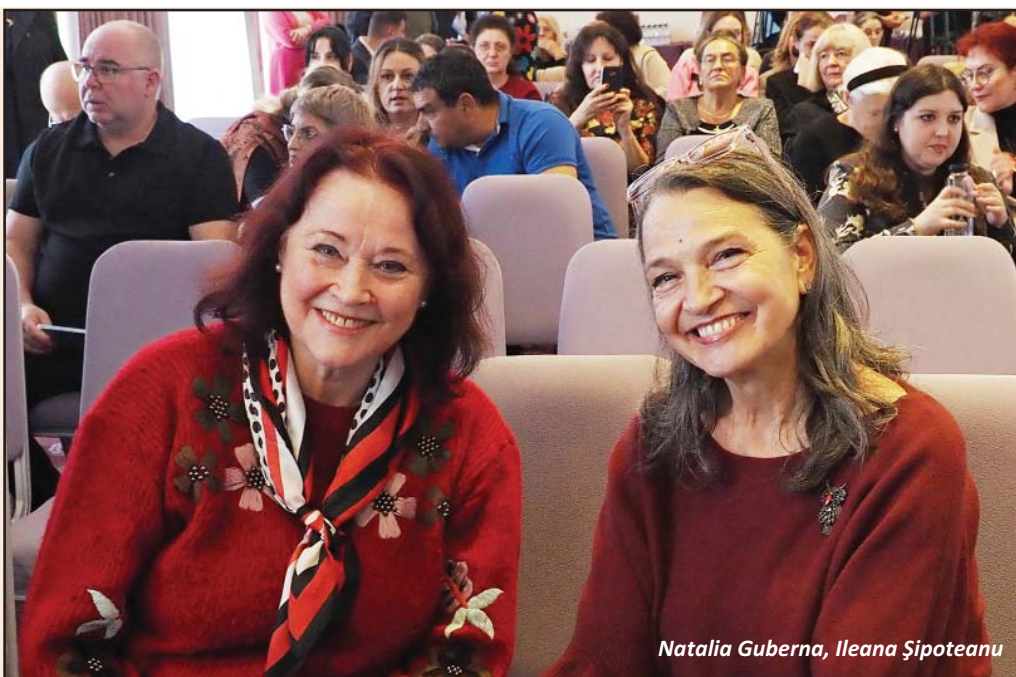
Adrian Cioroianu, Oana Georgescu, Marius Țeicu

Petre Geambașu, Elena Niciu, Ana Maria Mirică

artistică a Teatrului de revistă „Constantin Tănase”, interpreții Alina și Romeo Negoiasă (formația Alesis), Natalia Guberna, Ileana Șipoteanu, Aurel Moga, regizoarea muzicală Alexandra Cepraga, compozitorul și regizorul muzical Andrei Kerestely, violonistul Petrică Pană. Dar apelarea la orchestra lui Petre Geambașu la gala de dans sportiv a lui Mihai Petre n-a fost deloc întâmplătoare, fiindcă ea venea după triumful artistului, inclusiv în postură de dirijor, în fruntea unei orchestre de mari dimensiuni, în mega-

show-ul „Dansez pentru tine”, care a bătut toate recordurile de audiență nu mai puțin de opt ani consecutiv (!) la ProTV. Din arhiva de neuitat a acestei emisiuni au fost proiectate piesele „Cabaret” (solistă Ana-Maria Mirică), un rock and roll cu Călin Geambașu și valsul ce a precedat sărbătorirea lui Petre Geambașu la aniversarea de atunci. Proiecții, proiecții, dar alți câțiva invitați cunoscuți – Cristian Radu Nema (regizor, scriitor, singurul fotograf român acreditat la festivalul de film de la Cannes), Adriana Marian (fost redactor de muzică ușoară la Radio România, fina de căsătorie a soților Cristina și Petre Geambașu, văduva

Natalia Guberna, Ileana Șipoteanu

Autoarea, în cadrată de Romao și Alina Negoiasă (Alesis)

Drept care s-au ridicat și cei peste 130 (mai mulți n-ar fi avut loc!) de spectatori din sala de la lansare, cântând cu energie și... fiecare cu vocea lui (textul se afla pe ecran, ca la karaoke), împreună cu Petre Geambașu, Elena Niciu și Ana Maria Mirică, șlagărul „Prietenia”. Chiar că a fost o după-amiază a prieteniei, a prețuirii față de artiștii noștri de valoare și față de muzica ușoară, așa cum din păcate avem ocazia să întâlnim tot mai rar... (Fotografiile de Mihaela Petre, Nick Cara, Romi Drăghici, Cristian Lăzărescu)

Octavian URSULESCU

compozitorului, textierului și realizatorului TVR Gh. E. Marian) și scriitoarea Rodica Elena Lupu își manifestau din sală nerăbdarea de a-l mai asculta pe protagonist. Până una-alta el le-a invitat la microfon pe solistele sale Elena Niciu („Volver, volver”) și Ana-Maria Mirică („Chiquitita”), după care am revăzut, cu emoție, un alt moment aniversar, la concertul din 29 octombrie 2013 de la Sala Palatului, cu Diploma de onoare înmănată de sub-secretarul de stat Irina Cajal și cu cei 4000 de spectatori în picioare cântând „La mulți ani!”.

Petre, Davin și Călin Geambașu, Vlad Crețu

No Lindemann, no show

Unul dintre puținele concerte la care mă așteptam să ajung a fost cel al lui Till Lindemann, vocalistul trupei Rammstein. Evenimentul a avut loc la București, cu ocazia desfășurării turneului internațional intitulat „Meine Welt” („Lumea Mea”), la Complexul Expozițional Romexpo (într-o seară cu multe grade scăzute).

Născut la Leipzig, Till Lindemann este un artist complex și excentric, având calități atât de compozitor, muzician, scriitor și actor, cât (chiar) și de pirotehnist. Are o carieră muzicală cuprinzătoare în care a experimentat

constant diverse subgenuri ale rockului. Ca figură centrală a trupei Rammstein (din 1994), a fost inclus de *Roadrunner Records* în clasamentul celor mai buni muzicieni de metal din lume, conform datelor de pe Wikipedia. În paralel cu renumita formație, artistul și-a creat propria trupă, recunoscută pentru producțiile scenice elaborate.

Evenimentul a debutat cu trupa *Aesthetic Perfection*, invitată să cânte în deschidere. Aceasta abordează muzica electronică și își are rădăcinile ancorate încă din anii 2000.

La apariția pe scenă a artistului s-a schimbat întreaga atmosferă a publicului. Cu cea mai entuziastă primire, și-a început spectacolul. Recunosc, n-am mai văzut așa ceva niciodată! De la mixaj sonor impecabil, elevatoare scenice, proiecții panoramice pe trei planuri, până la instalație pluvială, performance-uri îndrăznețe și baloane de dimensiuni colosale.

Melodiile interpretate erau fredonate de toată sala, la unison, în ciuda barierei lingvistice. Dintre acestea s-au enumerat *Meine Welt* (piesa de început), *Und die Engel singen*, *Sport frei*, *Du hast kein herz* și *Prostitution*. Deși muzica și versurile pot transmite indignare și revoltă, mesajele ascunse vizează suferință, relații sociale complexe și tabuurile care definesc condiția umană în cele mai obscure forme ale sale.

Unul dintre momentele memorabile a fost cel în care artistul a „plutit” deasupra mulțimii într-o sferă transparentă, în timp ce interpreta. Astfel, experiența interacțiunii public-artist a fost ridicată la rang de superlativ.

Artistul a fost asistat pe scenă de o prezență majoritar feminină. Spectacolul a mizat pe o atmosferă provocatoare, integrând numere de *pole dance* și apariții scenice minimaliste.

Show-ul a fost susținut de o infrastructură scenică personalizată, Lindemann fiind recunoscut pentru faptul că folosește exclusiv propriile decoruri și sisteme tehnice în toate turneele sale.

Un ultim element care mi-a consolidat respectul pentru întreaga sa viziune artistică a fost reverența finală față de public. Într-un contrast surprinzător cu energia concertului, ieșirea de pe scenă s-a desfășurat cu o disciplină impecabilă, aproape academică: o plecăciune colectivă urmată de o retragere sincronizată, printr-o rotație precisă spre stânga – un gest care denotă un respect profund față de fani.

Rămân cu amintirea unui spectacol total, de un calibru pe care mă îndoiesc că îl voi mai revedea în România prea curând.

Teodora Maria CIOCĂRLAN

Albumul cu amintiri

- Grupul vocal „Choralis”, instruit de regretatul Voicu Enăchescu (primul din stânga) sub egida Ansamblului artistic al tineretului, a fost nelipsit ani de zile de pe scena marilor manifestări ale muzicii noastre ușoare, în frunte cu festivalul de la Mamaia - atât cu piese proprii, cât mai ales ca formație de „backing” (cât de mult ne lipsește așa ceva la ora actuală!). Cu toții valoroși, cu siguranță membrii grupului își continuă, într-un fel sau altul, activitatea muzicală, dar doi dintre ei ne rețin atenția. Stelian Coman este

compozitor (a fost finalist și la Festivalul național al romanței „Crizantema de aur” de la Târgoviște), producător muzical și membru în jurii.

Iar frumoasa Dana Cufis, a patra din dreapta, s-a stabilit la Toronto, în Canada, unde este profesoară de vioară. (D.M.)

Autograf muzical

Conceptul, scenariul și regia acestui spectacol-concert sunt semnate de Vasile Muraru și de Valentina Fătu, cei care au inițiat acest proiect special pentru Teatrul de Revistă „Constantin Tănase” și care a debutat în primăvara lui 2024 cu „Autograful Muzical” dedicat regretatului muzician Horia Moculescu.

Această serie de spectacole, având ca invitate de onoare personalități ale muzicii românești, a continuat cu evenimentul dedicat compozitorului Dan Dimitriu, dirijor al orchestrei teatrului, instrumentist (a fost multă vreme basist în Orchestra Radioteleviziunii Române), orchestrator, profesor, organizator de festivaluri și coordonator muzical de emisiuni TV.

„Nu-mi lua, toamnă, dragostea!” a fost și este un proiect de suflet al solistei Teatrului Tănase, Mirela Vaida. I-au fost alături pe scena Sălii Savoy Paul Surugiu FUEGO, Andrei Păunescu și Marian Mărgărit, binecunoscut poet și cantautor, despre care artista spunea: „El aparține generației din vremea Cenaclului Flacăra și a poetului Adrian Păunescu, generației părinților noștri, care s-au bucurat în acele timpuri de muzică și poezie.”

Dan Dimitriu, Paul Surugiu-Fuego

Andrei Păunescu a ales frumoasele piese „Doamne, ocrotește-i pe români” și „Galbenă gutuie” (în duet cu Mirela Vaida), „Treceți batalioane române Carpații”, „Amor cubist”, „Haide mamă, haide tată”, „Suntem pe mâna unor nebuni”, „Căciula” și „Totuși iubirea”

Lui Marian Mărgărit i s-a alăturat pe scenă și fiul său Georgian, care moștenește pasiunea pentru muzică de la părinții săi, foști membri ai Cenaclului Flacăra și absolvenți ai Liceului Pedagogic. Cei doi au interpretat „Plouă” (muzică și versuri Marian Mărgărit) și „Basarabie” (muzica: Victor

Marian Mărgărit cântă de la vârsta de șapte ani și a învățat să cânte la pian, vioară, acordeon, orgă și chitară, cu ajutorul cărora compune muzica pentru poeziile pe care le scrie. În curtea Primăriei comunei Boldu, pe care o conduce din 1990, se află statuia lui Adrian Păunescu, în semn de omagiu pentru marele poet.

„M-am gândit că ar fi foarte frumos să reunim pe aceeași scenă melodiile compuse pentru mine și pentru FUEGO, dragostea lui pentru neam și pentru România și pentru Cenaclul Flacăra, de aceea l-am invitat și pe Andrei Păunescu” – a spus Mirela Vaida.

Mirela Vaida

Paul Surugiu-Fuego, Marian Mărgărit

ales să cânte în spectacol „Țara noastră românească”, „Zi-le așa”, „Să-mi spui tu, badiță”, „Dor de casă”, „Fratele rămâne frate”, „De ce ard inimile?” și „Niciodată, să nu spui niciodată”, interpretată la final de toată lumea - Mirela Vaida, respect „Te iubesc”, „Da și nu”, „Ninge, tot ninge, peste patria mea” și „Dragă soră basarabă” (orchestrații Alexandru Gorgos) - Paul Surugiu. Tot el a interpretat minunata sa piesă „Patria mea”, compusă pe versurile lui Narcis Constantin Avădănei.

Publicul au avut parte și de o primă audiție cu piesa intitulată „Nu, nu, niciodată”, interpretată de Fuego, iar Marian Mărgărit a fost distins de Vasile Muraru și

Socaciu, text: Ion Zubașcu). Georgian a interpretat și melodia „Ce bine e”, compusă împreună cu Șandor Biro, care a semnat și versurile.

Andrei Păunescu și Georgian Mărgărit au făcut un duet inedit pe scena Sălii Savoy, interpretând „Antiprimăvara”, compusă de Vasile Șeicaru.

Marian Mărgărit a semnat versurile și muzica multora dintre piesele interpretate de Mirela Vaida și de FUEGO; cei doi artiști au

Mihaela Petre

Mirela Vaida, Andrei Păunescu

Valentina Fătu, cu o „Diplomă de excelență” pentru creația sa cu filon patriotic. Prietenia primarului buzo-ian cu Fuego și cu Mirela Vaida dănuie de mulți ani, iar colaborarea lor se va concretiza în lansarea unui album de autor.

Baletul și Orchestra Teatrului „Tănase”, dirijată de Dan Dimitriu, și-au adus din plin aportul și la acest spectacol care poartă semnătura lui Vasile Muraru și a Valentinei Fătu, prezenți la rândul lor pe scenă, Scenografia a fost semnată de Francesca Cioancă, iar coregrafia de Oana Cocârță. (Foto: Mihaela Petre)

Oana GEORGESCU

Improvizații. Între elitism și șlagăr

Recitalurile de la Mamaia '92 ni s-au părut, mai mult ca oricând, improvizate și au trădat lipsa unei concepții clare din partea organizatorilor și a realizatorilor TVR, în afara faptului că, asemeni „Cerbului de aur”, Mariana Șoitu și-a promovat prietenii și simpatiile. Pe de altă parte, cei de la televiziune și-au plătit la Mamaia și „datoriile” față de cei care, indiscutabil, ar fi trebuit să ajungă pe scena

că a fost... Dan Daniel!), Aurelian Temișan (care ar fi meritat în acel an un loc în concurs la Brașov și care pentru recitalul de la Mamaia a fost luat, cum s-ar spune, de pe plajă, fiind în turneu pe litoral)... Ne-a bucurat recitalul Ilenei Șipoteanu, normal ar fi fost să fie invitat, la un deceniu de la debut, și Gabriel Dorobanțu, în loc să avem o solistă cu două apariții. Dovada cea mai bună: tocmai cei de mai sus au cules mai multe aplauze, oferind o demonstrație viabilă a forței vedetelor noastre de muzică ușoară și, implicit, a creației de gen. Cu adevărat gândit, pregătit a fost recitalul

Marinei Voica, cu balerini, cu două gemene adorabile, cu lansarea adolescentului din Năvodari Laurențiu Duță (căreia protagonistă i-a compus șlagărul „Cifre”) și mai ales cu talentul de excepție și umorul solistei, stârnindu-ne nostalgii după șlagărele de altădată de la Mamaia. În această notă a excelenței și cu o concepție unitară clară a fost recitalul din prima seară al Silviei Dumitrescu, cu invitați de marcă (Monica Anghel, Geanina Olaru) și cu balerini de la barul Melody din București, în frunte cu Alin Șuteu. Și cum a urmat recitalul Holograf (din nefericire TVR i-a obligat și pe ei să recurgă la playback), artista a fost încurajată din culise de soțul ei, chitaristul Florin Ochescu. După ce timp

Gabriel Cotabiță, Ion Cristinoiu

„Cerbului de aur” de la Brașov, unde ar fi avut altă audiență și alt public. Este vorba de formația noastră legendară, Phoenix, pe care o propuneam fără succes încă în 1971 pentru ediția a IV-a a festivalului brașovean (Nicu Covaci nu s-a dezmințit, a venit acum pe o motocicletă Honda!), obligată de TVR să evolueze, scandalos, cu „playback”, de Mirabela Duer, de Marina Voica (nume uriașe, care n-au călcat niciodată la „Cerbul de aur”, bine

Adrian Daminescu

de 3 ani și jumătate orchestrele (RTV și Fantasio) și grupul vocal Choralis, la indicația TVR, au mimat cu abnegație, iată că miracolul s-a produs, soliștii au cântat „live” și n-a sunat deloc mai rău decât playback sau cu „negative” Poate la ediția următoare, inclusiv și la „Cerbul de aur”, se va înțelege că avem instrumentiști și cântăreți extraordinari, mai buni adesea decât cei străini, și e păcat să nu-i punem în valoare așa cum merită. Recitalurile au fost programate

Geanina Olaru

astfel: Silvia Dumitrescu și invitații ei, Holograf (în prima seară); Ștefan Bănică jr, Ileana Șipoteanu, Aurelian Temișan (a doua); Marina Voica, Phoenix (a treia); orchestra

au răzbunat (așa ceva nu se face la un asemenea nivel!) și în ultima parte a recitalului au stins luminile din față, rămânând doar cele din fundalul scenei. În aceste condiții, timp de aproape 40 de minute în fața spectatorilor a plutit pe scenă o umbră cântătoare... cu glasul inconfundabil al formidabilei artiste. Contactată foarte târziu și deci în imposibilitate de a pregăti corespunzător ceea ce ar fi fost primul său recital la Mamaia, Mădălina Manole, care domina în acea perioadă, ca popularitate, peisajul genului, a absentat. Un vot de blam pentru organizatori, care ar trebui să știe că vedetele semnează contracte cu mult timp înainte, dar cum și pentru cazări demersurile s-au făcut la acea ediție cu o săptămână înainte... Au lipsit de asemenea și alte nume îndrăgite, care ar fi meritat să aducă la microfon, în recitalurile lor, șlagăre de muzică ușoară românească, nu rock sau folk - Mihai Constantinescu, Laura Stoica, Marina Florea, Anastasia Lazariuc, Cătălin Crișan, Daniel Iordăchioae, Alina Mavrodin, Florin Apostol.

Horia Moculescu, George Grigoriu

Radioteleviziunii, dirijor Ion Cristinoiu, soliști Silvia Dumitrescu și Adrian Daminescu; Mirabela Dauer (ultima). Aflată într-un crâncen război cu Televiziunea Română, Mirabela Dauer a condiționat apariția în recital de dispariția de pe scenă a camerelor de filmat. De fapt, substratul este mai vechi și va izbucni mai violent peste câțiva ani, fiindcă televiziunea transmite recitalul și apoi îl redifuzează când vrea, fără ca artiștii să primească un leu. Mirabela (care a avut un conflict și cu Viorel Gavrilă) a uitat însă că bună parte din proiectoare erau ale TVR, drept care cei de la televiziunea publică (altminteri plătiți de organizatori!) s-

La Interpretare, cu „acompaniamentul” mimat al orchestrei teatrului „Fantasio” din Constanța, dirijor Dumitru Lupu, premiul I a fost acordat Corinei

Aurelian Temișan

Gabriel Dorobanțu

Dogaru, care a cântat piesele „Am obosit să strig” de Jolt Kerestely și „Poate va fi” de Cornel Fugaru. Premiul II i-a revenit bucureșteanului Cătălin Barbu („Mă pierd într-un labirint” de Ion Cristinoiu, „Vii și pleci” de Ionel Tudor), înfrumusețat cu doi cercei, ceea ce a dus la gluma ziarștilor: dacă avea doar unul dobânda premiul... I? Organizare deplorabilă - banii pentru premiu i-au fost înmânați solistului la recepția finală (una oarecare, fără fast), între

Trofeul Mamaia...la apă

a 2-a a... vedetei care lansase piesa! Iar la conferința de presă compozitorul Dumitru Lupu a fost extrem de virulent, acuzând faptul că toți cei 4 laureați au făcut parte din „lotul” de 6 pregătit de membri ai juriului.

Dacă la Interpretare au fost doar 9 finaliști, s-a... completat la secțiunea de Creație – melodii în primă audiere, unde au fost 11 (mister, cum au făcut organizatorii de au ajuns la aceste cifre? Oare unul s-a retras și altul s-a adăugat?). Bine, nu asta e cel mai important, ci faptul că, din păcate, n-a fost o ediție strălucită ca altădată, când se lansau numeroase refrene de neuitat, dintre care nu știai ce să alegi. În aceste condiții, laureatele s-au detașat cu ușurință. Premiul I a fost acordat pe merit melodiei lui Ion Cristinoiu, pe versuri de Dan V. Dumitriu, „Lasă-mi pe cer o stea”,

două pahare! Gabriela Bogiu („Un actor grăbit” de Bogdan Cristinoiu, „Nu mi-e teamă” de George Natsis) a împărțit premiul III cu solistul din Ineu, jud. Arad Cristian Faur („Luna” de Viorel Gavrilă, „Povestea dragostei” – compoziție proprie), consacrat ulterior drept un înzestrat creator. Măcar menționi (dar s-a făcut economie) ar fi meritat, cum am mai scris, Mihaela Marinache (a cântat „Cabaret” de Virgil Popescu), Manuela Fedorca (cu piese de Dan Iagnov și Ștefan Elefteriu), chiar Izabela Nedelea (Marcel Dragomir, Dumitru Lupu) sau Stela Argatu (Marian Stârcea, Eugen Corabu). A mai figurat între cei 9 finaliști o altă solistă din Basarabia, Galina Gherman, care a

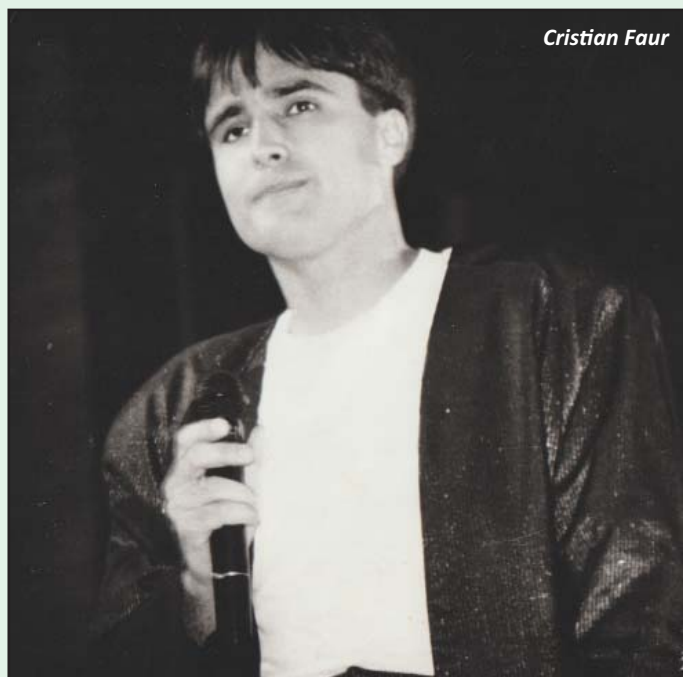
Marina Florea

Loredana Groza

optat pentru două compoziții de Valentin Dânga și care a devenit mai târziu cunoscută în țara sa. Cum finaliștii au folosit adesea negative originale, nu o dată se auzea vocea

interpretată de Gabriel Cotabiță. Adevărat erou al ediției anterioare, când trebuia să i se acorde lui Trofeul, deci o recompensă artistică, și nu unui... car de transmisi TV, Cotabiță a dat viață la fel de impresionant și uneia din piesele distinse cu premiul II, „Dacă lumea ar fi a mea” de

Cristian Faur

Laurentiu Profeta, Corina Dogaru

interpretă și ea, decedată în condiții tragice. Adrian Enache a dat viață unei piese a concitadinului său gălățean Marius Dumitrescu („Iubește-mă din nou”), iar Capriel Dedeian („Paradisul s-a născut și pentru noi”) ne-a propus o solistă exotică, Samira El-Faust. Dar, încă o dată, recitind titlurile celor 11 piese să recunoaștem că mult prea puține refrene au rămas în mintea publicului după festival...

... dar fiind piese noi ne spuneam că trebuie să treacă proba timpului. În schimb, secțiunea de concurs „Creație - șlagărele anului” ar fi trebuit să țină toată seara spectatorii în picioare, cântând cu foc alături de soliști refrenele îndrăgite. N-a fost așa, fiindcă secțiunea trebuia să se cheme mai

Horia Moculescu, pe versuri de Aurel Storin. Celălalt cântec recompensat cu premiul II *ex aequo* a fost „Cui îi pasă de mine?” de George Grigoriu, versuri Romeo Iorgulescu, piesă de tip musical adusă formidabil la microfon de o Marina Florea în mare formă. Premiul III a fost de asemenea împărțit de piese de facturi diferite. Alți doi corifei ai genului, compozitorul Vasile Veselovschi și poetul Mihai Maximilian ne-au dăruit o bijuterie în stilul lor plin de umor, „Amor nebun”, avându-l alături pe același solist cu care colaboraseră cu atâta succes la „Și m-am îndrăgostit de tine...”, Adrian Daminescu. Cel de-al doilea premiu III a fost acordat surprinzător tânărului arădean care cucerise același premiu și la „Interpretare”, unde de asemenea a propus o piesă proprie. De această dată a fost vorba de „Trecător prin viața ta”, muzică și versuri Cristian Faur, cu o interpretare de excepție a lui Adrian Daminescu. Vedeam premiat și antrenantul „Rock and roll” al lui Dan Dimitriu, versuri Carmen Aldea Vlad (solistă Marina Scupra), așa cum Marius Țeicu („Te-am uitat”, cu Loredana Groza) și Viorel Gavrilă („Viața mea”, cu Marcel Pavel) au fost selecționați cu melodii frumoase, încredințate unor voci de excepție. Dan Iagnov a semnat sensibilă, în stilul lui, „Baladă pentru Sanda”, versuri și interpretare Elena Cârstea, piesă dedicată de solistă memoriei frumoasei sale surori Sanda, talentată

Mirabela Dauer

Marina Voica

degrabă „Piese preferate și selecționate de...”, aici urmând numele celor implicați, care trebuie să înțeleagă că asta e democrația și în muzică, dacă tot le zici „șlagăre” nu-ți pot impune gusturile personale. Nu ni s-a arătat regulamentul, oricum nu contează dacă vreo piesă a avut mai mult de un an de la lansare, important era să audiem o recoltă bogată în refrene minunate de după Mamaia '91. Trebuie, așa cum declara Titus Andrei (el ar fi trebuit să fie selecționerul nr. 1, pe baza difuzărilor radiofonice!), dacă dorim ca publicul să nu se îndepărteze și mai mult de muzica ușoară românească, să ne întoarcem la șlagărul simplu, cantabil, lăsând decizia în seama marelui consumator. Mai precis, o revenire la șlagărul

Cei mai frumoși ani

tradițional, melodos, caracteristic muzicii noastre ușoare, atrăgându-se tot ce avem mai bun în acest domeniu (în acest sens absența unui „hit maker” cum este Marcel Dragomir nu-i onorează pe selecționeri - vezi „E bine, bine, e foarte bine” sau „Doar gelozia”). Trebuie să se renunțe la preferințe și gusturi personale, fiindcă festivalul de la Mamaia nu este al unui grup de persoane, ci al muzicii noastre ușoare în întregul ei! Că nu premiile, efemere, contează, ne-a dovedit-o „Vino, dragostea mea” de Șerban Georgescu, nepremiată la Mamaia '90, dar pe care Mădălina Manole o cânta

Phoenix

cu uriaș succes pe litoral. Același compozitor se declara total nemulțumit și intrigat de faptul că marele său șlagăr „Te-am văzut, mi-ai plăcut” a fost respins pe motiv că a luat locul I la concursul „O melodie dintr-o mie”, dar se pare că

„Iertările” de Marian Nistor, „Acel paradis pierdut” de Mihai Vanica, „Din iubire se și moare uneori” de Radu Nistor, nu mai vorbim de celebra „Într-un colț de cafenea” (Și afară plouă, plouă...), ovaționată în recitalul Marinei Voica, dar... respinsă la preselecție. În toate sălile din țară, la concerte, spectatorii reiau refrenele acestor cântece - aceasta e popularitatea, acestea sunt șlagărele! Dacă pentru secțiunea de prime audiții era nevoie de înscriere (deși mai nimeni n-a știut din timp când și unde se face), pentru „Șlagăre” nu era nevoie de așa ceva. Președintele juriului, Anton Șuteu, la rândul lui a susținut aceste idei și, cu obiectivitate, a recunoscut abdicarea de la regulament care a permis celor două soliste din Republica Moldova ocolirea preselecției. În seara dedicată așa-ziselor „Șlagăre ale anului”, nu prea am ascultat așa ceva, cu excepția pieselor „Ce va fi cu iubirea mea” de Marius Țeicu (premiul I, solistă Loredana Groza), „Să nu vii iar să mă cauți” de Dumitru Lupu (premiul III, solist Gabriel Dorobanțu), „Jucătorul de iubiri” de Șerban Georgescu (premiul III *ex aequo*, solistă Mădălina Manole), „Un trifoi cu 4 foi” de Dan Dimitriu (cu

Marina Scupra

un asemenea criteriu nu exista în regulament, cum nu exista nici referitor la un alt concurs TV, „3 din 10 pentru un show”! Secțiunea a fost într-adevăr săracă fără melodiile de mare succes ale lui Șerban Georgescu sau Mihai Constantinescu, apoi fără „Într-o zi” de Dinu Giurgiu,

Mihaela Marinache

Marina Scupra”), „Tu, numai tu” de Mircea Drăgan (cu Monica Anghel), „Balada ultimului soldat” de George Natsis (premiul II). Ion Cristinoiu a apelat din nou la Gabriel Cotabiță („Mă tem că vei pleca”), Virgil Popescu la Oana Sârbu („În seara asta”), iar Doru Căplescu a avut o piesă modernă, „D. J.”, cântată de Daniela Györfi. Au fost doar 9 titluri deoarece Mirabela Dauer se pare că ar fi refuzat să cânte, nu cunoaștem motivele, melodia lui Viorel

Silvia Dumitrescu

Mădălina Manole

Gavrilă „Iubirea noastră”. Mai e oare nevoie să precizăm că la această secțiune a fost playback total? În programul dactilografiat distribuit presei pe foi volante, solistă a melodiei lui Dumitru Lupu era trecută... Ileana Șipoteanu, deși și un copil știa că interpret este Gabriel Dorobanțu. Culmea este că organizatorii n-au aflat nici până la finalul festivalului cine cântă, din moment ce pe diploma de laureat a lui Mitică Lupu era trecută tot Ileana Șipoteanu! Legat de seara șlagărelor, o ironie fină a apărut într-o revistă ilustrată: „Din sursele cele mai autorizate am aflat că șlagărul este o melodie de consum, agreată de un public numeros și eterogen, lipsit de educație muzicală, care-l fredonează în neștire, din ignoranță și inconștiență. Un asemenea produs nu poate intra în vederile unui juriu serios, care trebuie să sprijine compozițiile cu un registru melodic complex și sofisticat, ce nu poate fi înțeles de oricine. Totuși publicul s-a comportat decent: n-a fluierat unele melodii premiate, dar nici n-a aplaudat”. Sigur, e un pamflet, dar apropiat de adevăr. Însă dacă vedem ce a ajuns celebra muzică ușoară italiană, și ea fără șlagăre la Sanremo, parcă n-ar mai trebui să fim atât de aspri...

Nu e ușor deloc să fii ziarist la festivalurile de la noi. Față de „Cerbul de aur”, unde presa n-a avut locuri deloc (iar mie la una din ediții mi s-a refuzat acreditarea de către organizatori!), stând în picioare sau pe unde a putut, la Mamaia '92 ziariștii au fost

tratați ceva mai bine, rezervându-li-se, „în vrac”, rândurile 27 și 28 din fundul sălii (deh, în față stăteau primarii, care au mărturisit cu sinceritate că n-au sprijinit cu nimic festivalul, dar, vorba ceea, interese de partid...). Dacă nu veneai însă la timp n-aveai nici o șansă să găsești un loc, căci oricine stătea acolo, numai ziariști nu, ecusonul de „Invitat” dându-se pe ochi frumoși. Aceeași firmă Dakino a patronat și un „Club VIP”, unde cei care au ajuns (n-a fost cazul meu) au relatat că se mânca și se bea pe gratis. Totul era să fii „pe bune” cu organizatorii, care i-au avut în vedere preferențial pe colegii de partid și pe cei care veneau

Vasile Veselovski, Mihai Maximilian

pentru prima oară la festival, pentru a-i convinge să vină și la anul! C-așa-i... nu în tenis, ci la Mamaia! (va urma)

Octavian URSULESCU

Floriana Pliundra: „Eu vin tocmai din Moldova”

Prof. dr. Floriana Pliundra a absolvit două facultăți la UNMB, cea de Pedagogie muzicală-Muzică psaltică (ca șefă de promoție) și cea de Interpretare vocală – canto clasic. Are un Masterat în muzicologie (coordonatoare prof. univ. dr. Carmen Stoianov) și un Doctorat în Etnografie și folclor (coordonator prof. univ. dr. Gheorghe Oprea). Este profesoară titulară la catedra de Artă vocală interpretativă-Canto clasic la Colegiul Național de Arte „Dinu Lipatti”.

Folclorul este marea ei pasiune, discul de față, circumscris de asemenea zonei sale natale, fiind al treilea apărut la Casa de discuri Eurostar. Recomandările vorbesc de la sine, fiind vorba între alții de compozitorul Ionel Tudor, de Viorela Filip, Ștefan Gheorghiu, Gheorghe Turda, Nicolae Racu.

Sunt 12 piese sprintare, semnate atât ca muzică, cât și ca text de protagonistă. Orchestrațiile aparțin dirijorului, prof. dr. Marcel Ghinea, maestru de sunet fiind clarinetistul Radu Horomnea.

Revistă lunară de informare, opinie și dezbateri editată de
UNIUNEA COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA
și finanțată cu sprijinul MINISTERULUI CULTURII

ACTUALITATEA MUZICALĂ

Redactor șef:

Mihai COSMA

Redactori: Octavian URSULESCU

Norela-Liviana COSTEA

Secretar de redacție: Costin ASLAM

Corespondenți:

Mariana POPESCU, Constantin@Tufan STAN,
Carmen STOIANOV, Alex VASILIU

Semnează în acest număr:

Anca Ioana ANDRIESCU, Corina BURA,
Teodora Maria CIOCĂRLAN, Teodora CONSTANTINESCU,
Iulian FIRA, Petre FUGACIU, Cristina GÂRBEA, Oana GEORGESCU,
Doru IONESCU, Ioana KERI, David LAPADAT, Florian LUNGU,
Marin MARIAN, Ruxandra MIREA, Doina MOGA, Irina NIȚU,
Carmen STOIANOV, Vasile VASILE

<https://ucmr.org.ro/revistele-ucmr/revista-actualitatea-muzicala/>

Adresa redacției: București, str. Ecaterina Teodoroiu nr. 19,
sect. 1, 010971, România. **Tel./Fax:** +40-21-312.98.67

E-mail: em@edituramuzicala.ro

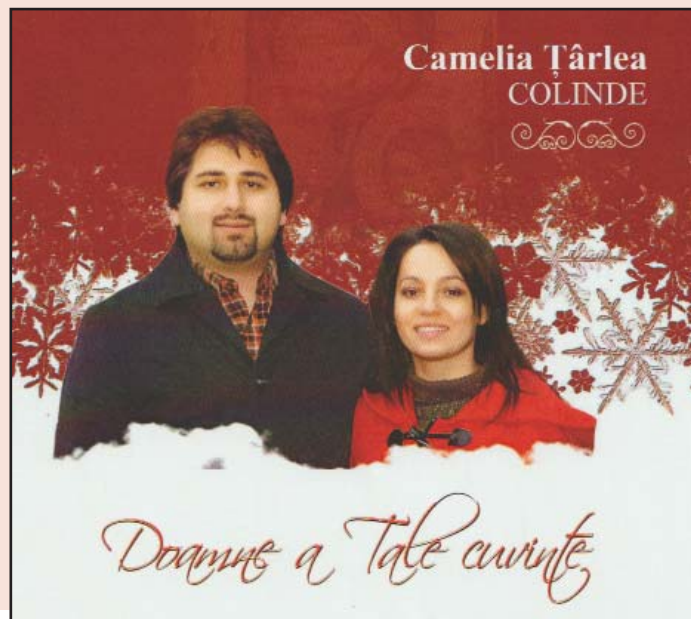
TIPOGRAFIA - INTERSIGMA-ERICOM SRL

TEL: 021-242.30.32

ISSN: 1220-742X

Camelia Țârlea: „Doamne, a Tale cuvinte”

Cu studii muzicale academice în țară și apoi cu perfecționări la Conservatorul din Düsseldorf, soții Camelia (vocal) și Florin Țârlea (claviaturi, flaut) au editat în Germania câteva discuri bine primite. Publicul nostru le-a apreciat talentul la cea de-a 58-a ediție a Festivalului național al romanței „Crizantema de aur” de la Târgoviște, unde Florin Țârlea a avut o piesă reușită în finala concursului de Creație, cântată de soția sa. Albumul de față include 14 colinde, între care multe din cele tradiționale.

Colaboratori: Marius Sâmpolean (percuție), Andrew Mottl (procesare sunet), Cristina Șereghi (grafică). Înregistrările au fost realizate în Partika Saal din Düsseldorf.

Bianca Grecu: „Moldoveancă mândră sunt”

Recomandată cu căldură în booklet de specialiști ai genului, tânăra solistă din Galați ne propune, la Casa de discuri Eurostar, acest album de debut conținând 12

cântece pline de prospețime și nu o dată de umor (11 din texte aparțin protagonistei). Muzica este semnată de dirijorul prof. Cristian Năstase. (D.M.)